

မင်းသိန်းဝင်း

တရားရေးဂျာနယ်

JUDICIAL JOURNAL

အတွဲ (၁) အမှတ် (၁၀) ဇူလိုင် ၂၀၀၁

၄၆၁

ပိဋကတ်တိုက်
ဗဟိုစာရင်း (မူကြမ်းစာရင်း)

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး
စာကြည့်တိုက်

ဒို့.တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး

ဒို့.အရေး

တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး

ဒို့.အရေး

အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဒို့.အရေး

တရားရုံးများလက်မှတ် ဆိုင်ကြည့်ရန် အရ တစ်ပြိုင်တည်း ရှိကြပါစေ။

တပ်မတော် ဖြိုခွဲသူ

တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း လေးစားပါ။

ဒို့.ရန်သူ

ချစ်ခင်ပါ။ တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံပါ။

တပ်မတော် ဖြိုခွဲမည်အကြံ

တိကျမှန်ကန် စိတ်အားသန်

ဒို့.လက်မခံ

မြန်ဆန်ဆောင်ရွက် ပြည်သူ့တွက်

ဘယ်သူခွဲခွဲ ဒို့.မကွဲ

ပြည်ထောင်စု ဖြိုခွဲသူ

အမြဲစည်းလုံးမည်

ပြည်သူ့ရန်သူ

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည်
ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး၊ အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

တရားရေးကျွမ်းကျင်မှု

၂၀၀၁ - ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁၀)

မာတိကာ

လမ်းညွှန်ဝါဒ

- နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ၇
ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒုတိယ
မှူးချုပ်ကြီးခင်ညွန့် မိန့်ကြားသည့် အမှာစကား

သတင်းလွှာ

- တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊တိုင်းခရိုင် ၂၁
တရားသူကြီးများ၏ (၁၇) ကြိမ်မြောက်လုပ်ငန်း
ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း
- နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး ၂၃
တရားရေးဝန်ထမ်းများအား မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်း
- နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးအား ၂၈
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ တရုတ်ပြည်သူ့
သမ္မတနိုင်ငံသံအမတ်ကြီး ဂါရဝပြုတွေ့ဆုံခြင်း
- တရားသူကြီးချုပ် ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ် ၂၉
တရားရုံး အဆောင်အနားအစီအစဉ်နှင့်
အခမ်းအနားသို့တက်ရောက်ခြင်း
- အထူးမွမ်းမံသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁) ဆင်းပွဲ ၃၀
အခမ်းအနား ကျင်းပခြင်း

- အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း ၃၂
အမှတ်စဉ်(၁)ဆင်းပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း
- ပညာရည်ချွန်ဆုချီးမြှင့်ပွဲနှင့် ပညာသင်စရိတ် ၃၃
ထောက်ပံ့ကြေးငွေပေးအပ်ပွဲ အခမ်းအနား
ကျင်းပခြင်း

ဥပဒေသုတ

- ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် ဥပဒေများ၏ အဓိပ္ပာယ် ၄
အဆင့်ဒီကရီကို လေ့လာခြင်း
- ပါမောက္ခဒေါက်တာ တင်အောင်အေး
- မစ္စမ်းဆောင်နိုင်သူတို့အပေါ် ကာလစည်းကမ်း ၆
သတ်ဥပဒေအကျိုးသက်ရောက်မှု
- ဦးဘသန်း
- ပြစ်မှုဥပဒေအရကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့် ၆
ရသူများ
- ကြည်ထွန်း (ကသာ)

ဥပဒေရေးရာ

- တရားမမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးခြင်း ၅၅
ရွှေအောင်

တရားစီရင်ရေးရာ

တရားခံပူးတွဲစွဲခြင်းနှင့်စွဲချက်များ ၁၇
ပူးပေါင်းစွဲခြင်း လှအေး

အချုပ်ကာလကို ထောင်ဒဏ်မှ ၅၆
ထုတ်နုတ်ခြင်းအကြောင်း ဦးစိုးမြင့်

သုတပဒေသာ

မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ၇၂
အခြားနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
အပေါ် လေ့လာတင်ပြခြင်း ဒေါ်သော်ဒါစိန်

မြန်ပြည်တစ်ဝှမ်းရုံးသစ်ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ၇၆
ဦးသက်ထွန်း

တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း ၇၉
တရားရုံးချုပ်

ကဗျာ

တွန်းအား ဦးမြင့်ဦး(မြို့တော်စည်ပင်) ၁၄

ပြဿနာကောင်နီဆွေမောင်၊ ပန်းနံ့သာ ၁၅

လိမ်လည်အချစ်နဲ့ ၁၆
အပြစ်ဒဏ် ရှေ့နေဒဂုံလှမြင့်

တာဝန်ကျေချင်ပါတယ် ၁၈
လပြည့်ဝန်းအောင်ကျော်

မှန်ကန်သောတရားစီရင်ရေး မောင်ရည်တင့် ၁၉

ကဏ္ဍစုံ

ရွှေကိုဦး

English Section

Address by Secretary-1 of the State
Peace and Development Council
Lt. Gen Khin Nyunt 2

Comparative Study on the Systems
Governing Company Mya Thein 35

Branches and System of Law
U Ohn Khine 45

A Short History of the Legal practice
in Myanmar U Ba Han 51

Money Laundering 11
U Tin Win, Daw Aye Aye Kyi Thet

International Law (3) Diplomatic
Immunities and Abuses
Tha - Byei Leigh Maung 54

ဆက်သွယ်ရန်

စာတည်းအဖွဲ့

တရားရေးဂျာနယ်

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း-၂၈၃၆၈၁

ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိုးညွန့်

ညွန့်ကြားရေးမှူး၊ တရားရုံးချုပ်

(ထုတ်ဝေခွင့် ယာယီ-၄၀၉)

ပြည်ထောင်စုပြန်ဟုခေါ်ဝေါ်

တရားရုံးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်

တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)

၁။ ဦးအောင်တိုး	B.A.; B.L.	တရားသူကြီးချုပ်
၂။ ဦးသန်းဦး	B.A.	ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်
၃။ ဦးခင်မြင့်	Master Mariner (F.G); H.G.P.; R.L.	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး
၄။ ဒေါက်တာတင်အောင်အေး	B.Sc.; B.L.; LL.M.; LL.D.	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး
၅။ ဦးမြင့်သိန်း	B.Sc., B.L.; (Advocate)	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး
၆။ ဦးချစ်လွင်	B.Sc.; B.L.; (Advocate)	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး
၇။ ဦးထွန်းရှင်	B.A.; R.L.; (Advocate); D.M.A.	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး

တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)

၁။ ဦးခင်မောင်လတ်	B.A.; B.L.; (Advocate)	ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်
၂။ ဦးစန်းတင့်ရီ	B.A. (Law); LL.B. (Advocate)	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး
၃။ ဦးမြင့်အောင်	B.A. (Law); LL.B. (Advocate)	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး
၄။ ဦးစိန်လှိုင်	B.A. (Law); LL.B.; LL.M.; (Advocate)	တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး

တရားရေးရာဌာနချုပ် တာဝန်ခံအဖွဲ့

၁။ ဦးတင်အေး	B.A.; H.G.P.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ဦးသက်ထွန်း	B.A.; B.L.; Dip in French; (Advocate)	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (တရားရုံးချုပ်၊ မန္တလေး)	အဖွဲ့ဝင်
၃။ ဦးကျော်ဝင်း	B.A. (Hons.); H.G.P.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (ပြစ်မှု)	အဖွဲ့ဝင်
၄။ ဦးစိုးညွန့်	B.A.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (တရားမ)	အဖွဲ့ဝင်
၅။ ဦးဆန်းထွန်း	B.A.; R.L. (Advocate)	ညွှန်ကြားရေးမှူး (စစ်ဆေးရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၆။ ဦးစောစံလင်း	B.A. (Law); LL.B.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (စီမံ၊ လေ့ကျင့်)	အဖွဲ့ဝင်
၇။ ဦးတင်ဝင်း	B.A.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (ထောက်ပံ့/ငွေစာရင်း)	အဖွဲ့ဝင်
၈။ ဦးစိုးမြင့်	B.Sc.; B.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၉။ ဦးဘသန်း	B.A.; B.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၁၀။ ဦးဘသန်းအောင်	B.A.; B.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၁၀။ ဦးဘဟန်	B.A.; H.G.P.; R.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၁၁။ ဦးအောင်ဌေ	B.A.	တိုင်းတရားသူကြီး	အဖွဲ့ဝင်
၁၂။ ဒေါ်အေးအေးမင်း	B.A. (Law); LL.B.	(ရန်ကုန်တိုင်း တရားရုံး) ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး (ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဌာနခွဲ)	အတွင်းရေးမှူး

ဒိဋ္ဌိကတ်တိုက်
မဏိတရားရုံး (မန္တလေး)

၁။ ဥပဒေဘောင်အတွင်း
ဘေးကင်းရန်ကွာ

နေထိုင်ခြင်း၊
ပြည်သာယာ။

၂။ မကောင်းမှုတူသည်

ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိ။

၃။ ရာဇဝတ်ဘေး

ပြေးမလွတ်။

၄။ ရဲနှင့်ပြည်သူ

လက်တွဲတူ၊

နှစ်ရိုက်တူသမျှ

ဖော်ထုတ်ကြ။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဗျူဟာ

- (၁) ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခြင်း။
- (၂) ပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခြင်း။
- (၃) ဥပဒေကို ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာ ကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးခြင်းနှင့် ပြည်သူများက ဥပဒေကို လိုက်နာသော အလေ့အကျင့် ပျိုးထောင်ပေးခြင်း။
- (၄) အမှုကိစ္စများကို ဥပဒေခွင့်ပြုချက် ဘောင်အတွင်း၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ကျေအေးပြီးပြတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၅) ဥပဒေအရ တားမြစ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားစီရင်ခြင်း။
- (၆) အမှုတွင် ခုခံချေပခွင့်နှင့် ဥပဒေအရ အယူခံပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။
- (၇) ဖြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အရေးယူ အပြစ်ပေးရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်မှုကို ဦးတည်ခြင်း။

နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ

အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒုတိယ မိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့်ထံမှ

တရားရုံးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးနှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်

တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာဩဝါဒခံယူခြင်း

ယနေ့အခမ်းအနားကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊ ဧည့်သည်တော်များ၊ ရွာနုဆိုင်ရာအကြီးအကဲများနဲ့ တရားသူကြီးချုပ် အမှူးပြုတဲ့ တရားရုံးချုပ်၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ရှေ့နေချုပ် အမှူးပြုတဲ့ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိများ၊ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ ရွာနုဆိုင်ရာ အရာရှိများအားလုံး သိလေ၊ သမားစီး၊ ပညာ ဆိုတဲ့ သိက္ခာသုံးပါးဖြင့် ပြည့်စုံပြီး လောကဝါဒတရားနဲ့အညီ နိုင်ငံတော်အကျိုး သယ်ပိုးထမ်းဆောင်နိုင်သူတွေ ဖြစ်ကြပါစေ" လို့ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းလိုက်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်နိုင်စာရေးဟာ ပဓာနကျ အရေးပါလှပါတယ်။ အလားတူပဲ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်နိုင်စာရေးမှာလည်း တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အဓိကအခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုအပေါ် နှစ်သက်လှုပ်ရှားမှုတို့ ပထမဦးစွာ ပြောကြားလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများစတဲ့ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေရတဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများကို အခါအားလျော်စွာ တွေ့ဆုံပြီး တရားစီရင် ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူ (၇) ချက်နဲ့အညီ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင် တေမီးဆောင်းရအောင် တံစိုး (၃)ပါး၊ အဂတိတရား (၄) ပါး၊ ကင်းရှင်းစွာနဲ့ တက်ညီလက်ညီ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူများက ယုံကြည်တိုးစားလာသလို ဥပဒေချိုးဖောက်သူများက ကြောက်ရွံ့ရိသေ့လာအောင် အမှန်တရားစော်လုတ်ရေးကို ရဲဝံ့တည်ကြည်စွာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ အဓိကထားမှာကြားခဲ့ပါတယ်။

၁။ ဥပဒေဘောင်အတွင်း နေထိုင်ခြင်း၊
ဘေးကင်းရန်ကွာ ပြည်သာယာ။

၂။ မကောင်းမှုတူသည် ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိ။

၃။ ရာဇဝတ်ဘေး ပြေးမလွတ်။

၄။ ရဲနှင်းပြည်သူ လက်တွဲတူ၊
ဒုစရိုက်တူသမျှ ဖော်ထုတ်ကြ။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုဌာန

- (၁) ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခြင်း။
- (၂) ပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခြင်း။
- (၃) ဥပဒေကို ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာ ကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးခြင်းနှင့် ပြည်သူများက ဥပဒေကို လိုက်နာသော အလေ့အကျင့် ဖျိုးထောင်ပေးခြင်း။
- (၄) အမှုကိစ္စများကို ဥပဒေခွင့်ပြုချက် ဘောင်အတွင်း၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ကျေအေးပြီးပြတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၅) ဥပဒေအရ တားမြစ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားစီရင်ခြင်း။
- (၆) အမှုတွင် ခုခံချေပခွင့်နှင့် ဥပဒေအရ အယူခံပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။
- (၇) ဖြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အရေးယူ အပြစ်ပေးရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်မှုကို ဦးတည်ခြင်း။

နိုင်ငံတော် အချမ်းသာလာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မစ်

အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒုတိယ မိုလ်ချပ်ကြီးခင်ညွန့်ထံမှ
တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေချုပ်ရုံးနှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊
စာရုံးသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများသို့ အမိန့်ချမှတ်ခြင်း
တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဩဝါဒစံတူခြင်း

ယနေ့အခမ်းအနားကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊
ညွှန်ကြားမှုကော်မရှာနှင့်ဆိုင်ရာအကြီးအကဲများနဲ့ တရားသူကြီးချုပ် အမှူးပြုတဲ့
တရားရုံးချုပ်၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ရှေ့နေချုပ် အမှူးပြုတဲ့
ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိများ၊ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ ဌာနဆိုင်ရာ
အရာရှိများအားလုံး သိလား၊ သတိမပါ၊ ဝညာ ဆိုတဲ့ သိကွာသုဝါးဖြင့် ပြည့်စုံပြီး
လောကဝါထတရားနဲ့အညီ နိုင်ငံတော်အကျိုး သယ်ဖိုးထမ်းဆောင်နိုင်သူတွေ
ဖြစ်ကြပါစေ / လို ဆန္ဒနဲ့ကောင်းကောင်းလိုက်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့
တရားရေးရာတွင် တည်မတည်ခံစားရတာဟာ ပမာနကျ အရေးပါလှပါတယ်။ အလားတူပဲ
တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး တရားရေးရာတွင် တည်မတည်ခံစားရတာလည်း တရားစီရင်ရေး
ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အဓိကအခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့
တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်
မှုအခေါ် ဓမ္မတည်လျက်ရှိတယ်လို့ ပထမဦးစွာ ပြောကြားလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများစတဲ့ တရားစီရင်ရေးနဲ့
ဆက်စပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေရတဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများကို အခါအား
လျော်စွာ တွေ့ဆုံပြီး တရားစီရင် ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူ (၇) ချက်နဲ့အညီ တရားစီရင်ရေး
ဓမ္မပြင် ဖော်စပ်ဆောင်ရွက်အောင် တစိုး (၃)ပါး၊ အဂတိတရား (၄) ပါး ကမ်းရှင်းစွာနဲ့
တက်ညီလက်ညီ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူ
များထံ ဖော်ပြတုံ့ပြန်စာလားလားလို့ ဥပဒေချိုးဖောက်သူများက ကြောက်ရွံ့သိလားလား
အမှန်တရားတော်ထုတ်ရောက်တဲ့ ရဲဝတ်ကြည်စွာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြဖို့
အဓိကထားရာကြားခဲ့ပါတယ်။

ယနေ့ အမိပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး နိုင်ငံတကာနဲ့ ရင်ပေါင်တန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေဖို့ တစ်မျိုးသားလုံး ကြိုးပမ်းအားယူဟုတ်လျက်ရှိရာမှာ နိုင်ငံဟော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရဲ့ အသီးအပွင့်ရလှောင်ဟောင်းဟေ့ကို ပြည်သူအများ စိတ်ချမ်းမြေ့စွာ ရရှိခံစားနိုင်အောင် တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်နိုင်မာဖို့ အလွန်လိုအပ်လှပါတယ်။

ယနေ့ နိုင်ငံတကာမြင်ကွင်းကိုကြည့်ရင် ဖွံ့ဖြိုးလွန် နိုင်ငံကြီးအချို့မှာ ပြည်သူများ ကျီးလန့်စာစား ဟပနဲ့ လုံခြုံမှုမရှိတာ၊ မြို့ကြီးများမှာတောင် ဒုစရိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားနေတာ၊ ငွေကြေး၊ အာဏာ၊ အရှိန်အဝါ၊ နိုင်ငံရေး အပေးအယူမှုတွေရဲ့ အ ကြားမှာ တရားရေးမဏ္ဍိုင် ယိမ်းယိုင်နေတာတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်နေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အနေနဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီး အရှိန်အဟုန်နဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ကြိုးပမ်းစွမ်းဆောင်ပေးရင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရဲ့ ရလဒ်ကောင်း၊ အခြေခံကောင်းတွေ ကို ပြည်သူအများ အပြည့်အဝ ရရှိခံစားနိုင်အောင်၊ ပြည်သူအများ တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းမှာ စိတ်အေးချမ်းမြေ့ လွတ်လပ်စွာ လူမှုသုခအပေါင်း တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ရရှိခံစားနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင် ရွက်ပေးလျက် ရှိပါတယ်။

ဒီလို ပြည်သူများစိတ်အေးချမ်းမြေ့စွာ လူမှုသုခအပေါင်း ရရှိခံစားနိုင်ရေးမှာ ဟုဗဟုဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ဥပဒေစည်းကမ်းဘောင်အတွင်း ပြည်သူအချင်းချင်း ညီညွတ် မျှတစွာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်း အပြန်အလှန် လိုက်နာကျင့်ကြံ နေထိုင်ရေးနဲ့ ဥပဒေ ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်မှု၊ ဥပဒေအရန်နာမှုများကို တရားရေးကဏ္ဍက မှန်ကန်မျှတစွာ ပြုပြင်တည်မတ်ပေးနိုင်ရေးတို့ဟာ ပဓာနအကျဆုံး လိုအပ်ချက်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဟာ ရပ်ရွာအေးချမ်း သာယာရေးနဲ့ ဟုဗဟုဥပဒေ စိုးမိုးရေးကို အလူးအလေးထားပြီး ကြိုးပမ်းဆောင် ရွက်ခဲ့တဲ့အတွက် အခုဆိုရင် နိုင်ငံတော်ကြီး ပကတိတည် ငြိမ်အေးချမ်းပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီးအဖြစ် ရပ်လုံးပေါ်စပြုနေပြီဖြစ်တာကြောင့် နိုင်ငံတော်မှာ တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနဲ့ ညီမျှခြင်းဆိုတဲ့ ဟောကပါလဟာများ ဆက်လက် တိုးပွား ထွန်းကားစေဖို့ ဘက်စုံထောင့်စုံက ဆက်လက်အားထုတ် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိတယ်

ဆိုတာ ထင်ထင် ရှားရှားတွေနေရပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများရဲ့ ဥပဒေအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ဖို့နဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ဦးတည်ချက်တွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့ တရားစီရင်ရေး ဥပဒေနဲ့ ရှေ့နေချုပ်ဥပဒေတို့ အပါအဝင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းဖို့ လိုအပ်တာတွေ၊ ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပြီး ပြုပြင်ဖို့လိုအပ်တဲ့ ဥပဒေတွေကို ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းကာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရှုထောင့်စုံ၊ ကဏ္ဍစုံမှာ ဥပဒေနဲ့အညီသာ စီမံဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အခုအချိန်အထိ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ မူရင်းဥပဒေ (၁၀၅) ခု၊ ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းလိုက် တဲ့ ဥပဒေ (၅၂) ခု၊ စုစုပေါင်းဥပဒေ (၁၅၇) ခုကို မိမိတို့လက်ထက်မှာ ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လိုအပ်တဲ့ ပြုပြင်မှုတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအသစ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ တရားစီရင်ရေးဥပဒေ အရ နိုင်ငံတော်အဆင့်မှာ အမှုများနိုင်ငံနဦးစွာ စီရင်နိုင်ဖို့နဲ့ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရဲ့ တရားစီရင်မှုများကို ထိရောက်စွာ စီမံကြီးကြပ် နိုင်ဖို့ တရားရုံးချုပ်ကို တရားသူကြီးချုပ် (၁) ဦး၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် (၂) ဦးနဲ့ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး အနည်းဆုံး (၇) ဦးကနေ အများဆုံး (၁၂) ဦး အထိ ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုထားပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်မှာ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုနဲ့ ဆီလျော်အောင် ခရိုင်အဆင့်တရားရုံးများကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပြီး လိုက်လျော ညီထွေရှိတဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့်များကို အပ်နှင်းပေးထားပါတယ်။

ဒါတွင်မက တည်ဆဲတရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအနက် တရား စီရင်မှု မြန်ဆန်ထိရောက်ရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ကို ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို တရားမမှုခင်းတွေ အမြန်ဆုံးပြီးပြတ်စေရေးအတွက် ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ ဥပဒေအရ အချို့တရားမမှုခင်းတွေဟာ အယူခံပိုင်ခွင့်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ခရိုင်အဆင့်တရားရုံးတွေမှာပဲ အပြီးအပြတ်ဖြစ်သွားမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ခရိုင်အဆင့် တရားသူကြီးများအနေနဲ့အထူးဂရုပြုပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတိအကျ လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ ပိုမိုတာဝန်ရှိလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်ရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာတစ်ရပ်ဖြစ်တဲ့ တရားစီရင်ရေးအာဏာကို ယုံကြည်အပ်နှင်းခြင်းခံရတဲ့ တရားသူကြီးများအနေနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူတွေကို မှန်ကန်မျှတပြီး ဥပဒေနဲ့ ညီညွတ်စွာ အကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရေးအတွက် ဥပဒေပညာ ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်မှု၊ တရားစီရင်ရေးစနစ် မှန်ကန်မျှတစွာ ဖြစ်ထွန်းအောင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုနဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ မြင့်မားမှုဆိုတဲ့ ပင်မအရည်အသွေးများ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပိုင်ဆိုင်နေဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ၊ ကျင့်ထုံးဥပဒေနဲ့ လက်စွဲဥပဒေ၊ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားလွှာတွေ၊ စီရင်ထုံးတွေကို အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် နားလည်တတ်ကျွမ်းစေဖို့ တရားသူကြီးများနဲ့ ဥပဒေအရာရှိများဟာ အမြဲမပြတ် ဆည်းပူးနေကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားရုံးများရဲ့ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေး အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမှုလက်ကျန်ကျ ဆင်းရေးအတွက် စီမံချက်တွေချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့တာကြောင့် မှုခင်းများကျဆင်း လာတယ်ဆိုတာ တင်ပြတဲ့ကိန်းဂဏန်းတွေအရ သိရှိရပါတယ်။ မှုခင်းများကျဆင်းရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး တရားရုံးချုပ်က ညွှန်ကြားချက်သီးသန့် ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့အပြင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနဲ့လည်း ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် (၂) ဦး၊ ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ်၊ တပ်ထိန်းချုပ်၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နဲ့ ဒုတိယရဲချုပ်တို့ပါဝင်တဲ့ ကြံ့ကြာနေသည့်အမှုများလေ့လာစစ်ဆေးကြုံပြုရေးကော်မတီ နှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနည်းလမ်းများ ရှာကြံပြီး ဆောင်ရွက်လိုက်တဲ့အပြင် တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်နွှယ်တဲ့ ဌာနအသီးသီးရဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတွေကြောင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၃၁) ရက်နေ့စာရင်းအရ အမှုတစ်မှုကလွဲလို့ တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ (၂)နှစ် အထက် ကြန့်ကြာတဲ့အမှု လက်ကျန်မရှိတော့ကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ တစ်နှစ်အထက် မပြီးပြတ်သေးတဲ့ အမှုတွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း အထက်မြန်မာနိုင်ငံမှာ (၁၇)မှုနဲ့ အောက်မြန်မာနိုင်ငံမှာ (၁၃၆) မှု၊ စုစုပေါင်း (၁၅၃) မှုသာ ကျန်တော့တာကို တွေ့ရပါတယ်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ နှစ်အစမှာ တစ်နှစ်အထက် ကြန့်ကြာနေတဲ့အမှု (၂၄၉)မှု ရှိခဲ့တာကြောင့် နှစ်အကုန်မှာ သိသိသာသာ လျော့နည်းကျဆင်းသွားတာ

တွေ့ရတဲ့အတွက် စီမံချက်အောင်မြင်တယ်လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရဲ့ အမှုများစစ်ဆေးစီရင်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း တရားရုံးချုပ်မှ တင်ပြတဲ့ အစီရင်ခံစာများအရ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်၊ တစ်နှစ်တာကာလအတွင်းမှာ အမှုပြီးပြတ်မှုနှုန်းဟာ ယမန်နှစ်ကထက် ပိုမိုလာတယ်ဆိုတာ တွေ့ရလို့ ကျေနပ်ဖွယ်ရှိပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တရားစီရင်ရာမှာ မြန်ဆန်ရုံနဲ့မပြီးဘဲ အမှုများကို တည်ဆဲဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနဲ့ ညီညွတ်မျှတ မှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့လည်း အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ ပြည်သူအများဟာ ဥပဒေအရ နစ်နာမှုများကို ကုစားနိုင်ရေးမှာ တရားရုံးကိုပဲ မှီခိုအားထားကြတဲ့အတွက် တရားရုံးရဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် မှားမှားယွင်းယွင်း ဖြစ်တာနဲ့အမျှ ပြည်သူအများ နစ်နာမှု၊ စိတ်မချမ်းမြေ့မှု၊ မကျေနပ်မှုတွေ ရရှိခံစားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်သူများ ခံစားတွေ့ကြုံနေရတဲ့ ပြဿနာတွေကို ဥပဒေဘောင်အတွင်းက တရားစီရင်ရေးလမ်းကြောင်းအရ ပြေလည်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးပြီး ပြည်သူတွေရဲ့ အေးချမ်းသာယာမှု၊ စိတ်နှလုံးတည်ငြိမ် ချမ်းမြေ့ပျော်ရွှင်မှု ရရှိအောင် တရားရုံးများက နည်းလမ်းတကျနဲ့ တရားမျှတစွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးကြမယ်ဆိုရင် တရားရုံးများဟာ ပြည်သူများ မှီခိုအားထားရာ ဌာနကြီးအဖြစ် ထိုက်တန်တဲ့ ဂုဏ်သတင်းနဲ့ သိက္ခာရှိရှိ ရပ်တည်နိုင်မှာပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။

ဒီအတွက် နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင်ရေးအာဏာကို ယုံကြည်စွာ အပ်နှင်းထားခြင်းခံရတဲ့ တရားသူကြီးများဟာ ပြည်သူအများရဲ့ ဘဝလုံခြုံရေးအေးချမ်းရေးအတွက် တရားရေးမဏ္ဍိုင် မတိမ်းစောင်းရအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ တာဝန်အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်တယ်လို့ တုံ့ဆိုက်တည်းပြောကြားလိုပါတယ်။

တရားရုံးများရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို စိစစ်ကြည့်တဲ့အခါ တွေ့ရတဲ့ တရားသူကြီးအချို့ရဲ့ အားနည်းချက်များကို ပြောရရင် တရားရုံး သက်သေထွက်ဆိုချက်များ ရေးမှတ်ရာမှာ ပြည့်စုံမှန်ကန်ခြင်း မရှိတာ၊ သက်သေအထောက်အထားများကို စုံစေ့စွာစိစစ်ပြီးမှ အဆုံးအဖြတ်ပြုရမယ်ဆိုတဲ့ တာဝန်ပျက်ကွက် တာ၊ တရားခံအပေါ် စွဲချက်တင်သင့်တဲ့ ဥပဒေပုဒ်မနဲ့ စွဲချက်မတင်တဲ့အတွက် အဆင့်ဆင့် ပြင်ဆင်မှုတက်ရောက်လို့ အမှုကြန့်ကြာနေတာ၊ သမ္မာန်စာ၊ ဝရမ်းစာများ အတည်ပြုခြင်းကို

သေချာစွာမစိစစ်ဘဲ ထပ်ခါတလဲလဲ သမ္ဗန်စာ၊ ဝရမ်းစာများထုတ်နေတဲ့အတွက် အမှုကြန့်ကြာတာ၊ သက်သေခံပစ္စည်းများနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဥပဒေနဲ့အညီ အမိန့်ချမှတ်ဖို့ ပျက်ကွက်တာ၊ အာမခံမပေးသင့်တဲ့အမှုကို အာမခံပေးလို့ တရားခံ ထွက်ပြေးတိမ်းမြေး ရှောင်တဲ့အတွက်အမှုတွေ ကြန့်ကြာတာ၊ သက်သေကို စစ်ဆေးရာမှာ နှစ်ဖက်ရှေ့နေများ မေးမြန်းချက်များကိုသာ မှတ်တမ်းတင်ပြီး တရားရုံးကမေးမြန်းရန် လိုအပ်သည်များကို မေးမြန်းခြင်းမပြုလို့ အမှန်တရား မပေါ်ပေါက်တာ၊ ဥပဒေ၊ ကျင့်ထုံး၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့အရ ချို့ယွင်းအား နည်းချက် အနည်းအကျဉ်းရှိတာကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး လိုရာဆွဲယူဆုံးဖြတ်တာ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး လက်ဝယ် တွေ့ရှိမှုများမှာ ရှာဖွေပုံစံ အနည်းငယ် နည်းလမ်းမကျတာကို အကြောင်းပြပြီး လက်ဝယ်တွေ့ရှိသူကို လွှတ်ပစ်တာ၊ အကြောင်းမဲ့ရက်ချိန်းများ ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း၊ ရုံးချိန်မှန်မှန် မထိုင်ခြင်းကြောင့် အမှုတွေ ကြန့်ကြာနေတာ၊ စီရင်ချက်ရေးသားပြီးမှ တရားရုံးရှေ့မှာ ချမှတ်ရမယ့်အစား ရုံးခန်းတွင်း၌ အမိန့်ချမှတ်ပြီး နောက်မှ စီရင်ချက်ရေးတာ၊ တရားမမှုများ စွဲဆိုလာတဲ့အခါမှာလည်း တရားရုံးက လက်ခံစစ်ဆေးနိုင်တဲ့ အမှုဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေးဖို့ အားနည်းတာ၊ တရားရုံးက တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်း မပေါ်ပေါက်တဲ့ အမှုတွေကို လက်ခံစစ်ဆေးနေတဲ့အတွက် အမှုများကြန့်ကြာနေတာ၊ အမှုသည်များက မေးခွန်းများမေးခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်းများတင်ပြရန် တောင်းဆိုခြင်းစတဲ့ ကြားဖြတ်လျှောက်ထားတဲ့ ကိစ္စတွေကို အမြန်ဆုံးဖြတ်ပေး ဖို့ ပျက်ကွက်တာ၊ အမှုကို မှန်ကန်အောင် ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ ငြင်းချက်များထုတ်ဖို့ ပျက်ကွက်ပြီး မလိုအပ် တဲ့ငြင်းချက်များကို ထုတ်နှုတ်နေတာစတဲ့ အားနည်းချက်တွေ၊ ချို့ယွင်းချက်တွေကို တရားရုံးအဆင့်ဆင့်မှာ အနည်းနဲ့အများ တွေ့နေရဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးစနစ် အောင်မြင်သွက်လက်အောင် ကူညီဆောင်ရွက်ဖို့ တာဝန်ရှိကြတဲ့ ဥပဒေအရှိ များနဲ့စပ်လျဉ်းပြီးတော့လည်း တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်း မပြုမီ ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးရတဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ပြဋ္ဌာန်း၊ ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ အင်္ဂါရပ်နဲ့ မှုခင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို စေ့စပ်သေချာစွာ စိစစ်ဆောင်ရွက် ခြင်းမရှိဘဲ ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးနေတာ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်ပေါက်မှု မရှိသူများကို ထည့်သွင်းတရားစွဲဆိုဖို့ အကြံဉာဏ်ပေးတာ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ထည့်သွင်းတရားမစွဲဘဲ ချန်လှပ်ထားဖို့ အကြံဉာဏ်ပေးတာ၊ အမှုအဖြစ်အပျက် အင်္ဂါရပ်နဲ့ ညီညွတ်ခြင်း

မရှိတဲ့ ဥပဒေပုဒ်မနဲ့ ခွဲတင်ဖို့ အကြံအဉာဏ်ပေးတာ၊ ကြီးတဲ့ပုဒ်မနဲ့ အကြံဉာဏ်ပေးရမှာကို ငယ်တဲ့ပုဒ်မနဲ့ အကြံဉာဏ်ပေးရမှာကို ကြီးတဲ့ပုဒ်မနဲ့ အကြံဉာဏ်ပေးတာတွေ အလျော်မကန်လုပ်ရပ်တွေ ရှိနေသေးတယ်ဆိုတာ ကြားသိနေရပါတယ်။

ဒီကနေ့ဟာ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေတာ နဲ့အမျှ ကုမ္ပဏီကိစ္စ၊ ငွေချေးသည့်ကိစ္စ၊ အစုရှယ်ယာ ထည့်ဝင်သည့်ကိစ္စစတဲ့ ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စ အပေးအယူပြုလုပ်မှု၊ ဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုများပြားလာနေသလို တစ်ဖက်ကလည်း လိမ်လည်မှုတွေ၊ အလွဲသုံးစားမှုတွေ၊ ချေးငွေပြန်မဆပ်မှုတွေစတဲ့ အမှုများလည်း ပိုမိုပေါ်ပေါက်လာနေတာ တွေ့ရတယ်။ ကျူးလွန်တဲ့ ပြစ်မှုရဲ့ ငွေကြေးပမာဏအတိုင်းအတာဟာလည်း သိန်းဂဏန်း ကြီးကြီးမားမားတွေ ဖြစ်တတ်ကြတာမို့ မှန်မှန်ကန်ကန် ဝံ့ရားစွဲဆိုတင်ပို့နိုင်ရန် ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အာမခံပေးနိုင်တဲ့အမှုဖြစ်တဲ့ လိမ်လည်မှုနဲ့ တရားစွဲတင်ရမှာကို အာမခံမပေးနိုင်တဲ့အမှုဖြစ်တဲ့ ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက် အလွဲသုံးစားမှုနဲ့ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ဖို့ ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးနေတာတွေ၊ ပြစ်မှုကြောင်း မြောက်ပါလျက် တရားမကြောင်းလို့ သုံးသပ်ပြီး ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးနေတာတွေ၊ ပြစ်မှုကြောင်း မမြောက်ဘဲ တရားမကြောင်းအရ စွဲဆိုရမယ့်အမှုမျိုးကိုလည်း ပြစ်မှုကြောင်းနဲ့ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ဖို့ ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးနေတာတွေလည်း ဖြစ်ပေါ်နေတယ် ဆိုတာ နစ်နာသူတွေရဲ့ တင်ပြတိုင်ကြားစာများအရ သိရှိနေရတယ်။

ရှေ့နေချုပ်ရုံးအနေနဲ့လည်း နစ်နာသူများရဲ့ တင်ပြတိုင်ကြားစာများအရ သက်ဆိုင်ရာရဲစက္ကူအမှုတွဲ၊ စာရွက်စာတမ်းများကို တောင်းခေါ်ကြည့်ရှု စိစစ်ပြီး ဥပဒေနဲ့ အညီဖြစ်ဖို့ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးနေရတယ်ဆို တာတွေ၊ ပြစ်မှုကြောင်းမမြောက်ဘဲနဲ့ တရားရုံးမှာ စွဲတင်ခံနေရတဲ့အတွက် အမှုကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရတဲ့ အထိ ဆောင်ရွက်ပေးနေရတယ်ဆိုတာတွေလည်း ကြားသိနေရပါတယ်။

ဥပဒေအရာရှိများအနေနဲ့ တရားရုံးရှေ့မှာ အမှုများလိုက်ပါဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာလည်း သက်သေများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံမေးမြန်းမှု မပြုလုပ်ဘဲ သက်သေများကို တရားခံဘက်မှ ပြန်လှန်မေးမြန်းပြီးနောက် ပြန်ရှင်းမေးမြန်းရန် လိုအပ်ပါလျက် ပြန်ရှင်းမေးမြန်းမှု မပြုလုပ်တာတွေ၊ သက်သေက ရုံးရှေ့မှာ ရဲအရာရှိ ထံထွက်ဆိုခဲ့တဲ့ ထွက်ဆိုချက်နဲ့ ကွဲလွဲပြီး ထွက်ဆိုတဲ့အခါ ကျင့်ထုံးဥပဒေနဲ့ အညီ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး

မေးမြန်းဖို့ လိုအပ်ပါလျက်နဲ့ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း မပြုလုပ်တာတွေ၊ သက်သေခံစာရွက် စာတမ်း အထောက်အထားများ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တရားရုံးကို မတင်ပြဘဲ ချန်ထားတာတွေ၊ တရားခံအပေါ်မှန်ကန်တဲ့ ဥပဒေပုဒ်မများဖြင့် စွဲချက်တင် စစ်ဆေးနိုင်ရေး၊ မှန်ကန်တဲ့ ဥပဒေပုဒ်မများနဲ့ ထိရောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်နိုင်စေရေးအတွက် တရားရုံးသို့ ခိုင်ခိုင်မာမာ တင်ပြသင့်ပါလျက် အားနည်းမှုရှိနေတာတွေစတဲ့ ချို့ယွင်းမှု၊ ပျက်ကွက်မှုတွေ ရှိနေဆဲပဲဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကြားသိနေရဆဲပါတယ်။

ဥပဒေအရာရှိများက တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်းမပြုမီ ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးရတဲ့ အခါမှာ ဥပဒေနဲ့အညီ မှန်မှန်ကန်ကန် ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးနိုင်ဖို့အတွက် လိုအပ်တဲ့ အချက်အလက်၊ စာရွက်စာတမ်း၊ အထောက် အထားများ၊ ဖော်ထုတ်တင်ပြပေးရတဲ့ တရားစွဲ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ဓာတုဗေဒဌာနတို့အနေနဲ့လည်း အထောက်အထားများ မှန်မှန်နဲ့မြန်မြန် ဖော်ထုတ် တင်ပြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်းမပြုမီ ဥပဒေရုံးများရဲ့ ဥပဒေအကြံဉာဏ် တောင်းခံတဲ့အခါ အချိန်မီတင်ပြတောင်းခံခြင်း မပြုတာတွေ၊ ဖမ်းဆီးထားတဲ့တရားခံ ရီမန်စေ ကုန်ခါနီးမှကပ်ပြီး ဥပဒေရုံးများသို့ တင်ပြအကြံဉာဏ်တောင်းခံနေတာတွေ၊ အမှုခိုင်မာစေရေးအတွက် လိုအပ်တဲ့ သက်သေများကို ကြိုတင်ထွက်ချက် ရယူထားမှုမရှိတာတွေ၊ သေခါနီးထွက် ဆိုချက်၊ သေခါနီး စစ်ဆေးချက်များ ရယူထားဖို့ ဖြစ်နိုင်ပါလျက် ပျက်ကွက်မှုရှိနေတာတွေ၊ လူစီတန်းပြသခြင်း၊ သက်သေခံပစ္စည်း စီတန်းပြသခြင်း ပြုလုပ်ဖို့ လိုအပ်ပါလျက် ပျက်ကွက်မှုရှိနေတာတွေ၊ အမှုမှာ ထည့်သွင်းသင့်တဲ့ သက်သေများကို မထည့်သွင်းဘဲ မထည့်သွင်းသင့်တဲ့ သက်သေများကို ထည့်သွင်း တာတွေ၊ ချိန်တွယ်ရန် လိုအပ်တဲ့ သက်သေခံပစ္စည်းများကို ချိန်တွယ်ရာမှာ ထုပ်ပိုးထည့် သွင်းထားတဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာ များကိုပါ စုပေါင်းပြီး ချိန်တွယ်တင်ပြနေတာတွေ၊ သက်သေခံပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းတဲ့အခါမှာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေနဲ့ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းများကို လိုက်နာမှုမရှိတာတွေ၊ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်တင်ပြမှုတွေကြောင့် ဥပဒေရုံးများက တရားစွဲမတင်မီ ဥပဒေ အကြံဉာဏ်ပေးရတဲ့အခါ ခိုင်မာမှု၊ မှန်ကန်မှု အားနည်းပြီး၊ နောက်ဆုံး တရားရုံးများက တရားခံအပေါ် အပြစ်မပေးနိုင်တဲ့

အခြေအနေအထိ ရောက်သွားရတာတွေလည်း ရှိနေဆဲဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

အလားတူပဲ ဓာတုဗေဒဝန်ရုံး၊ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနတို့လို ဓာတုဗေဒ စမ်းသပ်ချက်၊ ဆေးစစ်ချက်စတဲ့ တရားစွဲဆိုရေးမှာ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ သက်သေအထောက်အထားပေးရတဲ့ ဌာနများအနေနဲ့ တိကျခိုင်မာမှုမရှိတဲ့ မရေမရာပြန်ကြားမှုတွေ၊ အမှုအများအတွက် ပြန်ကြားချက်တစ်ခုတည်းမှာ စုစည်းပြန်ကြားမှုတွေ ရှိနေဆဲဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

အပြန်အလှန်အားဖြင့် တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းများက ဥပဒေအကြံဉာဏ်တောင်းခံတဲ့အခါ ဥပဒေအရာရှိ များအနေနဲ့ တိကျပြတ်သားတဲ့ အကြံပြုချက်ပေးဖို့ ပျက်ကွက်တာတွေ၊ တရားလိုပြသက်သေများကို တရားရုံးမှာ စစ်မေးရာမှာ အားနည်းမှုရှိတာတွေ၊ တရားရုံးမှာ တရားခံက ရဲရှေ့ထွက်ဆိုချက်နဲ့ ကွဲလွဲစွာ ထွက်ဆိုရာမှာ တိုက်ဆိုင်စစ်မေးဖို့ ပျက်ကွက်တာတွေစတဲ့ အားနည်းချက်တွေ ရှိနေသေးသလို တရားရုံး များအပိုင်းမှာလည်း စွဲဆိုတဲ့ပုဒ်မရဲ့ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ဒဏ်ကို စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိတဲ့ တရားရုံးမှာ အမှုကို လက်ခံစစ်ဆေးတာတွေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်လေ့ရှိသူဖြစ်လို့ ပြစ်ချက်ဟောင်းပူးတွဲတင်ပြတဲ့ အမှုများမှာ ထိရောက်ဟန့်တားတဲ့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှု မရှိတာတွေစတဲ့ အားနည်းချက်တွေ ရှိနေဆဲပဲဖြစ်တယ်လို့ ကြားသိနေရပါတယ်။

အလားတူပဲ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများမှာ စုံစမ်းဖော်ထုတ် အရေးယူကြတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဦးစီးဌာန၊ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာနစတဲ့ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းများအနေနဲ့ တရားရုံးသို့ အမှုမတင်မီ သက်သေခံ အထောက်အထားများ ပြည့်စုံမှုရှိ၊ မရှိ တင်ပြချက်များဟာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနဲ့ညီ မညီ စသည်တို့ကို စိစစ်ကြရမှာ ဖြစ်ပေမယ့် သက်သေခံစာရွက်စာတမ်း၊ သက်သေခံပစ္စည်းနဲ့ အမှုမှာ အဓိကကျပြီး သက်သေထွက်ဆိုနိုင်မယ့် တရားလိုပြသက်သေတွေကို အမှုစစ်ဆေးမယ့် တရားရုံးရှေ့တစ်ပါတည်းတင်ပို့ ဖို့ လစ်ဟင်းမှုတွေ ရှိနေဆဲဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုခွင့်အမိန့် (Sanction) ရရှိမှသာ တရားရုံးကို အမှုစွဲဆိုတင်ပို့ရတဲ့ အမှုတွေမှာလည်း အမိန့်တောင်းခံတဲ့အချိန်ကြာမြင့်မှ ရရှိတဲ့အတွက် အမှုစစ်ဆေးတဲ့နေရာမှာ ကြန့်ကြာနေရကြောင်း သိရပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အမှုသည်တွေအချင်းချင်းကလဲ တရားမကြောင်းအရ စွဲဆိုရမယ့်အစား ပြစ်မှုကြောင်းအရ စွဲဆိုနေကြတာ၊ ပြစ်မှုကြောင်းအရ စွဲဆိုရာမှာလည်း အာမခံရရေး၊ မရရေးကို အကြောင်းပြုပြီး ပုဒ်မပြောင်းကာ တရားစွဲဆိုနေကြတာ၊ တရားလိုကို တရားခံဖြစ်အောင်၊ တရားခံကို တရားလိုဖြစ်အောင် ဖန်တီးတရားစွဲဆိုနေကြတာ၊ အပေါင်ခံတာကို အရောင်းအဝယ်ပြုကာဆိုပြီး အပေါင်စာချုပ်၊ အရောင်းအဝယ်စာချုပ် တို့ကို ဟန်ဆောင်ပြုလုပ်၊ အတုပြုလုပ်ကာ တရားစွဲဆိုလာ ကြတာတွေ ရှိနေပါတယ်။ ဒီလိုလိမ်ဆယ်တိုင်ကြားမှုတွေကို ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းတွေမှာ တိုင်ကြားကြပြီး၊ ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းမှာ တိုင်းကြားလို့မရရင် တရားရုံးတွေမှာ ဦးတိုက်လျှောက်ထားစွဲဆိုတာတွေ ပြုလုပ်ကြတဲ့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့နဲ့ တရားရုံးတွေက အမှန်အကန်အတိုင်းဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ကြဖို့ အထူးသတိပြုကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အဲဒီလို မမှန်မကန် ပြုလုပ်မှုတွေကို အချို့သောရှေ့နေများက အားပေးအားမြှောက်ကြ စည်လုပ်ကိုင်ပေးကြတာကိုလည်း စုံစမ်းတွေ့ရှိရပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဥပဒေနဲ့အညီ မှန်ကန်တိကျတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရရှိအောင် တရားစီရင်တဲ့လုပ်ငန်းဟာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ အောင်မြင်နိုင်တဲ့လုပ်ငန်း မဟုတ်တဲ့အတွက် တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတဲ့ ဌာနဆိုင်ရာအချင်းချင်း ဆက်စပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းအပိုင်းမှာ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှု၊ အပြုသဘောဖြင့် ပြုပြင်တည်မတ်ပေးမှု၊ အပြန်အလှန်နားလည်မှုရှိမှုတို့ကို အခြေခံပြီး မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ဟန်ချက်ညီညီ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ တစ်ပိုင်းတစ်ကဏ္ဍ ပါဝင်နေတဲ့ ရှေ့နေများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မိမိရဲ့အမှု သည် အနိုင်ရဖို့ တရားသဖြင့် ဖြစ်စေဖို့၊ အမှန်တရားပေါ်ပေါက်ဖို့၊ ဥပဒေဘောင်အတွင်းက ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ချက်များနှင့်မညီ ဥပဒေက ပေးအပ်ထားတဲ့ အခွင့်အလမ်းများကို ဥပဒေနဲ့ နည်းလမ်းများ သုံးစွဲပြီး၊ ဥပဒေနဲ့လျော်ညီစွာ တရားသဖြင့် ပြုမူဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြင့် စစ်မှန်တဲ့ ဥပဒေအကျိုးဆောင် ရှေ့နေကောင်းများအဖြစ် ဝင့်ဝင့်ကြွားကြွား ရပ်တည်နိုင်အောင် အလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

ရှေ့နေလုပ်ငန်းဟာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီး ရှေ့နေများရဲ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ မှုခင်းဖြစ်ပွားနေသူကို ဥပဒေဘောင်အတွင်းက ကူညီရမယ့်သူများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီထုံးတမ်း

စဉ်လာနဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ ရှေ့နေကြီးများရှိသော်လည်း ရှေ့နေကျင့်ဝတ်သိက္ခာများကို ဖောက်ဖျက်ကြတဲ့သူများလည်း ရှိနေတာကို တွေ့မြင်နေရပါတယ်။ အချို့ရှေ့နေများဟာ ရဲစခန်း၊ ဥပဒေရုံး၊ တရားရုံး စသည်တို့နဲ့ နီးစပ်မှု ယူပြီး တရားရုံးတွေမှာ နယ်စား၊ ဗယ်စား ရှေ့နေလုပ်နေတာတွေ၊ တရားရုံးကို ပိုင်နိုင်လို့ အမှုနိုင်စေရမယ်လို့ အမှုသည်များကို မမှန်မကန် လှည့်ပတ်ဆွဲဆောင်တာတွေ၊ ရှေ့နေခအပြင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အမည်ကိုသုံးပြီး ငွေတောင်းတာတွေ၊ တရားသူကြီးများရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်ကျဆင်းအောင် မဟုတ်မမှန်လုပ်ကြံစွပ်စွဲပြောဆို ရေးသားပေးတာတွေ၊ တရားရုံးရှေ့မှာ နှစ်ဖက်လျှောက်လွဲချက် မပေးခင်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှဲချက်ပေးပြီးနောက်ဖြစ်စေ အမှုသည်များအတွက် တောချောက် တဲ့ တိုင်စာမျိုးရေးပေးတာတွေ၊ ကိုယ်အမှုသည်အတွက် တရားဥပဒေနဲ့အညီ ဆောင်ရွက်ပေးရမယ့် တာဝန်များကိုတောင် တမင်လစ် ဟင်းပျက်ကွက်တာတွေ၊ အမှုကြန့်ကြာအောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တမင်ပြုလုပ်တာတွေ၊ တရားခံကို တရားလိုဖြစ်အောင် အမှုကို အပြန်အလှန် မမှန်မကန် စွဲဆိုစေတာတွေ၊ နည်းမျိုးစုံနဲ့စည်းရုံးဖြားယောင်းပြီး လိမ်လည်ထွက်ဆိုနေတာတွေ၊ လက်မှတ်ရေးထိုးစေတာတွေ၊ ကိုယ့်လူသူဘက်သားအဖြစ် တစ်ဖက်အမှုသည်နဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်တာတွေ၊ အမှုကို နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း မဆောင်ရွက်စေဘဲ လာဘ်ပေးလာဘ် ယူပြုဖို့ တိုက်တွန်းတာတွေ၊ မိမိကိုယ်တိုင်သွားရောက် လာဘ်ပေးတာတွေ၊ အမှုများကို ပိုမိုရှုပ်ထွေးအောင် ပိုမိုပွားများလာအောင် ပူးပေါင်းလုပ်ကြံ ဆောင်ရွက်တာတွေစတဲ့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ဖောက်ဖျက်မှုမျိုးတွေကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဆောင်ရွက်နေကြတာ တွေ့ရှိနေရပါတယ်။

ဒါကြောင့် တရားရုံးက မှန်ကန်တဲ့ အဆုံးအဖြတ် ချမှတ်နိုင်ဖို့ ရှေ့နေကြီးများက မိမိတို့ရဲ့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများကို စောင့်စည်းထိန်းသိမ်းပြီး တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ ကူညီကြဖို့ တိုက်တွန်း လိုပါတယ်။

တရားရုံးအဆင့်ဆင့်မှာ တာဝန်ယူနေကြတဲ့ တရားသူကြီးများက တရားရေးမဏ္ဍိုင်မယ်မ်းယိုင်ရေးမှာ တာဝန်အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်တဲ့အတွက် တရားစီရင်ရာမှာ အဂတိတရား (၄)ပါး ကင်းစင်စွာနဲ့ ဥပဒေနဲ့ အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ကြဖို့၊ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာမှုများနဲ့အညီ စီရင်ကြဖို့ အထူးဂရုပြုကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ရဲ့ အားနည်းချက်များကို အစဉ်မပြတ် လေ့လာပြုပြင်ပြီး လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် သူတွေ

ဖြစ်အောင် အမြဲလေ့လာမှတ်သားကာ အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးစားစား လုပ်ကိုင်ကြဖို့၊ အကြကောင်း ဉာဏ်ကောင်းများနဲ့ မိမိရဲ့လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

တရားသူကြီးများအားလုံးဟာ အမှုသည်များရော၊ ပြည်သူများပါ သိရှိနားလည်အောင်၊ မိမိစီရင်ဆုံးဖြတ် ရတဲ့ ပြစ်မှုများနဲ့ တရားမမှုများမှာ စီရင်ချက်များကို ကျိုးကြောင်းပြည့်စုံစွာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းနဲ့ ဖော်ပြကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ တည်ဆဲဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နဲ့ စီရင်ထုံး အကိုးအကားများအပြင် နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဦးတည်ရည်မှန်းချက်များကိုပါ မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာသုံးသပ်ပြီး ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများမှာ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြည်သူပြည်သားများရဲ့ အကျင့်စာရိတ္တကို ပျက်ပြားစေတဲ့ လောင်းကစားမှုတွေ၊ လူကုန်ကူးမှုတွေ၊ အမျိုးသမီးများအား ဖျက်ဆီးမှုတွေ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ အမှုတွေ၊ ပြည်တွင်းခိုးဝင်မှုတွေ၊ အုပ်စုလိုက် အနိုင်ကျင့်ရမ်းကားမှုတွေစတဲ့ ပြစ်မှုမျိုးတွေ၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ သယံဇာတပစ္စည်းများ ဖြစ်တဲ့ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းတွေ၊ ရေနံနဲ့ ဓာတ်သတ္တုပစ္စည်းတွေ၊ ရေထွက်ပစ္စည်းတွေကို ခိုးယူခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းစတဲ့ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍများမှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို ဟန့်တားစေတဲ့ ပြစ်မှုမျိုးတွေ ကျူးလွန်သူများအား နောင်ကြဉ်ဟန့်တားလောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား စီရင်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

နိုင်ငံတော်မှာ မူးယစ်ဆေးဝါး လုံးဝပျောက်အောင် စီမံချက်ချပြီး အဖက်ဖက်မှ အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချိန်မှာ မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာအမှုတွေမှာ တရားရုံးချုပ်ရဲ့ ညွှန်ကြားချက်နဲ့အညီ ဥပဒေအရ နှစ်အကန့်အသတ်မရှိ ထောင်ဒဏ်စတဲ့ ထိရောက်ဟန့်တားလောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်များကိုချမှတ်ဖို့ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို နိုင်ငံတော်မှာ ချမှတ်ထားတဲ့ မူများနဲ့အညီ တရားရုံးများက ပြစ်မှုဆိုင်ရာမှု ခင်းများကို စစ်ဆေးစီရင်ရာမှာ အမျိုးသားရေးဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ စဉ်းစားကြရာမှာဖြစ်လို့ ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအနေနဲ့ မိမိဒေသအခြေအနေကိုသာကြည့်ပြီး ဝင်ရောက်လမ်း ညွှန်တာမျိုး ရှောင်ကြဉ်ကြဖို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။

တရားရုံးများမှာ အမှန်တရား ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာမှာ နစ်နာသူကို ကုစားမှုပေးနိုင်ဖို့၊ မှားယွင်းမှုကြောင့် ပြန်မပြင်နိုင်တော့တဲ့ ထိခိုက်နစ်နာစေမှု မဖြစ်ပေါ်စေဖို့ အကာအကွယ်များ ပေးနိုင်ရေးအတွက် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနဲ့ လက်စွဲတွေ၊ ကျင့်ထုံးတွေများစွာနဲ့ ထိန်းကွပ်ပေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုများမြှောင်လှတဲ့ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကို နားလည်ကျွမ်းကျင်ပြီး လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ တရားသူကြီးတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ ရဲအရာရှိတွေ၊ ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိတွေနဲ့ ရှေ့နေရှေ့ရပ်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုယ်တိုင်က မိမိတို့ရဲ့ ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှုကို အမှုမှန်ဖော်ထုတ်ရာမှာ အသုံးမပြုဘဲ မလျော်မကန် အသုံးချနေမယ်ဆိုရင် တရားရေး မဏ္ဍိုင် ယိမ်းယိုင်ပြီး တရားရုံးဝန်းကျင်မှာ အနိဋ္ဌာရုံတွေ သက်ဆိုးရှည်နေမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဌာနဆိုင်ရာအသီးသီးမှာ တာဝန်ယူထားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးက အောက်ခြေအထိ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးပြီး၊ မိမိလက်အောက် ဝန်ထမ်းများအား ထိထိရောက်ရောက် ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်သွားဖို့ မလျော်မကန် လုပ်ဆောင်မှုများ တွေ့ရှိပါက ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူသွားဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

ဒီလို ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်တဲ့နေရာမှာ ဥပဒေနဲ့အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ရေးမှုကို မထိခိုက်စေဖို့ အတွက် တရားရုံးနှင့်တကွ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်မှာ တာဝန်ယူနေကြတဲ့ တရားသူကြီးများ အားလုံးသည် လည်းကောင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ အားလုံးသည်လည်းကောင်း၊ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများနဲ့ အာဏာပိုင်အဆင့်ဆင့်တို့သည်လည်းကောင်း ဥပဒေဘောင်ကိုကျော်လွန်ပြီး တရားစီရင်ရေးမှာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်တာ မျိုး မလုပ်မိဖို့ အထူးဂရုပြုရန် မှာကြားလိုပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပြောကြားလိုတာကတော့ -

- တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှာ တာဝန်ထမ်းရွက်နေကြတဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ အားလုံး အသိအမြင်၊ အတွေးအခေါ်၊ ခံယူချက်နဲ့ အရည်အသွေးများ တိုးတက်မြင့်မားလာအောင် မိမိတို့ကိုယ်မိမိတို့ပြုစုပျိုးထောင်ပြီး ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် နိုင်ငံတော်ကြီး ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍက အထောက်အကူပြုနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြပါ။

- တရားစီရင်ရေးယန္တရားမှာ ပါဝင်ကြသူများ၊ ဆက်နွယ်သူများအားလုံးက နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင်ရေး ရည်မှန်းချက်နဲ့ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူတွေကို သိရှိသဘောပေါက်ပြီး တည့်မတ်မှန်ကန်တဲ့ တရားစီရင်ရေးစနစ် အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သွားကြပါ။
- တရားသူကြီးများ၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်တဲ့ မှန်မှန်နဲ့မြန်မြန် ဥပဒေနဲ့အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမယ့်တာဝန်ကို အလေးအနက်ထားပြီး ရဲရဲဝံ့ဝံ့တည်တည်ကြည်ကြည် ထမ်းဆောင်ကြပါ။
- ပြည်သူများက ယုံကြည်ကိုးစားတဲ့ တရားစီရင်ရေးစနစ် ပေါ်ထွန်းလာအောင် အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် အားထုတ်ဆောင်ရွက်သွားကြပါ။
- ပြည်သူတို့က ယုံကြည် အားထားရသည့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာ (၃)ရပ်နဲ့ပြည့်စုံပြီး ချင့်ချင်ချိန်ချိန် စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြသော တရားသူကြီးကောင်းများဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြပါ။

လို့ တိုက်တွန်းရင်း နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ
(၁၇)ကြိမ်မြောက်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း

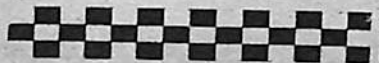

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင် တရားသူကြီးများနှင့်
(၁၇) ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းအစည်းအဝေးတွင် အမှာစကားပြောကြားနေစဉ်

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင် တရားသူကြီးများ၏ (၁၇) ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ပထမနေ့အစီအစဉ်ကို ၁၃ - ၂ - ၂၀၀၁ နေ့ နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားရုံး ချုပ်အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ အစည်းအဝေးခန်းမ (၂)၌ ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။

၎င်းအစည်းအဝေးသို့ တရားသူကြီးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များ၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြံပေးအရာရှိများ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများ၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ရုံးအဖွဲ့မှူး တို့လည်းတက်ရောက်ပါသည်။

အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အရ တရားသူကြီးချုပ်က အဖွင့်အမှာစကားပြောကြား ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသော ဦးသန်းဦးနှင့် ဦးခင်မောင်လတ်တို့မှ အမှာစကားပြောကြားပြီးနောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) တို့က

ယခင် (၁၆) ကြိမ်မြောက်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးမှ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များ အပေါ်တရားရုံးချုပ်မှ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြ ပါသည်။ ထို့နောက်အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အတိုင်း ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း (အနောက်ပိုင်း)နှင့် မကွေးတိုင်းတို့မှ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီး အသီးသီးက တရားစီရင်ရေး အခြေအနေနှင့် တရားရုံးလုပ်ငန်း အခြေအနေများကို အစီရင်ခံတင်ပြ ဆွေးနွေးကြပါသည်။

ပထမနေ့အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ကို ညနေပိုင်းတွင် ခေတ္တရပ်နားကြပါသည်။ တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၏ (၁၇)ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး၊ ဒုတိယနေ့အစီအစဉ်ကို ၁၄ - ၂ - ၂၀၀၁ နံနက် ၀၈:၀၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားရုံးချုပ်အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ အစည်းအဝေးခန်းမ (၂)၌ ဆက်လက်ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးသို့ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး၊ ဒုတိယ တရားသူ ကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသော ဦးသန်းဦးနှင့် ဦးခင်မောင်လတ်၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူ ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးခင်မြင့်၊ ဒေါက်တာ တင်အောင်အေး၊ ဦးစန်းတင့်ရီ၊ ဦးမြင့်သိန်း၊ ဦးထွန်းရှင်၊ ဦးချစ်လွင်၊ ဦးမြင့်အောင်နှင့် ဦးစိန်လှိုင်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြံပေးအရာရှိများ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တရားသူကြီးချုပ်ရုံး ရုံးအဖွဲ့မှူးနှင့် ခရိုင်တရားသူကြီး များလည်း တက်ရောက် ကြပါသည်။

အစည်းအဝေး အစီအစဉ်အရ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း)၊ ဧရာဝတီတိုင်းတို့မှ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီး အသီးသီးမှ တရားစီရင်ရေး အခြေအနေနှင့် တရားရုံးလုပ်ငန်း အခြေအနေများကို ဆက်လက်တင်ပြကြပါသည်။

တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးတင်အေးနှင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်ထွန်းတို့က ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ခရိုင်တရားသူ ကြီးများ၏ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြန်လည်ဆွေးနွေးမှာ ကြားပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးခင်မြင့်၊ ဒေါက်တာ တင်အောင်အေး၊ ဦးမြင့်သိန်း၊ ဦးချစ်လွင်၊ ဦးထွန်းရှင်၊ ဦးစန်းတင့်ရီ၊ ဦးမြင့်အောင်၊ ဦးစိန်လှိုင်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသော ဦးခင်မောင်လတ်၊ ဦးသန်းဦးတို့က အသီးသီးအမှာစကားများပြောကြားပြီးနောက် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးက နိဂုံးချုပ်အမှာစကားပြောကြားကာ အစည်းအဝေးအခမ်းအနားကို ညနေပိုင်းတွင် ရပ်သိမ်း လိုက်ပါသည်။

ခရိုင်အဆင့်တရားသူကြီးများ အထူးမွမ်းမံသင်တန်း
အမှတ်စဉ် (၁) သင်တန်းဆင်းပွဲ အခမ်းအနားတွင်
နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ်
ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်း
(၂၂ - ၁ - ၂၀၀၁)

ဒီနေ့ကျင်းပတဲ့ ခရိုင်အဆင့်တရားသူကြီးများ အထူးမွမ်းမံသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁) သင်တန်းဆင်းပွဲ အခမ်းအနားမှာ မှာကြားစရာရှိတာများကို မှာကြားလိုက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကြားချက်တွေကို ဂရုတစိုက် နာယူမှတ်သားပြီးတော့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အဖြစ်နဲ့ မိမိတာဝန်ကျရာ ဒေသအသီးသီးမှာ လိုက်နာကျင့်သုံး ကြဖို့ လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသင်တန်းကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့တဲ့ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားမှာလဲ မှာကြားသင့်တဲ့ကိစ္စတွေ မှာကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သင်တန်း ပို့ချချက်ပုံစံနဲ့လဲ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် လမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်နဲ့ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး အားလုံးကလဲ စိတ်ဓာတ် ရေးရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မြင့်မားလာစေဖို့ လမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့ကြပြီးလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားသူကြီးဆိုတာ ဘယ်လိုအရည်အချင်းမျိုးရှိမှ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ၊ ဘာတွေကိုတော့ မလုပ်သင့်ဘူး၊ ဘယ်လိုကျင့်ဝတ်တွေ လိုက်နာရမယ်ဆိုတာတွေ၊ ခေါင်းဆောင် ကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ အရည်အချင်းတွေ၊ ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တွေနဲ့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရာမှာ ထားရှိရမယ့် သဘောထားတွေ၊ ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာဖို့ တရားစီရင်တဲ့အခါမှာ သက်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးတွေ၊ ဥပဒေတွေကို ကျေညက်နေအောင် လေ့လာပြီးမှ မှန်မှန်ကန်ကန်သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့ကိစ္စတွေ အစရှိသဖြင့် လူကြီးတွေ အားလုံးက တရားစီရင် ရေးကဏ္ဍရဲ့ အနာဂတ်အတွက် စိုးရိမ်တကြီးနဲ့ မှာကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာကြားချက်တွေကို အတိအကျလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေအရ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ခရိုင်အဆင့် တရားရုံးတွေရဲ့ အခန်း ကဏ္ဍဟာ ဘယ်လောက်အရေးကြီးလာပြီဆိုတာကို ဖွင့်ပွဲတုန်းက

မှာကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တရားစီရင်ရေးကို ပေါ့ဆစွာ ဆောင်ရွက်ကြလို့ ဥပဒေရေးရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မမှားသင့်တဲ့အမှားတွေ ပြုလုပ်နေကြတာတွေ၊ မိမိတို့ အဆင့်နဲ့ မလျော်ညီအောင် မမှားသင့်တဲ့အမှားတွေကို ပြုလုပ်နေကြတာတွေ တွေ့ရင် တော့ ခွင့်လွှတ်လိမ့်မယ်မဟုတ်ကြောင်း ထိရောက်စွာ အရေးယူခံရမယ်ဆိုတာ မှာ ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချက်ကို ထပ်ပြီးတော့ အလေးအနက် မှာကြား လိုပါတယ်။ တရားစီရင်ရေးမှာ မရှိသင့် မရှိအပ်တဲ့သူ တွေကိုတော့ ကျောသားရင် သား မခွဲခြားဘဲ ဖယ်ရှားပစ်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ငါးခုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လှေလုံးပုပ် ဆိုတဲ့ အဖြစ်မျိုးကိုတော့ ဘယ်လိုမှ လက်ခံလို့ဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အထူးသတိရှိ ကြဖို့ ထပ်လောင်းမှာကြားရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အခုအချိန်ဟာ တရားစီရင်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ အရှိန်အဟုန်နဲ့ လက်ကျန် မှုခင်းများ အမြန်ပြီးပြတ်ရေး စီမံချက်တွေချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်နေတယ်ဆိုတာ အားလုံး အသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မှုခင်းတွေ မြန်မြန်ပြီး ပြတ်ရုံနဲ့ မပြီးပါဘူး။ မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်ကြခိုင်းဖို့၊ ဥပဒေနဲ့ညီဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လဲ ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ လူ ကြီးတွေကိုယ်တိုင် အပင်ပန်းခံပြီး လုပ်ငန်းတွေ မအားမလပ်တဲ့ကြားထဲက ဒီသင်တန်း ကို ဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ စာဖတ်ပျင်းရင် တရားသူကြီးလုပ်လို့ မရဘူးလို့ ပြောခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပဒေတွေကို နဲ့နဲ့စပ်စပ် လေ့လာဖို့၊ စာဖတ်ကြ ဖို့ ထပ်ပြီးပြောချင်ပါတယ်။ လက်ရှိ နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူဝါဒဆိုင်ရာတွေကိုလဲ မျက်ခြည် မပြတ် လေ့လာနေကြဖို့ အထူးလိုအပ်လိုပါတယ်။ သတင်းစာတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ ဖတ်ကြဖို့လဲ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။

အခုမြင်တွေ့နေကြရတာကတော့ တချို့ဟာ အဆင့်မြင့်ရာထူးကို ရောက်လာတာ တောင် ဗဟုသုတရေးရာမှာ အတော်အားနည်းနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ တရားသူကြီး ဆိုတာ ဗဟုသုတပြည့်စုံကြွယ်ဝပြီး ဘက်စုံကျွမ်းကျင်အောင် ကြိုးစားကြရမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ရာထူးတိုးမြှင့်ရေးအတွက် လူတွေစစ်ဆေးမေးမြန်းတဲ့ အခါမှာ အချို့အရာရှိတွေ ဟာ သတင်းစာကိုတောင် မှန်မှန်မဖတ်ဘူးဆိုတာ သုံးသပ်လို့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတင်းစာဖတ်ကြဖို့ ထပ်ပြီးသတိပေးလိုပါတယ်။

ခရိုင်တရားရုံးတွေမှာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ မြန်မာသတင်းစာတွေ ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီး ထောက်ပံ့ပေးထား ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်သတင်းစာကိုလဲ ဖတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

အခုဆိုရင် English Proficiency Course ဆိုပြီးတော့ တရားရေးအရာရှိတွေအတွက် အင်္ဂလိပ်စာစွမ်းရည် မြင့်မားလာစေရန် သင်တန်းတစ်ခုကို တရားရုံးချုပ်နဲ့ ရန်ကုန်တိုင်း အတွင်းမှာရှိတဲ့ ခရိုင်အဆင့်ရှိသူတွေကို သင်တန်းပို့ချခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ နောင်မှာ အခြားပြည်နယ်/တိုင်းတွေက တရားရေးအရာရှိတွေလဲ သင်တန်းတက်နိုင်ဖို့ စီစဉ် ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့ဆိုရင်လဲပဲ ကိုယ့်အစီအစဉ်နဲ့ကိုယ် အင်္ဂလိပ် စာသင်တန်းတွေ တက်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒါကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သင်တန်းလေးတစ်ခု တက်ပြီးတာနဲ့ အင်္ဂလိပ်စာကျွမ်းကျင် သူတွေဖြစ်သွားမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွမ်းကျင်ချင်ရင် မိမိတို့ဖာသာ မိမိတို့ ဆက်လက်ဖတ်ရှု လေ့လာမှတ်သား ကြဖို့ လိုတယ်ဆိုတာ ပြောကြားလိုပါတယ်။ အခုဆိုရင် အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်တာနဲ့အညီ နိုင်ငံတကာနဲ့ ဆက်ဆံ ရပြီးတော့ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ၊ အခြား နိုင်ငံများမှာ သွားရောက်ပြီးတော့ အစည်းအဝေးတက် ရောက်ရတာတွေ၊ စာတမ်းဖတ်ပွဲ တို့ဆွေနေ့ပွဲတို့ အစရှိသဖြင့် သွားရောက်ရတာတွေ ရက်တိုသင်တန်းတို့ ပညာသင်စေ လွှတ်တာတွေလဲ အရင်ကထက်စာရင် အများကြီးရှိလာပြီဖြစ်တဲ့အတွက် အင်္ဂလိပ်စာ ကျွမ်းကျင်ဖို့ အထူးလိုအပ်လာပြီဆိုတာ ပြောကြားလိုပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားဟာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး ဘာသာစကားအဖြစ် တွင်တွင် ကျယ်ကျယ် သုံးစွဲလာနေပြီဆိုတာကို သတိပြုကြရပါမယ်။

ဒီနေ့ သင်တန်းမှာပို့ချလိုက်တဲ့ ဘာသာရပ်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အထူးသဖြင့်တော့ ပြစ်မှုဘာသာရပ်နဲ့ တရားမဘာသာရပ်ဟာ ပိုမိုအရေးကြီးတဲ့အတွက် အဲဒီဘာသာရပ် ၂ခုကိုပဲ စာမေးပွဲပြုလုပ်ပြီးတော့ သင်တန်းသားတစ်ဦးချင်းရဲ့ အရည်အချင်းကို စိစစ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ရရှိတဲ့ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ကို တရားရုံးချုပ်က အသေအချာ မှတ်တမ်းတင်ထားတယ်ဆိုတာ အသိပေးလိုပါတယ်။ တစ်ဦးချင်းရဲ့ အရည်အသွေး မြင့်မားလာစေဖို့ သင်တန်းပို့ချလိုက်ရုံနဲ့ မပြီးဘူးဆိုတာ သတိရှိစေချင်ပါတယ်။ ကိုယ့်အရည်အသွေး မြင့်မားလာအောင် ကိုယ်တိုင်က အပတ်တကုတ် ကြိုးစားအားထုတ် ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အရည်အသွေးစံချိန်မမှီသူတွေဟာ အရည်အသွေးမြင့်မားသူတွေထက် နောက်ကျကျန်ခဲ့မှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ စီရင်ချက်တွေ ရေးသားတဲ့နေရာမှာလဲပဲ အထူး ကြိုးစားကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ မိမိတို့ရဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တွေဟာ ဥပဒေနဲ့

ညီညွတ်မျှတ မှန်ကန်တယ်ဆိုတာကို ကိုယ်ကိုင်တွယ်စစ်ဆေးခဲ့ရတဲ့ အမှုတွဲပါ နှုတ်သက်သေခံချက်တွေ၊ စာတမ်းအမှတ်အသား သက်သေခံချက်တွေ၊ ကျွမ်းကျင်သူရဲ့ ထင်မြင်ချက်တွေ အစရှိသဖြင့် အကြောင်းချင်းရာ အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက် စပ်ဟပ်အဖြေ ထုတ်ရာမှာ ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်နဲ့တကွ ဖော်ပြရေးသားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ စီရင်ချက်မှာ နှစ်ဖက်သက်သေခံချက်တွေကို အကျဉ်းချုပ်ရေးသားပြီး သုံးသပ်စိစစ်ချက်မပါရှိပဲ “ထို့ကြောင့်” ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်မျိုးဟာ စီရင်ချက်မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ စီရင်ချက်ကို ပီပီပြင်ပြင် ရေးသားကြ ဖို့နဲ့ ညွှန်ကြားထုတ်ပြန်ပြီးဖြစ်တဲ့ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ ညွှန်ကြား ချက်များအပြင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုတွေမှာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၆၇ကို လိုက်နာရန်ဖြစ်ပြီး၊ တရားမမှုတွေမှာ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၀ ပါပြဋ္ဌာန်း ချက်များနဲ့အညီ စီရင်ချက်များ ရေးသားကြရန် သတိပေးလိုက်ပါတယ်။ တချို့အဖြေမှန် ပေမယ့် အကြောင်းပြချက်တွေ လွဲမှားနေတာ မျိုးလဲတွေ့ရပါတယ်။

ခရိုင်အဆင့်တရားသူကြီးတွေဟာ မူလအမှုတွေ စစ်ဆေးစီရင်ကြရမှာ ဖြစ်သလို၊ အယူခံမှုနဲ့ ပြင်ဆင်မှုတွေကိုလဲ စစ်ဆေးစီရင်ကြမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အယူခံမှုနဲ့ ပြင်ဆင်မှုတွေမှာ စီရင်ချက်ကို ပီပီပြင်ပြင် ရေးသားကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အယူခံရုံး စီရင်ချက်တွေကို ဘယ်လိုချိန်နဲ့ရေးရတယ်ဆိုတာ သင်ကြားဖို့ချပေးလိုက်ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီအတိုင်း လိုက်နာမှတ်သားပြီး ရေးသားကြဖို့ သတိပေးပြော ကြား လိုပါတယ်။ မြို့နယ်တရားသူကြီးအဆင့်ကနေ ဒုတိယခရိုင်တရားသူကြီးအဆင့်ကို တိုးမြှင့်ပေးလိုက်တဲ့ သူတွေ ပိုပြီးသတိရှိကြဖို့၊ ကြိုးစားကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။ အယူခံရုံးရဲ့အဆင့်နဲ့ညီအောင် ရေးသား ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လိုက်နာခြင်းရှိ၊ မရှိကိုတော့ တရားရုံးတွေကို လှည့်လည်စစ်ဆေးပြီး ကြည့်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆေးရေးဌာနအနေနဲ့ ဒီအချက်မှတ်သားကြဖို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။ ပြစ်မှုဌာနနဲ့ တရားမဌာနအနေနဲ့ကလဲ တရားချုပ်ကို တက်လာတဲ့ အမှုတွေမှာ အောက်ရုံးရဲ့စီရင်ချက် တွေ စီရင်ချက်အင်္ဂါ ရပ်နဲ့ မညီညွတ်တာတွေရင် ထိုက်သင့်သလို အရေးယူမှုပြုရန် အတွက် တင်ပြဖို့ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်မှလဲပဲ တရားသူကြီးတွေရဲ့ အရည်အသွေးဟာ တိုးတက်မြင့်မားလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အခုသင်တန်း တက်ရောက်တဲ့သူတွေသာမက အားလုံးသော တရားသူကြီးအဆင့်ဆင့်ဟာ အရည်အသွေးမြင့်မားအောင် အထူးကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြပါလို့ ဒီနေရာကနေ မှာကြားလိုပါတယ်။

နောက်ဆုံးမှာ ကြားလိုတာကတော့ သင်တန်းဖွင့်ပွဲတုန်းက မှာကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားစီရင်ရေး တာဝန်တွေကို ထမ်းရွက်ကြတဲ့အခါမှာ

- အဂတိတရား ၄ ပါးကင်ရှင်းကြပါ။
- ရိုးရိုးသားသား သန့်သန့်ရှင်းရှင်းနဲ့ ဥပဒေနဲ့အညီ အမှန်တရားအတိုင်း ပြတ်သားရဲဝံ့စွာ ဆောင်ရွက်ကြပါ။
- နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စတွေကို မျက်ခြည်မပြတ်လေ့လာပြီး နိုင်ငံနဲ့ ပြည်သူကို အကျိုးပြုတဲ့ တရားသူကြီးတွေဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ကြပါ။
- မိမိတို့ လက်ရှိအဆင့်ထက် တစ်ဆင့်မြင့်ရာထူးအတွက် အရည်အချင်း ပြည့်မှီသူတွေ ဖြစ်နေအောင် အစဉ်အမြဲ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြပါ။
- ပြည်သူက ယုံကြည်ကိုးစားတဲ့ တရားသူကြီးကောင်းများဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါ။

လို့ မှာကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးအား
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသံအမတ်ကြီး ဂါရဝပြု တွေ့ဆုံခြင်း

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးအား တာဝန်ပြီးဆုံး၍
မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည် ထွက်ခွာတော့မည့် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး H.E. Mr. Liang Dong
သည် (၃၁ - ၁ - ၂၀၀၁)ရက်နေ့ မွန်းလွဲ (၂)နာရီတွင်
တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီးချုပ်၏ ဧည့်ခန်းမသို့ လာရောက်တွေ့ဆုံ
နှုတ်ဆက် ဂါရဝပြုပါသည်။

ထိုသို့တွေ့ဆုံရာတွင် တရားရုံးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
ဦးတင်အေးလည်း တက်ရောက်ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ် ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ်တရားရုံး အဆောက်အဦသစ်ဖွင့်လှစ်ပွဲ အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ခြင်း

နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးသည် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ နံနက် (၇:၃၀) နာရီအချိန်တွင် ၈၅လမ်း၊ ၃၄ x ၃၅ လမ်းကြား၌ ၂၂၈ သိန်း အကုန်အကျခံ၍ ဆောက်လုပ်ထားသော ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ်တရားရုံး အဆောက်အဦသစ်ကို ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ပေးပါသည်။

ယင်းဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားသို့ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးခင်မောင်လတ်နှင့် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တိုင်းအဆင့်ဌာန ဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ၊ မန္တလေးမြို့ပေါ်ရှိ တိုင်း၊ခရိုင်၊မြို့နယ်တရားသူကြီးများနှင့် အထူးဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်နှင့် အဖွဲ့သည် တည်ဆောက်ဆဲ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး များ နေအိမ် အဆောက်အဦးသို့လည်းကောင်း၊ ဝန်ထမ်းများအတွက် ဆောက်လုပ်လျက် ရှိသော အိမ်ယာများသို့လည်း ကောင်း၊ သွားရောက်ကြည့်ရှုပြီး၊ လိုအပ်သည်များကို မှာကြားခဲ့ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်သည် ထိုနေ့နံနက် (၁၀) နာရီအချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)၌ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)တရားသူကြီး ဦးစန်းတင်ရှိနှင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) တရားသူကြီး ဦးစိန်လှိုင်တို့ပါဝင်သော အထူးစုံရုံးဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အထူးအယူခံမှု (၆)မှုကို ကြားနားစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။

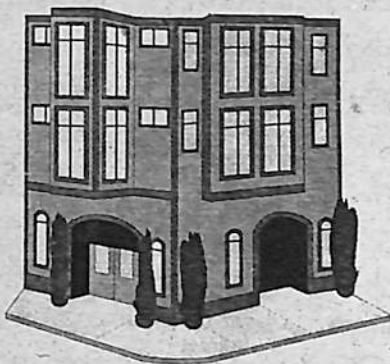
တရားသူကြီးချုပ်သည် ညနေ (၃)နာရီအချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) ရုံးခန်းအမှတ်(၂)၌ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးခင်မောင်လတ်၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူ ကြီးများနှင့်အတူ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ မန္တလေးစည်ပင်သာယာနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ တိုင်း၊

ခရိုင်၊ မြို့နယ်တရားသူကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ တရားစီရင်ရေးရာ ကိစ္စရပ်များ၊ စီမံရေးရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ဝန်ထမ်းများသက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အကျယ် တဝင့် ဆွေးနွေးမှာ ကြားပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်နှင့် အဖွဲ့သည် ၉-၁၂-၂၀၀၀ နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် မိတ္ထီလာခရိုင်အတွင်းရှိ တရားသူကြီးများနှင့် လည်းကောင်း၊ ၁၀-၁၂-၂၀၀၀ နေ့တွင် ညောင်ဦးခရိုင်နှင့် ပခုက္ကူခရိုင်များမှ တရားသူကြီးများနှင့် လည်းကောင်း တွေ့ဆုံ၍ ၎င်းတို့၏ တင်ပြဆွေးနွေးချက်များကို တရားသူကြီးချုပ်က ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးမှာကြားခဲ့ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်နှင့် အဖွဲ့သည် ၁၁-၁၂-၂၀၀၀ နေ့တွင် ညောင်ဦးလေဆိပ်မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။

အထူးမွမ်းမံသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁) ဆင်းပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း

တရားရုံးချုပ်(ရန်ကုန်)၌ ဖွင့်လှစ်သော ခရိုင်အဆင့် တရားသူကြီးများ အထူးမွမ်းမံသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁)ဆင်းပွဲ အခမ်းအနားကို (၂၂-၁-၂၀၀၁) ရက်နေ့ နံနက်၀၈:၀၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊တရားရုံးချုပ် အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ အစည်းအဝေးခန်းမ (၂)၌ ကျင်းပရာ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး တက်ရောက် အမှာစကားပြောကြားပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်က အမှာစကားပြောကြားရာ၌ ခရိုင်အဆင့်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြမည့် တရားသူကြီးများအနေနှင့် အရည်အချင်းပြည့်ဝပြီး ပြည်သူအများက ယုံကြည်ကိုးစားလာမည့် တရားသူကြီး များဖြစ်အောင် သင်တန်းဖွင့်လှစ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ တရားစီရင်ရာတွင် ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာကာ သက်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးတွေ၊ ဥပဒေတွေကို ကျေညက်နေအောင် လေ့လာပြီးမှ မှန်မှန်ကန်ကန်သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့အဆင့်နဲ့ မလျော်ညီအောင် မမှားသင့်တဲ့ အမှားတွေကို မပြုလုပ်မိစေရန်၊ အမှားအယွင်းမရှိအောင် လုပ်ရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ မှုခင်းတွေ မြန်မြန်ပြီး ပြတ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့၊ ဥပဒေနဲ့ညီဖို့လိုအပ်ကြောင်း၊ ယခုသင်တန်းဆင်းပြီးနောက် မိမိတို့တာဝန်ကျရာဒေသတွင် အဂတိတရားကင်းရှင်းပြီး ရိုးရိုးသားသား ဖြူဖြူစင်စင်နှင့် အမှန်တရားကို ရဲရဲရင့်ရင့် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြောင့်မတ်စွာ တရားစီရင်ကြရန် လိုအပ်ကြောင်းစသည်ဖြင့် ပြောကြားပါသည်။

အဆိုပါသင်တန်းသို့ သင်တန်းသား (၃၁) ဦးတက်ရောက်ခဲ့ပြီး သင်တန်းကာလမှာ ရက်သတ္တ(၂)ပတ် ကြာမြင့်ပါသည်။

သင်တန်းဆင်းပွဲ အခမ်းအနားသို့ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦး၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးခင်မြင့်၊ ဒေါက်တာ တင်အောင်အေး၊ ဦးချစ်လွင်၊ ဦးထွန်းရှင်နှင့် တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြံပေးအရာရှိများ၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ဖိတ်ကြားထားသူများ တက်ရောက်ကြပါသည်။

သင်တန်းဆင်းပွဲအခမ်းအနားကို နံနက်ပိုင်းတွင် ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာကျမ်းကျင်မှု

သင်တန်းအမှတ်စဉ်(၁)ဆင်းပွဲအခမ်းအနားကျင်းပခြင်း

တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)၌ ဖွင့်လှစ်သော တရားရေးအရာရှိများ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကျမ်းကျင်မှု သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁) ဆင်းပွဲအခမ်းအနားကို ၁၈-၁-၂၀၀၁ ရက်နေ့ နံနက် ၀၈:၀၀နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားရုံးချုပ်အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ အစည်းအဝေးခန်းမ (၂)၌ ကျင်းပရာ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး တက်ရောက်အမှာစကားပြော ကြားပါသည်။

အဆိုပါသင်တန်းသို့ သင်တန်းသား (၃၀) ဦးတက်ရောက်ခဲ့ပြီး သင်တန်းကာလမှာ ရက်သတ္တ (၈)ပါတ်ကြာမြင့်ခဲ့ပါသည်။

သင်တန်းတွင် မေတ္တာဖြင့် ကူညီပေးသော သင်တန်းဆရာ (၄)ဦးအားလည်း ကောင်း၊ သင်တန်းဆင်း အရာရှိ (၃၀) ဦးအားလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်ကိုးနှင့် ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦးတို့မှ ဂုဏ်ပြု မှတ်တမ်းလွှာများနှင့် သင်တန်းဆင်းအောင်လက်မှတ်များကို အသီးသီးချီးမြှင့်ပေး အပ်ခဲ့ပါသည်။

သင်တန်းဆင်းပွဲ အခမ်းအနားကို နံနက်ပိုင်းတွင် ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

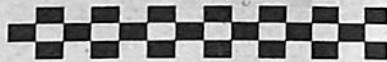
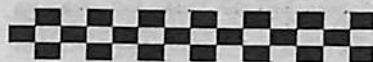
ဒီတစ်တိုက်
(အထူးအချိန်)

ပညာရည်ချွန်ဆုချီးမြှင့်ပွဲနှင့် ပညာသင်စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေ ပေးအပ်ပွဲအခမ်းအနား ကျင်းပခြင်း

တရားရုံးချုပ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတွင်းရှိ တရားရုံးများမှ ဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးများအား ပညာရည်ချွန် ဆုချီးမြှင့်ပွဲနှင့် ပညာသင်စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေပေးအပ်ပွဲအခမ်းအနားကို (၂၀ - ၁၂ - ၂၀၀၀) ရက်နေ့ နံနက် ၈:၃၀ နာရီ အချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် အဆောက်အအုံရှိ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ၏ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။

အဆိုပါ အခမ်းအနားသို့ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး၊ ဒုတိယ တရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦး၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးခင်မြင့်၊ ဒေါက်တာ တင်အောင်အေး၊ ဦးမြင့်သိန်း၊ ဦးချစ်လွင်နှင့် ဦးထွန်းရှင်၊ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တရားသူကြီးချုပ်ရုံးရုံးအဖွဲ့မှူး ရန်ကုန်တိုင်းအတွင်းရှိ တိုင်း၊ ခရိုင် တရားသူကြီးများနှင့် ဆုရရှိသူများ တက်ရောက်ကြပါသည်။

ပထမဦးစွာ တရားသူကြီးချုပ်မှ အမှာစကားပြောကြားပါသည်။ ထို့နောက် ၁၉၉၉-၂၀၀၀ ပညာသင် နှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲ၌ ဂုဏ်ထူးရရှိသူများအတွက် ပညာရည်ချွန်ဆုကို တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးမှ လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၉-၂၀၀၀ ပညာသင်နှစ်တွင် မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းများမှ ပညာရည်ချွန်ဆုကို ဒုတိယ တရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦးမှ လည်းကောင်း ဂုဏ်ပြုဆုချီးမြှင့်ပြီး ဗဟိုဝန်ထမ်းသက်သာချောင်ချိရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ဦးခင်မြင့်မှ ပညာသင်စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေများကို ပေးအပ်ပြီးနောက် အခမ်းအနားကို နံနက်ပိုင်းတွင် ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

“တွန်းအား”

“ကူညီပါရစေ” ဆိုနေရုံဖြင့်မပြီး
တရားခံပေါ်အောင်လုပ်၊ ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီး။

“မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်” တည်ညံ့အသံပေး
ရေးနေရုံဖြင့်မပြီး
လုပ်ထုံးညီရန်နှင့် မြန်ဆန်စွာစစ်နိုင်ရေး
ဆွေးနွေးကာညှိနှိုင်းမှု၊
ဝိုင်းဝန်းကာအားမာန်စု
ပြုရန်အရေးကြီး။ ။

ဦးမြင့်ဦး (မြို့တော်စည်ပင်)

ပြဿနာကောင်

၀၁

သတိပေးနှိုးဆော်ချက်
သိလျက်နှင့် ဥပေက္ခာ ...
သစ်ခက်ရှာ လောင်စာစု
'ခတ်ကျောက်' တစ်ခု 'ဝွမ်းနဲ့' ပါ
ခတ်ကျောက်နှင့် ပွတ်တိုက်ကာ
မီးပွင့်လာဝွမ်းတို့လျက်၊
သစ်ခက်အို ခပ်ဖွဖွ
လေကူမှုတ်မှ မီးအားဆက်။ ။

။

၀၂

မိအတက်အောင် လောင်စာဖြည့်၍
'မှောင်ကာတစ်ငွေ့ငွေ့ မီးခိုးအူ...
လေဟုန်ဖြည့်ကူ ရပ်မနား
နီရဲ မီးပွားစွဲလောင်မပူ ...
ကိုယ့်အမှု ကိုယ်ပြုသူ
မီးတောက်အရှိန်ယူ ခိုလှုံလျက်၊
ချစ်မက်ကာ
နှစ်သက်စွာ ပီတိဖုံး
ဖယ်ရုန်းခွာခက်။ ။

။

၀၃

လောင်စာစုံ တစ်ပုံတစ်ခေါင်း၊
ပေါင်းရုံးစု အဆမတန်
မီးလျှံ မီးညွန့် လွန်လွန်လူး
ပူးယှက်မြိုဝါး အားကောင်းသန်
တားဆီးခက် ကူးစက်မြန်
လွတ်လပ်ဖန် ကြံလေတိုင်း
ခြေမခိုင် ခွေယိုင်မှောက်
မီးတောက် ပတ်ဝိုင်း။ ။

။

နီဆွေမောင်၊ ပန်းနံ့သာ

လိမ်လည်အချစ်နဲ့ ပြစ်ဒဏ်

မောင်သည် မ ကို၊ ချစ်ရေးဆို၍
အလိုလိုက်ကာ၊ ချစ်မိရာတွင်
မ၊ မှာယုံစား၊ အချစ်အားကိုး
ကျားဆိုးမောင်ကြီး၊ အလိုကြီးဆန္ဒ
ဖြည့်ခဲ့ရ၍
မ၊ မှာယွင်းသွေ၊ န ကိုနေမှ
အပျိုရည်ပျက်ခဲ့ရပြီ။

မ၊ သည်မောင်အား၊ ယိုစားမှတ်တင်
တွင်တွင်ယူရေး၊ အသိပေးပြောကြား
မောင်ရဲနားတွင်၊ ယခင်ကမ၊စကား
သကာပျားသည်၊ ယခုများတော့
တမာအလားခါးခဲ့ပြီ။

မောင်ကရှောင်ပြေး၊ ဟိုအဝေးမှာ
အချစ်သစ်ရှာဖွေ၊ အသည်းကြွေ - မ
ဤဒုက္ခကို
ဖွင့်ဟခုခါခက်ရသည်
ဖမိများသိ၍ ရှက်ရပြီ။

လိမ်လည်တဲ့မောင်၊ တိမ်းရှောင်တဲ့လူညစ်
ပြစ်မှုပုဒ်မ (၄၁၇)အရ
မ က တရားစွဲ၊ တရားခွင်ထဲမှာပြော
ရင်မောစရာအဖြစ်၊ အချစ်ကိုလှည့်စား
လိမ်လည်ထားမှုပေါ်ခဲ့ပြီ။

တရားသူကြီးမင်း၊ စစ်ဆေးရင်ပေါ်လွင်
ဟင် ဒီလိုလူစား၊ ထောက်ထားလို့မဖြစ်
ကာမယူလိမ်လည်တဲ့လူညစ်
ပြစ်ဒဏ်ပေးဖို့အရေး၊ စဉ်းစားတွေးသော်
မိန်းမလေးတော်တော်နှစ်နာလွန်း
ဟိုအဝေး တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ်
အမှန်ပင်ခံဖို့ကောင်း
ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်
ဘောင်ခတ်တဲ့ ဥပဒေရှိလို့သာ
တစ်နှစ်ထိခံပါရန်၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးလိုက်တယ်
လိမ်လည်တဲ့ ကျားဆိုးကြီးများ
သတိတရားနဲ့ အမှားကို သိကြစေကွယ်။

ရှေ့နေ ဒဂုံလှမြင့်

တာဝန်ကျေချင်ပါသည်။

ငါထမ်းတာဝန်
မကျေပြန်၍
ငါ့ဝန်းကျင်အား
ထိပါးပြစ်တင်
ခံရလျှင်မူ
ငါပင်တာဝန်မကျေသူ။

ငါ၏အတွက်
ပြစ်တင်ချက်တွေ
ငါနေရပ်ဝန်း
မဖြစ်ထွန်းဘို့
ငါတွန်းအားစိုက်
ပြုမူချက်သည်
ငါ့တွက်မဟုတ်
ငါ့ရုဏ်ပုဒ်ထက်
ငါ့ထက်လုပ်ခွင်
ရုဏ်မြင့်တင်ရန်
ငါ့တွင်စွမ်းအားရှိရမည်။

လပြည့်ဝန်းအောင်ကျော်

မန်ကန်သော တရားစီရင်ရေး

ပြန်လည်တိုက်
ပြန်လည်ရေးသားရန်လိုအပ်သည်

တရားစီရင်ရာမှာ...
မိတ်ဆွေ၊ ရန်သူ မရှိ
အရှိကိုအရှိအတိုင်းမြင်။

ဆန္ဒတွေကို စွန့်ပယ်
ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဒေါသတွေကို ဖယ်ပြီး...။
မကြောက်ဘယာ၊ ဝေးကွာမောဟာ
မျှတမှုနှင့်အနားသတ်
ဓမ္မသတ်ရာဇသတ်၊ ရဲရဲဆုံးဖြတ်မှသာ
လွတ်လပ်သော တရားစီရင်မှု
ပြည်သူ့အတွက်ပြည်သူ့အကျိုး
အားကိုးရာဖြစ်မည်မူချ။

ပြည်သူ့ကို တစ်ကယ့်ကိုယ်စားပြုတဲ့
ပြည်သူ့တရားခွင်
ဘယ်နိုင်ငံက ယှဉ်၍ရမတုံး (လို့)။

မောင်ရည်တင့် (မအူပင်)

ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် ဥပဒေများ၏ အဓိပ္ပာယ်

အဆင့် ဒီဂရီကို လေ့လာခြင်း

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာတင်အောင်အေး

ဥပဒေရေးရာ အတွေးအမြင်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သဘာဝဥပဒေကျောင်းများ (Natural Law Schools) နှင့်ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေကျောင်းများ (Positive Law Schools) တို့သည် ဥပဒေရေးရာ အယူအဆများကို အားပြိုင်ဖော်ထုတ် ခဲ့ကြသည်။

သဘာဝဥပဒေပညာရှင်များက - “ဥပဒေဟူသည် သဘာဝတရားမျှတမှုရမှသာ ဥပဒေဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဥပဒေသည် ပြည့်စုံသော တရားမျှတမှု (Perfect Justice) ကိုပေးနိုင်မည်။ ရှေးဟောင်းဥပဒေများ (ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ဥပဒေများ- (Moral Law, Ethical Law, Religious Law) သည်သာ ဥပဒေဖြစ်သည်။” ဟူ၍ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ယူဆခဲ့ကြသည်။

ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေပညာရှင်များ (Positivists)က “လူသားကမ္ဘာတွင် နိုင်ငံတော်တို့၏ လူမှုစီးပွားရေးစနစ်၊ လူမှုနိုင်ငံရေးစနစ် (Socio-Economic system, Socio-Political

system) တို့သည် ကာလဒေသ အခြေအနေလိုက်၍ ပြောင်းလဲနေသည်။ ပြောင်းလဲနေသော အခြေအနေနှင့် လိုက်လျော ညီထွေရှိမည့် ဥပဒေများကို ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်အဖွဲ့ကပြုလုပ် ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။ ဥပဒေ အာနိသင်ရှိစေရန် ခေတ်ကာလနှင့် မဆီလျော်တော့သော ဥပဒေများကို ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့ကို ဥပဒေပြု ယန္တရားကပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။ ဥပဒေဟူသည် အစဉ်ရှင်သန်နေရမည်။ --” ဟူ၍ယူဆဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။

၁၈၊ ၁၉ရာစုမှစ၍ နိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဥပဒေပြုခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတရား၊ သီဝရီနှင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ကျင့်သုံးမှုသည် ရွှေနှစ်ပြားတွင် ဂဟေဆက်၍ ပေါင်းဖက်ခဲ့ကြသည်။ ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ၏နယ်ပယ် ဥပဒေပြုခြင်းကဏ္ဍသည် ဒီရေအလား တစ်နေ့တစ်ခြား မြင့်မားတိုးတက်များပြားလာခဲ့ပေသည်။

ဥပဒေပြုခြင်း (LEGISLATION)

“ဥပဒေပြုခြင်း” ဟူသော သဘော သဘာဝတွင် ဥပဒေပြုပိုင်သော အာဏာပိုင်က ဥပဒေရေးရာစည်းမျဉ်းများ (Legal Rules) ကြေညာချမှတ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ထပ်ဆင့်ဆိုသော် “ဥပဒေပြုခြင်း” တွင် ဥပဒေပြုလုပ်ခြင်း (Law making) ဆိုင်ရာနည်းနာများအားလုံး အကျုံးဝင်သည်။

“ဥပဒေပြုခြင်း” ဟူသော စကားလုံးတွင် ဥပဒေပြုကဏ္ဍ (legislature) ကဥပဒေပြုရန် ဖြစ်စေ၊ ပယ်ဖျက်ရန်ဖြစ်စေ၊ ဆုံးဖြတ်ညွှန်ကြားထားသော ဖော်ပြချက် အသီးသီးပါဝင်သည်။ ဤတွင်ပါလီမန်၏ (အက်)ဥပဒေများ (Act of Parliament) သည် ဥပဒေပြုခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဥပဒေများဖြစ်သည်။ ဥပဒေပြု ယန္တရား (အဖွဲ့) သည် မိမိပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက်သောဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရန် ဦးတည်ရည်မှန်းသည်။ နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြုယန္တရားသည်နည်းဥပဒေ ပြုပိုင်ခွင့်အာဏာ (Rule-making Power) ကို ရယူသုံးစွဲရန်အထိ မရည်ရွယ်ပေ။ သို့သော် “ဥပဒေပြုခြင်း” ဟူသော ဝေါဟာရ နယ်ပယ်၏ အကျယ်အဝန်းတွင် နည်းဥပဒေပြုခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များနှင့်လည်း အကျုံးဝင်သည်။

ထို့ကြောင့် ယနေ့ခေတ်သစ် ကမ္ဘာကြီးတွင် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံတော်များ၏ “ဥပဒေပြုခြင်း” နှင့် စပ်လျဉ်း၍ --

(၁) ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာ (Law-making Power) နှင့်

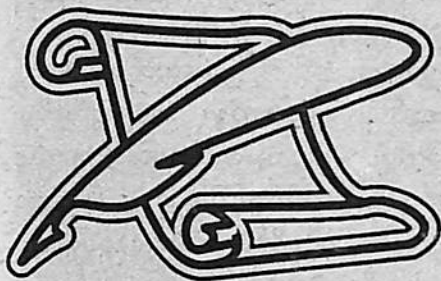
(၂) နည်းဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာ (Rule-making Power) ဟူ၍ ယေဘုယျအားဖြင့်ခွဲခြားကြသည်။
တစ်နည်းဆိုသော်-- “ဥပဒေပြုခြင်း” ကဏ္ဍတွင်--

- (၁) နိုင်ငံအမြင့်ဆုံး ဥပဒေပြုအဖွဲ့က ဥပဒေပြုခြင်း (Supreme Legislation) နှင့်
- (၂) ကိုယ်စားပြုဥပဒေပြုခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေပြုခြင်း (Delegated Legislation or Sub-ordinate Legislation) တို့ပါဝင်သည်။ -

နိုင်ငံအမြင့်ဆုံးဥပဒေပြုအဖွဲ့က ဥပဒေပြုခြင်း (Supreme Legislation)

နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာအာဏာကို ခံယူကျင့်သုံးသော နိုင်ငံအမြင့်ဆုံး ဥပဒေပြုအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများကို အခြားမည်သည့် ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်ကမှ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ထိန်းကျောင်းခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိသည့် ဥပဒေပြုခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် နိုင်ငံတော်တွင် အချုပ်အခြာအာဏာအရ ကျင့်သုံးသည့် ဥပဒေပြုအဖွဲ့နှင့် စင်ပြိုင်အာဏာမရှိရခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပမာ-နိုင်ငံများ၏ သက်ဆိုင်ရာ အခြေခံ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသောလွှတ်တော်၊ ပါလီမန်၊ ကွန်ဂရက်၊ အဆင်မတူ-စသည်တို့သည် သက်ဆိုင် ရာနိုင်ငံများ၏ “ဥပဒေပြုခြင်း”နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အမြင့်ဆုံးသော ဥပဒေပြုအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။

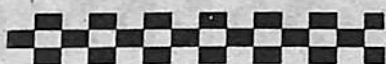
၁၉၄၇ခုနှစ်ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ-၆၅တွင် “ပြည် ထောင်စုနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြုမှုအာဏာသည် ပါလီမန် တွင် တည်ရှိရမည်။ ပါလီမန်တွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော် တို့ ပါဝင်သည်။” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၇ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ-၄၄တွင် “နိုင်ငံတော် ၏ ဥပဒေပြုမှုအာဏာသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ သာတည်သည်။”ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်း ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများ၏ အခြေခံဥပဒေ များတွင် “ဥပဒေပြုခြင်း”နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေ ပြုရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်

လွှတ်တော်များအားခွဲဝေအပ်နှင်းသည်လည်းရှိသည်။ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်း- ပြည်နယ်ဥပဒေ ပြုစာရင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ် ယှဉ်တွဲဥပဒေပြုစာရင်း (Concurrent Legislative List) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပြည် ထောင်စုက ဥပဒေပြုမှု ကိစ္စများကို အခြေခံဥပဒေ တွင် ဖော်ပြ၍ ဖော်ပြမထားသော ကိစ္စကိုသာ ပြည်နယ်ကဥပဒေ ပြုခြင်း (Residual Power) ကြွင်းကျန်အာဏာ ကျင့်သုံးခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးကြသည်။ မည်သို့ဆိုစေ၊ အခြေခံ ဥပဒေအရ- ဥပဒေပြုအာဏာအပ် နှင်းသည် လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေတို့သည် အခြေခံ ဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် ဥပဒေ ဒီကရီအမြင့်မား ဆုံး ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေပြုအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းသည့် အက်ဥပဒေ၊ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ တစ်ချက်လွတ်ဥပဒေ (သို့မဟုတ်) ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော အမိန့်နှင့်ကြေညာချက်များ။

၁၉၄၇ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေအရ-ပါလီမန်မှ ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများကို အက်ဥပဒေ (Act)ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းခဲ့သည်။ (ဗြိတိသျှပါလီမန်၏ အသုံးအနှုန်းအတိုင်း ဖြစ်သည်ဟုလေ့လာရသည်။) သို့သော်တော်လှန်ရေးကောင်စီခေတ် (၁၉၆၂-၇၄) နှင့် ၁၉၇၄ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေအရ ပြည်သူ့ လွှတ် တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများကို ဥပဒေ (Law) ဟုခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့(နဝတ) နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်

စီ (နယက)ခေတ်တို့တွင်လည်း နိုင်ငံအမြင့်ဆုံး ဥပဒေပြုအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများကို ဥပဒေ (Law) ဟုခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသည်။

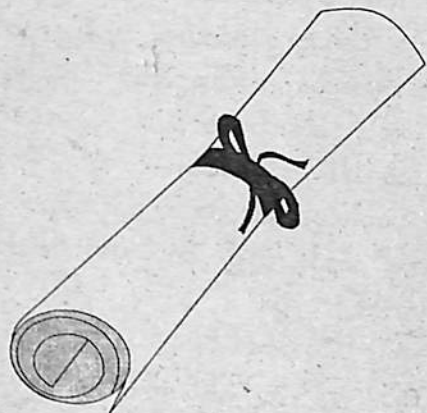
၁၉၄၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေ အခန်း-၆ အပိုင်း၁/၂/၃/၄ နှင့် ၅-ပုဒ်မ ၆၅မှ ၁၁၃အထိ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေပြုရေးကဏ္ဍ၏ ပါလီမန်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လေ့လာသော် သီးခြားဥပဒေပြုချက် (Specific enactment) များနှင့် လွှတ်တော်ဆိုင်ရာကိစ္စများ၊ သီးခြား လုပ်ဆောင်ရသောလုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်စော လျင်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပါလီမန်အား နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ခွင့်နှင့်သမ္မတကတစ်ချက်လွှတ်ဥပဒေ(Ordinance) နှင့် အရေးပေါ် ကြေညာချက်များ (Proclamations) ထုတ်ပြန်ကျင့်သုံးနိုင်ခွင့်တို့ကို အခြေခံ ဥပဒေတွင်ဖော်ပြ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သည်ကို ပုဒ်မ- ၈၀၊ ၉၃၊ ၉၄၊ ၁၁၀ တို့၌လေ့လာရပေသည်။

၁၉၄၇ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၈၀(၁) တွင်- “ဤအခြေခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော် အသီးသီးသည် လွှတ်တော်၏လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မူခင်းကိစ္စဆောင်ရွက်မှုတို့ကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ် စေရန် နည်းဥပဒေများ(Rules) ကိုပြုလုပ်နိုင် သည်။”ဟူ၍လည်းကောင်း

ပုဒ်မ ၈၀(၂)တွင်- “နိုင်ငံတော် သမ္မတ သည် လူမျိုးစုလွှတ်တော် နာယက၊ ပြည်သူ့လွှတ် တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီးနောက် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်၏ တွဲဖက်အစည်းအဝေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ ထိုလွှတ်တော်များ၏ အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ် (Procedure)နည်း

ဥပဒေများ (Rules) ကိုပြုလုပ်နိုင်သည်။”ဟူ၍ လည်းကောင်း- ပါလီမန်၏ နည်းဥပဒေပြုခွင့် အာဏာကို သီးခြားပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သည်။

ပုဒ်မ ၉၃တွင်- “ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြု စာရင်းတွင် သစ်တောက်ကိစ္စ၊ သတ္တုတွင်းကိစ္စ၊ ရေနံမြေကိစ္စ၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးပြုပြင်ရေးကိစ္စ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်ပါရှိသည် ဖြစ်သော ကြောင့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံက သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော အာဏာများကိုသုံးစွဲရာ၌ ထိုသစ်တောက်များ၊ သတ္တု တွင်းများ၊ ရေနံမြေများကို လုပ်ကိုင်သုံးစွဲစေရန် သော်လည်းကောင်း၊ တိုးတက်အောင် ပြုပြင်စေ ရန်သော်လည်းကောင်း၊ အသုံးချစေရန်သော လည်းကောင်း၊ လက်မှတ်ကို သို့တည်းမဟုတ် လိုင်စင်ကို သို့တည်းမဟုတ် အခွင့်အာဏာ လွှဲအပ် သော အခြားနည်းကို ထုတ်မပေးမီ ထိုသို့ထုတ်ပေး သော အာဏာပိုင်သည် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ် အတွက် ခန့်ထားခြင်းခံရသော ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးနှင့် တိုင်ပင်ရမည်။” ဟူ၍ လည်းကောင်း သီးသန့် အထူးကိစ္စအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်း ထားခဲ့သည်။

ပုဒ်မ- ၉၄(၁)တွင်-- “စစ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတွင်းဆူပူမှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံ၏ တည်တံ့မှုကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအံ့သော အထူးအရေးကြီး အခြေဖြစ်ပေါ်နေပြီဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကို ထိခိုက်နေသော စီးပွားရေးအခြေသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌ ပေါ်ပေါက်နေပြီဟူ၍ သော် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတက (ဤအခြေခံ ဥပဒေတွင် အရေးကြီးကြေညာချက်ဟု ညွှန်းထား သော ကြေညာချက် (Proclamation) တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သော်လည်း ပုဒ်မ-၉၂တွင် မည်သို့ပင် ဆိုထားစေကာမူ ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် သီးခြား ရေတွက်ဖော်ပြထားသော ကိစ္စတစ်ခုခု နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်နယ်တစ်နယ်အတွက်သော် လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အတွက်သော် လည်းကောင်း၊ ဥပဒေများကိုပြုရန် ပါလီမန်တွင် အာဏာရှိရမည်။” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါလီမန်၏ အရေးကြီးကြေညာချက် (ဥပဒေ) ထုတ်ပြန်ခွင့်ကို ပြဌာန်းထားခဲ့သည်။

ပုဒ်မ-၁၁၀(၁)တွင်-- “ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံး၏ ညီလာခံမရှိခိုက်- မည်သည့်အခါမျိုး၌မဆို နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ချက်ချင်းအရေးယူဆောင်ရွက်ရန် လိုသောကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ယူဆလျှင် ထိုကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အလျောက် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သော တစ်ချက်လွတ် ဥပဒေများ (ORDINANCES) ကိုထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင် သည်။ ဤပုဒ်မအရ ထုတ်ပြန်ကြေညာသော တစ်ချက် လွတ်ဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက သဘောတူပြီး ဖြစ်သောပါလီမန်၏ အက်ဥပဒေ ကဲ့သို့ အကျိုးသက်ရောက်၍ အတည်ဖြစ်ရမည်။”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သမ္မတကတစ်ချက်လွတ် ဥပဒေထုတ်ပြန်ကျင့်သုံးနိုင်ခွင့်ကို ပြဌာန်းခဲ့ပေသည်။

ထို့အတူ-၁၉၇၄ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံအခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၅၇တွင်- ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရေးရာ ကော်မတီ များနှင့် လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်သောဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ (Rules) နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ (Procedures) ကိုပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြဌာန်းရမည်။” ဟူ၍သီးခြား ဥပဒေပြုချက်ကို ပြဌာန်းခဲ့သည်။

ပုဒ်မ-၇၃တွင်- “နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင်ရမည်-

(ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြဌာန်းသည့် ဥပဒေများနှင့် နည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ” ဟူ၍ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေပြုခွင့်ကို ပြည်သူ့လွှတ် တော်အား အပ်နှင်းခဲ့သည်။

ပုဒ်မ-၇၄တွင် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာ တည်သောအမိန့်များ (Ordinances) ထုတ်ပြန် ကျင့်သုံးခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍- “နိုင်ငံတော်ကောင်စီ သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ခုနှင့်

တစ်ခုအကြားတွင် ပုဒ်မ-၄၇ပါကိစ္စများမှအပ အခြားကိစ္စများအတွက် လိုအပ်လျှင် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်များ(ORDINANCES) ကိုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ယင်းအမိန့်များကို ရက်ပေါင်းကိုးဆယ်ရက်အတွင်း ကျင်းပသော အနီးကပ်ဆုံး ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက် ရယူရမည်။ ယင်းအမိန့်များကိုထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ရက်ပေါင်းကိုးဆယ်အတွင်း ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပရန် မရှိလျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အရေးပေါ် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပ၍ အတည်ပြုချက် ရယူရမည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အတည်ပြုချက် မရရှိလျှင် ယင်းအမိန့်သည် အတည်မပြုသည့်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲရမည်။” ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်း ကျင့်သုံးခဲ့သည်။

ပုဒ်မ-၈၀တွင်- “ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ထုတ်ပြန်သော အမိန့်များကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ယင်းတို့ကို နိုင်ငံတော် ပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။” ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်

သုံးခဲ့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သော အခြေခံဥပဒေပါ အမြင့်ဆုံး ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်(အဖွဲ့)ကပြဋ္ဌာန်း ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသော နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ တစ်ချက်လွှတ်ဥပဒေ(ဝါ) ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်များ ထုတ်ပြန်ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ဥပဒေဒီကရီ အဆင့်အခြေအနေကို လေ့လာနိုင်ရန် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ကိုယ်စားပြု ဥပဒေပြုခြင်း သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေပြုခြင်း (Delegated Legislation or Sub-ordinate Legislation)

နိုင်ငံတော်၏ အုပ်ချုပ်ရေး- စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို ဥပဒေနှင့် အညီဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်(အဖွဲ့)ကဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းပေးရသည်။ ဥပဒေတစ်ရပ်အတွက် လိုအပ်သောနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ ပြုနိုင်သည့်အာဏာကို ထိုဥပဒေတွင် တစ်ပါတည်း ဖော်ပြလွှဲအပ်လေ့ရှိသည်။ သို့မှသာ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဌာနများသည် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိရောက်လျှင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေမည်။

ကိုယ်စားပြုဥပဒေပြုအာဏာ အပ်နှင်းခြင်း ခံရသော အာဏာပိုင်က ထုတ်ပြန်သော တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများကို နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်း၊ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းလေ့ရှိကြသည်။

ကိုယ်စားပြု ဥပဒေပြုနိုင်ရန် (ဝါ) တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်

အာဏာကို ၁၉၄၇ခုနှစ် အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၉၀တွင် ဤအခြေခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွင် ဥပဒေ ပြုနိုင်သော အာဏာသည် ပါလီမန်၌သာ တည်ရှိ ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ပါလီမန်၏ အက်ဥပဒေတစ်ခုသည် ထိုအက်ဥပဒေနှင့် သဘော ကိုက်ညီသောနည်း၊ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေ များကို ပြုစေရန် ထိုအက်ဥပဒေတွင် အထင်းအရှား ဖော်ပြထားသောသူတစ်ဦးဦး သော်လည်း ကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်တစ်ဦးဦး

သော်လည်းကောင်း၊ အခွင့်အာဏာကို လွှဲအပ်နိုင်သည်။ ထိုနည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေများမှ တရားဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာရှိရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုနည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေ များကို ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်အသီးသီးသို့ ဆက်လက်ကျင်းပလေ့ရှိသော ညီလာခံတွင် တင်သွင်းရမည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ နည်းဥပဒေများ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော အမှုကိစ္စ၏

ခိုင်လုံမှုကို မထိခိုက်စေဘဲ ထိုနည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို တင်သွင်းရသည့်နေ့မှ (၃)လအတွင်းတွင် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော် နှစ်ရပ်လုံး၌ အဆိုတင်သွင်းဆုံးဖြတ်၍ ပယ်ဖျက် နိုင်ရမည်။” ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သည်။

ဤသို့ နည်းဥပဒေပြုခွင့် အာဏာ အပ်နှင်းခြင်းခံရသူ အာဏာပိုင်ပြုလုပ်သည့် နည်းဥပဒေကို ပါလီမန်က ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်း ခိုင်ရမည့် ဥပဒေမူကို လိုက်နာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤမူကို "Legislative control of Administrative power of Administration" ဟုခေါ်သည်။

ကိုယ်စားပြုဥပဒေပြုခြင်း (ဝါ) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၄၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ-၂၀၃တွင်

၂၀၃။ (က) နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် ဗဟိုအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လည်ကောင်း၊ မဆန့်ကျင် စေဘဲ စည်းမျဉ်းများ (Regulations) စည်းကမ်း များ (BYE-LAWS)၊ အမိန့်များ (ORDERS) ညွှန်ကြားချက်များ (Directives) နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ (Procedures) ကိုလိုအပ်သလို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသောဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုလည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ ဗဟိုအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများက ထုတ်ပြန်သော စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများ၊

အမိန့်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်းကောင်း၊ မဆန့်ကျင်စေဘဲ သက်ဆိုင်ရာဒေသအတွက် အမိန့်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုအပ်သလို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။” ဟူ၍ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်း ကျင့်သုံးခွင့်ကို အခြေခံဥပဒေတွင် တစ်ပါတည်း အပ်နှင်းခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်း ကျင့်သုံးခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားသော်လည်း အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၂(ဃ)အရ ပြည်သူ့အကျိုးဆောင်အဖွဲ့သည် “ဗဟိုနှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက နိုင်ငံတော်ကောင်စီသို့ တင်ပြခြင်း” ဟူသောတာဝန်ကို အပ်နှင်းထား ရှိသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၇၃(၃)အရ နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် “ဗဟိုနှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ အမိန့်များသည် ဥပဒေနှင့်ကိုက်ညီခြင်း မရှိပါက ပယ်ဖျက်ခြင်း” ဟူသော တာဝန်ကိုအပ်နှင်းထားသည်။ နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥပဒေနှင့် ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့ဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လေ့လာကြခြင်းဖြင့်လည်း တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုလုပ်စေရန် မည်သို့ ထိန်းကျောင်းသည်ဆိုသည်ကို သီးခြားလေ့လာသင့်ပေသည်။

မည်သို့ဆိုစေ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက်သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများဖြစ်သည့် စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်း ကျင့်သုံး

ကြရပေသည်။

တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုခြင်း (Sub-ordinate Legislation) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ "Salmond On Jurisprudence" စာအုပ်တွင် အဓိကပုံစံ (၅) မျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြရေးသားထားသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာရပေသည်။

(၁) ကိုလိုနီ (Colonial) နယ်ပယ်အတွက် အင်ပါယာ ဥပဒေပြုကဏ္ဍကပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများကို တစ်ဆင့်ခံပြုခွင့် အာဏာရှိသူက ဥပဒေပြုခြင်း။

(၂) အုပ်ချုပ်ရေး (Executive) ကဏ္ဍအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာ ရှိသူက ၎င်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ပြည့်ဝစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုခြင်း။

(၃) တရားစီရင်ရေး (Judicial) ဌာနသည် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထက်ရုံးများက အောက်ရုံးများ

အတွက် စည်းမျဉ်း။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြုခွင့် အာဏာအရ ဥပဒေပြုခြင်း။

(င) မြူနီစပယ်-(Municipal)ဌာနများက ၎င်းတို့ဌာနလုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ ပြုခြင်း။ (bye - laws)

(၅) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး (Autonomous) ဌာနလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဥပဒေနှင့်အညီဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဥပဒေပြုခြင်းဟူ၍ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုခွင့်အာဏာရှိသော အမျိုးအစား (၅)ခုကို ဖော်ပြထားသည်။

အထက်တွင် ပြဆိုရေးသားခဲ့သော ဥပဒေအကြောင်းအရာ အချက်အလက်များကို အနှစ်စုဖော်ပြရသော်- နိုင်ငံအမြင့်ဆုံး ဥပဒေပြုအဖွဲ့ ကပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများနှင့် ထိုဥပဒေများတွင် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုခွင့် အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသူ အာဏာပိုင်က ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ဟူ၍တွေ့ရပေမည်။ “ဥပဒေ” ဟူသော နယ်ပယ်ကား ကျယ်ဝန်းလှပေသည်။ “ဥပဒေ” ဟူက နိုင်ငံသားအားလုံးသည် ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာကြရမည် ဖြစ်သည်။” ဟူသောမူကို နားလည်ကြရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ဥပဒေများ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ အဆင့်ဒီကရီ

အခြေခံဥပဒေ- အခြေခံဥပဒေဆိုသော စကားရပ်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ဆိုသည်။” ဟု ၁၉၇၃ခုနှစ် စကားရပ်များအနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၅(က) (၂) တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည်။

၁၉၇၄ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ၂၀၂(က)

တွင်-- “ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ဥပဒေအားလုံး၏ အခြေခံဥပဒေဖြစ်သည်။” ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့အခြေခံဥပဒေပညာရှင်များက- “အခြေခံဥပဒေဟူသည် နိုင်ငံတည်မော်ကွန်းကြီး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်၏ ကြေးမုံပြင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတွင်း ဥပဒေအားလုံး၏ အရင်းခံပင်မ ဥပဒေကြီးဖြစ်သည်။” ဟူ၍ နိုင်ငံတော်၏ အမြင့်မားဆုံးသော ဥပဒေစံများတည်ရာရှိရာ၊ သိုမှီးရာ ဥပဒေကြီး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပေသည်။

ဥပဒေ- “ဥပဒေဆိုသော စကားရပ်တွင် ဤဥပဒေအာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာတည်ပြီးနောက်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေပြုအာဏာပိုင် တစ်ရပ်ရပ်က ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေ၊ အက်ဥပဒေ၊ တစ်ချက်လွတ်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ အမိန့်အပြင် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော ဓလေ့ထုံးတမ်းများလည်း ပါဝင်သည်။” ဟု ၁၉၇၃ ခုနှစ် စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေပုဒ်မ-၅(က)(၅)တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ထို့ကြောင့် ဥပဒေဟူသောနယ်ပယ်တွင် ပါဝင်သည့်အထက်ပါ ဥပဒေအမျိုးမျိုးသည် ဥပဒေများဖြစ်ကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမြင့်ဆုံး ဥပဒေပြု(အဖွဲ့)က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေဖြစ်စေ၊ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများဖြစ်စေ ဥပဒေများ ဖြစ်ကြသည်။

နည်းဥပဒေ- “နည်းဥပဒေဆိုသော စကားရပ်တွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ပြုလုပ်သောနည်းဥပဒေ (Rule) နှင့်ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေအဖြစ် ဖြင့်ပြုသော စည်းမျဉ်းဥပဒေ (Regulation) ပါဝင်

သည်။” ဟု ၁၉၇၃ခုနှစ် စကားရပ်များအနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၅(က)(၆)တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ဤနေရာတွင် နည်းဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေအခေါ်အဝေါ်နှစ်မျိုးတွေ့ရှိရာ ဥပဒေသဘော- ဥပဒေဒီကရီမည်သည်က မြင့်သနည်းဟု စဉ်းစားဖွယ် ရှိသည်။ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကိုက ရှင်းလင်းပေ သည်။ အဆင့်တူဖြစ်သည်ဟု ရေးသားဖော်ပြ လိုပေသည်။

စည်းကမ်းဥပဒေ- “စည်းကမ်းဥပဒေဆို သော စကားရပ်သည် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့် လုပ်ပိုင် ခွင့်ကိုသုံးစွဲ၍ ပြုလုပ် သော စည်းကမ်းဥပဒေ ကို ဆိုလိုသည်။” ဟု ၁၉၇၃ခုနှစ် စကား ရပ်များ အနက်အဓိ ပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅(က)(၇)တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည်။

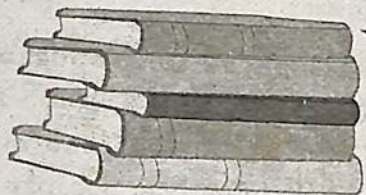
အမိန့်ကြော်ငြာစာ- “အမိန့်ကြော်ငြာစာ ဆိုသော စကားရပ်သည် ပြန်တမ်းတွင်ပါဝင်သော အမိန့်ကို ဆိုလိုသည်”ဟု ၁၉၇၃ခုနှစ် စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၅(က) (၈) တွင် ဖွင့်ဆိုထား သည်ကို လေ့လာရ ပေသည်။

“အမိန့်”၏ဥပဒေဒီကရီအဆင့်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း

၁၉၄၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၁(၁)တွင်- နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ချက်ချင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စပေါ်ပေါက်လျှင် “တစ်ချက်လွှတ်ဥပဒေ” (ORDINANCE) ထုတ်ပြန်နိုင်သည်ဟု ပြဌာန်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေ ခံဥပဒေပုဒ်မ ၇၄ တွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်

အစည်း အဝေးကျင့်ပ သည့် ကာလမဟုတ် ချိန်၌ ဥပဒေ ကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့် (OR- DINANCE) ထုတ်ပြန် ကျင့်သုံးခွင့်ရှိသည်။” ဟု ပြဌာန်းခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအမိန့် (ORDINANCE)ကို ရက်ပေါင်း ၉၀(၃လ) အတွင်းကျင်းပသည့် အစည်း အဝေးသို့ တင်ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ခံယူရသည်။

("ORDINANCE") ဟူသော ထို အမိန့်သည်- မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျင့် သုံးခဲ့သည့် အခြေခံ ဥပဒေ-၂ခုအ ရ နိုင်ငံအကြီးအကဲ (Head of the State) သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အာဏာကို ခံယူကျင့်သုံးစွဲစဉ် ထားသည့် အမြင့်ဆုံးသော အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်သည့်အမိန့်များ ဖြစ်သည်။ ထို “အမိန့်” ဥပဒေအမျိုးအစားသည် ဥပဒေအဆင့် ဒီကရီမြင့် မားလှ ပေသည်။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ အပ်နှင်းသည့် အာဏာပိုင်က ထုတ်ပြန် သည့် အမိန့် (ORDER) နှင့် ခြားနားသည်။ ဌာန ဆိုင် ရာလုပ်ငန်း တစ်ခုခုအတွက် ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်နှင့် ခြားနားသည်။

(Ordinance means:- An Authoritative command or Order. Ordinance means author- itative direction, degree)

ဟူ၍အဘိဓာန်ကျမ်းများက ဘာသာစာပေအတွက် ဖွင့်ဆို ထားသည်။

၁၉၆၂ခုနှစ်တော်လှန်ရေးကောင်စီ ခေတ်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ

အစိုးရက ထုတ်ပြန်ခဲ့သော - --ရက်စွဲပါ၊ တော်လှန်ရေးကောင် စီ အမိန့် အမှတ် (၁)၊ အမှတ် (၂)၊ စသည်များ၊ ၁၉၈၈ခုနှစ် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ် ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ခဲ့သော - - - ရက်စွဲပါ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြား မှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ အမိန့်အမှတ် (၁)--(၂)-- စသည်များသည် နိုင်ငံတော် အာဏာအရ ကျင့်သုံးသည့် အမိန့်များဖြစ်၍ ဥပဒေစွမ်းပကား၊ ဥပဒေအာနိသင် လွန်စွာ ကြီးမားထက်မြက်သည်။ ဥပဒေနည်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ လုပ်ငန်းကိစ္စ တစ်ခုခုအတွက် ဌာနဆိုင်ရာက ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့် အမျိုးအစားနှင့် ခြားနားသည်။ နှိုင်းယှဉ်၍ မရစကောင်းပေ။ သို့သော် ထိုလုပ်ငန်းကိစ္စနှင့် သက်ဆိုင်သူများသည် ဥပဒေကဲ့သို့ လိုက်နာ ကြရမည်ဖြစ်သည်။

ကြေညာချက်၏ ဥပဒေဒီကရီအဆင့်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း

၁၉၄၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၄(၁)အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် နိုင်ငံ၏တည်တံ့မှုကို အန္တရာယ်ဖြစ်နေသော အခြေဖြစ်ပေါ်လျှင် အရေးတ

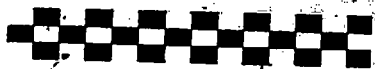
ကြီးကြေညာချက်(Proclamation) ထုတ်ပြန်နိုင် သည်ဟု ပြဌာန်းထားရှိသည်။

၁၉၆၂ခုနှစ် တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ခေတ် တော်လှန်ရေး အစိုးရက ထုတ်ပြန်ခဲ့သော - - - ရက်စွဲပါ တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ကြေညာချက် အမှတ်(၁)--(၂)--စသည်များ ၁၉၈၈ခုနှစ် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည် ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်သော - - - ရက်စွဲပါ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက် ရေးအဖွဲ့ ကြေညာချက် အမှတ် (၁)--(၂)-- စသည်များသည် နိုင်ငံတော် အာဏာအရ ကျင့်သုံးသည့် ကြေညာချက်များဖြစ်၍ ဥပဒေ စွမ်းပ ကား၊ ဥပဒေအာနိသင်လွန်စွာကြီးမား ထက်မြက်သည်။

အထက်ပါ နိုင်ငံတော်ကြေညာချက်များသည် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ဌာနဆိုင်ရာ အဆင့်ဆင့်က ရုံး/ လုပ်ငန်း/ဌာန တစ်ခုခု၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း လုပ်ငန်းစဉ်အရ ထုတ်ပြန်သည့် ကြေညာချက် အမျိုးအစားနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည်။ နှိုင်းယှဉ်၍ မရစကောင်းပေ။ ဌာနဆိုင်ရာထုတ်ပြန် ခွင့်ရှိသည့် ကြေညာချက်ကို သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ အမိန့်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့်အညီ ထုတ်ပြန်ကျင့်သုံးကြရ သည်။ အမျိုးမျိုးသော ဌာနဆိုင်ရာ ကြေညာချက်ကို သက်ဆိုင်သူများက သိရှိလိုက်နာခံစားကြရပေသည်။

တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုအာဏာကိုထပ်ဆင့်လွှဲအပ်ခြင်း (Sub-delegation)

တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုအာဏာကို ထပ်ဆင့်လွှဲ နိုင်ကြောင်းကို ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများတွင် ဖော်ပြ မထားလျှင် ဥပဒေပြုဌာနမှာ ယနေ့တိုင် အငြင်း

ပွားလျက်ရှိသည်။

အင်္ဂလိပ်ဥပဒေစနစ်အရ ပါလီမန်မှ (အက်) ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ၎င်း(အက်) ဥပဒေများတွင် နည်းဥပဒေပြုခွင့်အာဏာကို စီမံခန့်ခွဲရေးဌာန အကြီးအကဲထံသို့ လွှဲအပ်ကြောင်း ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားရှိလျှင် စီမံခန့်ခွဲရေးဌာန အာဏာမိုင်များ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဝန်ကြီးများသည် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြု အာဏာကိုရရှိကြသည်။

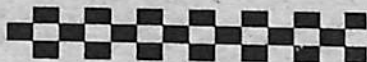
ဤတစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေပြုအာဏာကို ဥပဒေအရ အပ်နှင်းခြင်းခံရသူက အခြားတစ်စုံတစ်ဦးအား ထပ်မံလွှဲအပ်နိုင်ခွင့်မရှိဟူသော တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ (စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ) နယ်ပယ်၌ ဥပဒေရေးရာပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေဆိုင်ရာမူတစ်ခုဖြစ်သော “ကိုယ်စားလှယ် သည် ကိုယ်စားမလွှဲအပ်နိုင်” (delegatus nonpotest delegare = A delegate can not delegate) ဟူသည့် ဥပဒေမူသဘောတရားအရ အငြင်းပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုဥပဒေမူအရ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုအာဏာကို ထပ်ဆင့် လွှဲအပ်နိုင်ခြင်း မရှိချေ။

သို့ရာတွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေများကို လေ့လာရာ ဥပဒေအမျိုးအစားလိုက်၍ အက်ဥပဒေတွင် ထပ်ဆင့်လွှဲအပ်နိုင်ကြောင်း အတိအလင်း ခွင့်ပြုထားလျှင်မူ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ထပ်မံလွှဲအပ်နိုင်သည်ကို လေ့လာရသည်။ ဥပမာ-ဥပဒေကို ဥပဒေပြုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်း၍ ထိုဥပဒေတွင် ဝန်ကြီးအား နည်းဥပဒေ အမိန့်ထုတ်ပြန်ရန် အာဏာအပ်သည်။ ထိုအမိန့်များမှ ညွှန်ကြားချက်များ (Direction or Directives) ထုတ်ပြန်၍

ညွှန်ကြားချက်များမှ ထပ်ဆင့်ခွင့်ပြုချက်များ (Licences) ထုတ်ပြန်သည်။ ဤသို့ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုအာဏာကို ထပ်ဆင့်လွှဲအပ် နိုင်ရန် ဥပဒေကခွင့်ပြုထားလျှင် ဤသို့ထပ်ဆင့် လွှဲအပ်သည့် အာဏာအရ ပြုလုပ်သော တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ၏ ခိုင်မာမှုကို မည်သို့မျှ မကန့်ကွက် နိုင်တော့သည်ကို ဥပဒေရေးရာ သီဝရီနှင့် မူသဘော တရားများအရ အကျဉ်းချုပ် လေ့လာတင်ပြအပ်ပေသည်။

ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေစနစ် (Code Law System) တွင်ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းလှပေသည်။ ဥပဒေပညာကို လေ့လာလိုက်စားသူများနှင့် နိုင်ငံတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြမည့် ဌာနမျိုးစုံမှ မျိုးဆက်သစ် ဝန်ထမ်းများအားလုံးသည် ဥပဒေပညာကို တတ်အားသမျှ လေ့လာဆည်းပူးနိုင်ကြပြီး မိမိတတ်ကျွမ်းသော ပညာဖြင့် အမိန့်ခံတော်၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆတက်ထမ်းပိုးတိုး၍ ထမ်းဆောင်နိုင်ကြစေရန် ရည်သန်ရေးသား ဖော်ပြအပ်ပေသည်။

“ ဓမ္မောဟဝေ-ရက္ခတိ-ဓမ္မစာရီ ” တရားကို စောင့်သောသူအား တရားကစောင့်ရှောက်၏။

တရားခံပူးတွဲခွင့်ခြင်း

၂၀၁၆

စွဲချက်ပူးပေါင်းစွဲခြင်း

လှအေး (တရားရေး)

မကြာခဏဆိုသလို တရားရုံးများတွင် ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းနေရသည့် ပြဿနာ တစ်ခုရှိနေပါသည်။ ထိုပြဿနာသည် မူခင်းတစ်ခုတည်းတွင် တရားခံများကို ပူးတွဲတရားစွဲခြင်းနှင့် ပြစ်မှုအရပ်ရပ်တွင်စွဲချက်များကို ပေါင်း၍ တစ်မှုတည်း၌ တရားစွဲကြခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ မူခင်းတစ်ခုတည်း၌ မည်သူတို့ကို ပူးပေါင်း၍ တရားစွဲဆိုနိုင်ကြောင်းကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ - ၂၃၉ တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ - ၂၃၉ တွင် အောက်ဖော်ပြပါသူတို့အား အတူတကွ စွဲချက်တင်၍ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည်-

- (က) မူခင်းတစ်ရပ်တည်းတွင် ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုတစ်မျိုးတည်းနှင့် စွပ်စွဲခံရသူများ။
- (ခ) ပြစ်မှုတစ်ရပ်နှင့် စွပ်စွဲခံရသူများနှင့် အဆိုပါ ပြစ်မှုကို အားပေးကူညီမှု၊ သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုနှင့် စွပ်စွဲခံရသူများ။

- (ဂ) တစ်ဆယ့်နှစ်လ ကာလအတွင်း ပုဒ်မ ၂၃၄ ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်အရတစ်ခုထက် နှုတ်ငြိမ်းမှုများကို အတူတကွ ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူများ၊
- (ဃ) မူခင်းတစ်ရပ်တည်းတွင် အမျိုးအစားမတူကွဲပြားခြားနားသည့် ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသူများ၊
- (င) ခိုးမှု၊ ခြောက်လုန့်တောင်းယူမှု၊ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုမကင်းသော အလွဲသုံးစားမှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူများနှင့် အထက်တွင် ဖော်ပြပါ ရှိသူတို့ ကျူးလွန်သည့် အဆိုပါပြစ်မှုတစ်ခုတစ်ရာကြောင့် ပိုင်ဆိုင်လွှဲပြောင်းရသည့် ဆိုသည့် ပစ္စည်းလက်ခံမှု၊ သို့မဟုတ်လက်ဝယ်ထားရှိမှု၊ သို့မဟုတ်၊ ပစ္စည်းထုခွဲရာတွင် သို့မဟုတ် သိုလှောင်ထားရာတွင် ကူညီမှု သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး ဖော်ပြပါ ပြစ်မှုတစ်ခုတစ်ရာကို အားပေးကူညီမှု၊ သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲ

ခံရသူများ၊

(စ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁၁ နှင့် ၄၁၄ တို့အရ သို့မဟုတ်၊ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် ပိုင်ရှင်လွှဲပြောင်းခံရသည့် ခိုးရာ ပါပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိုခဲ့သည့် ပုဒ်မ တစ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူများနှင့်

(ဆ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအခန်း - ၁၂အရ ဒင်္ဂါးအတုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ပြစ်မှုတစ်စုံတစ်ရာဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူများ၊ ထို့အပြင် အဆိုပါ အခန်းအရ ဆိုခဲ့သည့် ဒင်္ဂါးအတုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြားပြစ်မှု တစ်စုံတစ်ရာကို ကျူးလွန်မှုနှင့် ဖြစ်စေ၊ ယင်းပြစ်မှုကိုအားပေးကူညီမှုနှင့် ဖြစ်စေ၊ ၎င်းပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုဖြင့် ဖြစ်စေ စွပ်စွဲခြင်းခံရသူများ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဗြိတိသျှ တရားရုံး အသီးသီးတွင်၊ ထိုပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၉ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်အရ စိစစ်မှု အားနည်းလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ- ၂၃၉အရ သီးခြားဖြစ်ရပ်တစ်ခုစီမှ ပေါ်ပေါက်လာသော အမှုများကို တစ်မှုတည်းတွင် ပူးပေါင်းစစ်ဆေးခြင်းမှာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ဆညီညွတ်သဖြင့် စစ်ဆေးကြားနာခြင်း အားလုံးသည် မူလအစွဲပင် ပျက်ပြယ်လျက်ရှိကြောင်းကို မခင်ခင်စော ပါ(၂)နှင့် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ (၂) အမှု^(၁) တွင် လမ်းညွှန်ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို သတိပြုမိရန် လိုအပ်ပေသည်။

အထူးသဖြင့် ငွေကြေးအလွဲသုံးစားပြုမှု၊ သို့မဟုတ်၊ လိမ်လည်မှုများတွင် တရားလိုတစ်ဦး

တည်းက မိမိထံမှ တရားခံအသီးသီးတို့က နေ့ရက်အသီးသီး၌ လက်ခံရယူသောငှာ၊ သို့မဟုတ်၊ လိမ်လည်ရယူခဲ့သော ငွေများအတွက် တရားစွဲဆိုကြရာတွင် တစ်မှုတည်း၌ တရားခံများကို ပေါင်း၍ စွဲဆိုလေ့ရှိကြသည်။ ထိုသို့ တရားခံအများကို တစ်မှုတည်း၌ တရားစွဲဆိုခြင်းသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ - ၂၃၉ (က)နှင့် (ဃ) တွင် ဖော်ညွှန်းပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အကြောင်းခြင်းရာဖြစ်ရပ်တစ်ခုတည်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသော အမှုများဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သီးခြားဖြစ်ရပ်တစ်ခုစီမှ ပေါ်ပေါက်လာသော အမှုများဖြစ်သဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၂၃၉ အရ တရားလိုအနေဖြင့် တစ်ဦးထက်ပိုသည့် တရားခံများကို တစ်မှုတည်းတွင် ပူးပေါင်းတရားစွဲဆိုခြင်းမှာ ဥပဒေအရ မှားယွင်းနေပါသည်။ ဦးသန်းမြင့် နှင့် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု^(၂) ကို ရည်ညွှန်းသည်။

၁။ ၁၉၈၆ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (ဗဟိုတရားရုံး) စာမျက်နှာ ၇။

၂။ ၁၉၈၃ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (ဗဟိုတရားရုံး) စာမျက်နှာ ၂၃။

အလားတူပင် မှုခင်းတစ်ခုတည်းတွင်တရားခံအား စွဲချက်များကို ပူးပေါင်း၍ စစ်ဆေးခြင်းများရှိနေပါသည်။ တရားခံပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စွဲချက်များ တစ်မှုတည်းတွင် ပူးပေါင်းပြုလုပ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တရားခံ၏ ခုခံချေပသော အခွင့်အရေးကို မထိခိုက်စေရန် ဖြစ်သည်။ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ-၂၃၃ အရ တရားခံ တစ်ဦးအပေါ်သီးခြား ပြစ်မှုများအတွက် သီးခြားစွဲ ချက်များရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၂၃၄၊ ၂၃၅၊ ၂၃၆၊ နှင့် ၂၃၉ တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့် အမှုများမှ တစ်ပါးခွဲခြား၍ စစ်ဆေးစီရင် ရမည်ဖြစ်ကြောင်း လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားခဲ့သည်။ သို့သော် တရားခံအပေါ် မပေါင်းသင့်သည့် စွဲချက်များကို တစ်မှုတည်း၌ ပေါင်း၍ စစ်ဆေးမှုများရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။

တရားရုံးများလက်စွဲ အတွဲ (၁) (စတုတ္ထအကြိမ်တည်းဖြတ်ခြင်း) ရှိ အပိုဒ် - ၄၃၅ တွင် စွဲချက်များကို မည်သည့်အခြေအနေမျိုး၌ ပူးတွဲရကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၄၃၅ (၁) တွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူအပေါ်၌ စွဲဆိုသော ကွဲပြားသည့် ပြစ်မှုအသီးသီးအတွက် စွဲချက်ကို ခွဲခြား၍ တင်ရမည်အပြင်၊ ပုဒ်မ ၂၃၄၊ ၂၃၅၊ ၂၃၆၊ နှင့် ၂၃၉ တို့တွင် ဖော်ပြထားသော အမှုများအတွက်မှ တပါး၊ အဆိုပါ စွဲချက်အသီးသီးကို ခွဲခြား၍ စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လအပိုင်းအခြားအတွင်း ကျူးလွန်သည့် မျိုးတူပြစ်မှုသုံးခုကို အတူတကွ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည်။

(၂) စွဲချက်များကို ပူးတွဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို

အထူးဂရုပြုရန် နိုးဆော်လိုက်သည်။ မှားယွင်းမှု ပူးတွဲခြင်းသည် မှုခင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို လုံးဝပျက်ပြယ်စေသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို သတိပြုမိစေလိုပါသည်။

ပြစ်မှုမကင်းသည့် ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှု၊ သို့မဟုတ်၊ ငွေကုန်မရိုးဖြောင့်သော သဘောဖြင့် အလွဲသုံးစားမှုများတွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၂၂၂ (၂) နှင့် ၂၃၄ တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းစွဲချက်များကို ပေါင်းသင့်၊ မသင့် စိစစ်သင့်ပါသည်။ ဦးကျော်တင်ပါ (၉) နှင့် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်မြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု (၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ဗဟိုတရားရုံး၊ စာမျက်နှာ - ၃) တွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၂၃၄ နှင့် ၂၂၂(၂)ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ (၁) နှစ်အတွင်း ဖြစ်ပွားသော မှုခင်းများကိုသာ တစ်မှုတည်းတွင် စုပေါင်းစွဲဆိုခွင့်ရှိလေရာ၊ ၁၉၇၄ - ၇၅ ခုနှစ်အတွင်းက ရေနံဆီလျှော့နည်းခဲ့သော ပြစ်မှုနှင့် ၁၉၇၅ - ၇၆ ခုနှစ်အတွင်းက ဆေးခန်းမှ လိုငွေပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပြစ်မှုနှစ်ရပ်အတွက် တစ်မှုစီသီးခြား စွဲဆိုရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ဆိုကြောင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများကို စိစစ်ဆေးလက်ခံသော တရားရုံးများအနေဖြင့် တစ်မှုတည်း၌ တရားခံများပူးပေါင်းစွဲဆိုခြင်းနှင့် တစ်မှုတည်းတွင် စွဲချက်များကို ပေါင်းခြင်းတို့တွင် သတိပြုမိနိုင်ရန် အတွက် စေတနာကောင်းဖြင့် တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

လှအေး (တရားရေး)

အချစ်ကလေး

ထောင်ဒဏ်မှ

ထုတ်နုတ်ပြေးအကြောင်း

ဦးစိုးမြင့် (တရားရေး)

ပြစ်မှုဆိုင်ရာမှခင်းများတွင် တရားခံ အပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိပြီး ထောင်ဒဏ်အပြစ် ဒဏ်ချမှတ်လျှင် အမှုစစ်ဆေးဆဲကာလ၌ တရားခံသည် အချုပ်နှင့်ရှိနေပါက ၎င်းအချုပ်ခံထားခဲ့ရသော အချိန်ကာလကို ၎င်းကျခံရမည့် ထောင်ဒဏ်ထဲမှ ထုတ်ကျခံစေရမည့်အကြောင်း စီရင်ချက်တွင် ထည့်သွင်းရေးသားရမည်ဟူသော အချက်ကို တရားရေးဝန်ထမ်းတိုင်း သိရှိနေကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဤအဆိုအမိန့်သည် မည်သည့်အချိန်ကာလက မည်သည်ကိုအကြောင်းပြု၍ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်ကို တရားရေးဝန်ထမ်း မျိုးဆက်သစ်များ ဗဟုသုတရရှိစိမ့်သောငှာ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုလိုနီဘဝလက်ထက်ကတည်းကပင် မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်းတွင် တရားရုံးများ တည်ထောင်၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာမှခင်းများနှင့် တရားမဆိုင်ရာမှခင်းများကို စစ်ဆေးစီရင်လာခဲ့ကြပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာမှခင်းများ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း၊ တရားမဆိုင်ရာမှခင်းများစီရင်ခြင်းတို့ နှင့်စပ်လျဉ်း၍

ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေနှင့်တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေတို့တွင် အသီးသီးပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အပြင် တရားရုံးများ လက်စွဲစာအုပ်တွင်လည်း လမ်းညွှန်ထားပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေသည် ၁-၇-၁၈၉၈ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေသည် ၁-၁-၁၉၀၉ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ တရားရုံးများ လက်စွဲစာအုပ်နှင့် ယခင်ကထုံးဖွဲ့ထားသော စီရင်ထုံးများတွင် တရားရုံးများက တရားခံ အချုပ်ခံခဲ့ရသော ကာလကို ကျခံရမည့်ထောင်ဒဏ်မှ ထုတ်နုတ်ပေးရန်အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ညွှန်ကြားထားခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

တရားခံသည် အမှုစစ်ဆေးဆဲကာလ၌ အချုပ်တွင် မည်မျှကြာရှည်စွာနေခဲ့ရစေကာမူ ထောင်ဒဏ်မှချုပ်ရက်ကိုထုတ်နုတ်ခံစားခွင့်မရကြသဖြင့် များစွာနစ်နာခဲ့ကြရပါသည်။ ဤနစ်နာချက်

ကိုကုစားသောအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်
စုံညီခုံရုံးက ၁၉၆၇ခုနှစ်တွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်သော
ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၄၀၇/၆၅ဖြစ်သည့်
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မောင်ထွန်းကြည်
အမှု [၁၉၆၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး
(တရားရုံးချုပ်)စာ ၃၄၈]တွင် ပြစ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍
အမှုစစ်ဆေးဆဲကာလတွင် တရားခံသည် အချုပ်နှင့်
နေခဲ့ရလျှင် ၎င်းကျခံရမည့် ထောင်ဒဏ်မှ ထိုအချုပ်
ကာလကို ထုတ်နုတ်ကျခံစေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့တရားရုံးချုပ်စုံညီခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်
ချက်၌ လမ်းညွှန်ထားသည့်အတွက် လက်အောက်ခံ
တရားရုံးများက လိုက်နာကျင့်သုံးရန် နိုင်ငံတော်
တရားရုံးချုပ်က ၁၃-၅-၆၇နေ့စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာ
အမှတ် ၆/၆၇ကို အောက်ဖော်ပြပါ အတိုင်း
ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

“အချုပ် ကာလကို ထောင်ဒဏ်မှ
ထုတ်နုတ်ရန်” ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့်
မောင်ထွန်းကြည်အယူခံမှုတွင် တရားရုံးချုပ်စုံညီ
ခုံရုံးက အချုပ်ကာလနှင့်ပတ်သက်၍ ထုံးပြုထား
သည်ကို ကောင်းစွာလေ့လာကျင့်သုံးကြရန် ညွှန်
ကြားလွှာထုတ်ခဲ့ပါသည်။

မောင်ထွန်းကြည်စီရင်ထုံးကို ၁၉၆၇ခုနှစ်
မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားရုံးချုပ်) စာမျက်နှာ
၃၄၈တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ပြစ်မှု တရပ်အတွက် ထောင်
ဒဏ်သတ်မှတ်ရာတွင် အကယ်၍တရားခံသည်
ထိုပြစ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အချုပ်နှင့်နေခဲ့ရလျှင်
ထိုအချုပ်ကာလကို ထောင်ဒဏ်မှ ထုတ်နုတ်အပ်
သည်ဟုယူဆသည်။

x	x	x	x	x
x	x	x	x	x

ထိုပြစ်ဒဏ်မှ အချုပ်ကာလကို ထုတ်နုတ်
ရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို စီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြရမည်။
ထောင်ကျဝရမ်းတွင် သတ်မှတ်သော ထောင်ဒဏ်ကို
ဖော်ပြ၍ အောက်၌ထိုပြစ်ဒဏ်မှ တရားခံအချုပ်
ကျပြီးသောကာလ မည်ရွေမည်မျှကို ထုတ်နုတ်ရ
မည်ဟု ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြရမည်။ အချုပ်ကာလ
သတ်မှတ်သော ပြစ်ဒဏ်ထက်ပင် ပိုနေပြီဖြစ်လျှင်
အကျဉ်းထောင်က ဝရမ်းကို လက်ခံမှတ်တမ်း
တင်ပြီး နောက် တရားခံအားလွှတ်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။

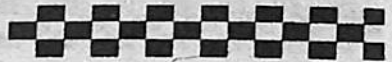
ဤသို့တရားရုံးချုပ်က ညွှန်ကြားလွှာ အမှတ်
၆/၆၇ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးနောက် ယင်းကိစ္စနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးများအနေဖြင့် ရှင်းလင်း
စေရန်အတွက် တရားရုံးချုပ်က ညွှန်ကြားလွှာ
အမှတ် ၈/၆၇ကို ၁၆-၅-၆၇ရက်နေ့တွင်
အောက်ပါအတိုင်းထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

“အချုပ် ကာလထုတ်နုတ်ရန် ကိစ္စနှင့်
ပတ်သတ်၍ရှင်းလင်းချက်”

၁၉၆၇ခုနှစ်မေလ ၁၃ရက်နေ့က နိုင်ငံတော်
တရားရုံးချုပ် ၁၉၆၅ခုနှစ် ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ်
၄၀၇ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့်
မောင်ထွန်းကြည်တွင် ချမှတ်ထားသော စုံညီခုံရုံး၏
အမိန့်နှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါ ရှင်းလင်းချက်များ
ကို ထုတ်ပြန်လိုက်ပါသည်။

က။ x x x x x
x x x x x

ခ။ ပြစ်ဒဏ်အသီးသီးကို တစ်ပေါင်းတည်း
ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ်
သီးခြားကိုဆက်၍ ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည်
ဖြစ်စေ၊ ကျခံရမည့်ပြစ်ဒဏ်မှ တစ်ကြိမ်တိုခါသော
အချုပ်ကာလကိုထုတ်နုတ်ရ ပါသည်။ အယူခံဝင်၍
ပြစ်ဒဏ်အချို့ကို ပယ်ဖျက်ပေးလျှင်လည်း

ကျန်သောပြစ်ဒဏ်မှ အချုပ်ကာလကို ထုတ်နုတ်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဂ။ အချုပ်ကာလကို ရေတွက်ရာ၌ လနှင့် မတွက်ဘဲ အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ စတင်အချုပ်ခံရသည့်နေ့မှ ရက်နှင့်တွက်ချက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် အချုပ်ကာလကို ထောင်ဒဏ်မှ ထုတ်နုတ်ခြင်းကြောင့် အကျဉ်းစခန်းသို့ ပို့ရန် မလိုသော တရားခံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း တရားရုံးချုပ်က ၁၇-၁၀-၆၇ ရက်စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် ၁၀/၆၇ ကို အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

“အကျဉ်းစခန်းသို့ ပို့ရန်မလိုသော တရားခံများ”

ပြစ်မှု တို့ရပ် အတွက် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသော်လည်း အချုပ်ကာလက ထောင်ဒဏ်မှ ထုတ်နုတ်သဖြင့် အမိန့်ချမှတ်သောနေ့တွင်ပင် လွတ်ရက်စေနေပါက တရားခံအား တရားရုံးမှပင် လွှတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့သောကိစ္စရပ်မျိုးတွင် သက်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်ပါသည်။

(က) တရားခံနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ထောင်ကျဝရမ်းကို သက်ဆိုင်ရာအကျဉ်းထောင်၊ ထောင်ပိုင်ဝန်ထံသို့ အမြန်ဆုံးပေးပို့ရန်၊

(ခ) အပြစ်ကျတရားခံ၏ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သော ရာဇဝင်လူပုံစံနှင့်လက်ဗွေပုံစံများကို ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ယူရန်ရှိနေပါက လုံခြုံရေးမှူး(အမှုလိုက်) ရုံးခန်းတွင် ဆောင်ရွက်၍ ပြီးစီးသောအခါ တရားရုံးရှေ့သို့ပြန်ခေါ်လာစေပြီး လွှတ်ရန်၊

(ဂ) ထိုသို့ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် သက်ဆိုင်ရာအမှုလိုက်အရာရှိတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြရန်၊

ထိုသို့အထက်ဖော်ပြပါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ ညွှန်ကြားလွှာများကို ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းဖြင့် တရားရုံးများသည် တရားခံ၏ အချုပ်ကာလကို ထောင်ဒဏ်မှ ထုတ်နုတ်ခြင်း ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်ကြရမည်ကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာကြပါသည်။

သို့ရာတွင် တို့ခါတို့ရဲ့ အချို့တရားရုံးတို့သည် ဥပဒေနှင့်လည်းကောင်း၊ တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားလွှာများပါ အချက်အလက်များနှင့် လည်းကောင်း မညီညွတ်သော အမိန့်မျိုးကို အမှတ်တမဲ့ ချမှတ်တတ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ထောင်ဒဏ် အပြစ်ပေးမည့် အမိန့်တွင် ထောင်ဒဏ်ကာလမည်ရွှေ့ မည်မျှချမှတ်ကြောင်းနှင့် ချုပ်ရက်ကိုကျခံရမည့် ထောင်ဒဏ်ထဲမှ ထုတ်နုတ်စေရမည်ဟူ၍ ရေးသားရမည့်အစား “ချုပ်ရက်ကို ထောင်ဒဏ်အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်သည်”ဟူ၍ ဥပဒေနှင့် မညီသော လွဲမှားသည့် အမိန့်မျိုးကို ချမှတ်ထား ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ဦးစိုးမြင့် (တရားရေး)

တရားမမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးခြင်း

ရွှေအောင်

ကိုကြီး။ ဒီနေ့နံနက် မြူတွေသိပ်ဆိုင်းနေလို့ ကောင်းကောင်းမမြင်ရတာနဲ့ လမ်းလျှောက်တာနဲ့ နောက်ကျသွားတယ်။ ခင်ဗျား အင်းယားကန် ဘောင်ပေါ်ရောက်နေတာကြာပြီလား။

ကိုလေး။ ကျွန်တော်ရောက်တာ ဆယ်မိနစ် လောက်တော့ရှိပြီဗျ။ အသက်ရှူလေ့ကျင့်ခန်းယူ အပြီးမှာ ခင်ဗျားရောက်လာတာမို့ အတော်ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ အရင်တစ်ပါတ်က ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ တရားမမှု ပြဿနာလေးတွေကို ဆက်ဆွေးနွေး ချင်ပါတယ်။ အချိန်ရမယ် မဟုတ်လားဗျာ။

ကိုကြီး။ ရုံးပိတ်ရက်မို့ အချိန်ရပါတယ်။ ဆွေးနွေးကြတာပေါ့၊ ခင်ဗျားပြောစရာရှိတာသာစပါ တော့။

ကိုလေး။ အမှုကဒီလိုဗျ။ တိုက်ခန်းအရောင်း အဝယ် စာချုပ်မှာ အေက တိုက်ခန်းဝယ်သူအဖြစ် ကန်ထရိုက်တာ ဘီက ရောင်းသူအဖြစ် မြေပိုင်ရှင်

စီက အခန်းအရောင်းအဝယ်လုပ်ခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုသူအဖြစ် အသီးသီးလက်မှတ် ဖျော်ထိုးခဲ့ပြီး နောက် အေက ပထမအရစ်ငွေ ၁၀သိန်း၊ ဒုတိယ အရစ်ငွေ ၅သိန်းတို့ကို ကန်ထရိုက်တာ ဘီအား ပေးချေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်ငွေ ၅သိန်းကို အေက ဘီအား ပေးချေပြီး သူဝယ်ယူတဲ့ အခန်းကို လက်ရောက်ပေးအပ်ရန် ဘီအား တောင်းရာ ငြင်းဆန်နေ၍ ပဋိညာဉ်အပိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဘီနှင့်စီအပေါ် တရားစွဲဆိုခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီအမှုမှာ ကန်ထရိုက်တာ ဘီဟာ သမ္မာန် စာအတည်ဖြစ်ပါလျက်နှင့် ရုံးသို့လာရောက်ခြင်း မရှိ၍ ၎င်းအပေါ် တစ်ဖက်သတ် ကြားနာခဲ့ပါ တယ်။ မြေပိုင်ရှင် စီက အချင်းဖြစ် အခန်းကို ကန်ထရိုက်တာ ဘီထံမှ အေက ဝယ်ယူရာတွင် အရောင်းအဝယ်စာချုပ်၌ မြေပိုင်ရှင်အဖြစ် အသိ အမှတ်ပြုလုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ခြင်းကလွဲ၍ အေနှင့် မိမိအကြား မည်သည့်ကတိ ပဋိညာဉ်မျှမရှိ ခဲ့သောကြောင့် မိမိအပေါ်တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်း မပေါ်ပေါက်ကြောင်းအဓိကထားချေပခဲ့ပါတယ်။

မူလရုံးက အေသည် အချင်းဖြစ်တိုက်ခန်းကို ဘီထံမှ အရောင်းအဝယ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီး ဝယ်ယူခဲ့ရာတွင် စီသည် စာချုပ်တွင်ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်သာမက အခင်းဖြစ် အခန်းအား လက်ရှိထားသူလည်း ဖြစ်နေ၍ တရားပြိုင်၌လုံးက အေအား ပဋိညာဉ်အတိုင်း အခန်းကို လက်ရောက်ပေးအပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။

ပထမအယူခံရုံးကလည်း မူလရုံး၏ သုံးသပ်ချက်ကို လက်ခံအတည်ပြုပြီး ပေးခဲ့ပါတယ်။

ကန်ထရိုက်တာ ဘီကပင်မပဋိညာဉ်အတိုင်း တိုက်ကိုပြီးစီးအောင် ဆက်မဆောက်လုပ်၍ မြေပိုင်ရှင် စီက ဘီအပေါ်လျော်ကြေးငွေ ၁၈သိန်း ရလိုကြောင်း တရားစွဲရာ အိုင်ဒီကရီရပြီးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကန်ထရိုက်တာ ဘီနဲ့ မြေပိုင်ရှင် စီတို့အကြား တိုက်ဆောက်လုပ်ရန် ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် ပင်မပဋိညာဉ်မှာ ပျက်သွားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြေပိုင်ရှင် စီက ဆောက်လုပ်စတင်တိုက်ကို ဆက်ဆောက်ပြီး အချင်းဖြစ်အခန်းကို လက်ရှိယူထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဤအခြေအနေ တွင်တိုက်ခန်းဝယ်ယူသူ အေအနေဖြင့် ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဘီနှင့်စီတို့ အပေါ် အမှုစွဲဆိုခြင်း ပြုနိုင်မပြုနိုင်ကို ဆွေးနွေး ပြစမ်းပါ။

ကိုကြီး။ အခန်းဝယ်ယူသူ အေက ၎င်းနှင့် ကန်ထရိုက်တာ ဘီတို့ ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည့် တိုက်ခန်းအရောင်းအဝယ်စာချုပ်ကို အခြေခံပြီး မိမိအခွင့်အရေးကို တောင်းဆိုခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ တိုက်ခန်းအရောင်းအဝယ် ပဋိညာဉ် စာချုပ်ဟာ ကန်ထရိုက်တာ ဘီနဲ့ မြေပိုင်ရှင် စီတို့

ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည့် တိုက်ဆောက်ရန် ပင်မပဋိညာဉ်ကို အခြေခံပြီးမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကန်ထရိုက်တာ ဘီက တိုက်ကိုပြီး စီးအောင် ဆက်မဆောက်လုပ်သဖြင့် မြေပိုင်ရှင် စီက နစ်နာ ကြေးရလိုကြောင်း ဘီအပေါ် တရားစွဲရာ ဒီကရီကျရှိပြီးဖြစ်ရာ မူလပင်မပဋိညာဉ်မှာ ပျက်ပြယ်သွားပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ မူလပဋိညာဉ် ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်၍ ယင်းပဋိညာဉ်ကို အခြေခံပြီးမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အေနှင့်ဘီတို့အကြား ချုပ်ဆိုခဲ့သော အခန်းအရောင်းအဝယ် ပဋိညာဉ်မှာလည်း ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၇အရ ပျက်ပြယ်သွားပြီ သဘောပဲ။ အေအနေဖြင့် ပျက်ပြယ်သွားပြီးဖြစ်သည့် ပဋိညာဉ်ကို အခြေခံပြီး ၎င်းဝယ်ယူခဲ့သည့် အခန်းကို လက်ရောက်ရယူရန် မဖြစ်နိုင်တော့၍ ၎င်းစွဲဆိုခဲ့သည့်အမှုပုံစံအတိုင်း ဒီကရီမရနိုင်ပါ။ ပဋိညာဉ်ပျက်သွားပြီးဖြစ်၍ ကန်ထရိုက်တာ ဘီအနေဖြင့် အေထံက ယူထားသော ငွေများကို ပြန်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ ဘီက အေအား သူယူထားသော ငွေများကိုပြန်မပေးဘဲနေလျှင် အေအနေဖြင့် ဘာဆက်လုပ်ရမလဲဆိုရင် ကန်ထရိုက်တာ ဘီနှင့် ဆိုင်ရာပစ္စည်းများကိုရှာ၍ ဝရမ်း ကပ်လေလံတင် ရောင်းချပေးရန် တရားရုံးတွင် လျှောက်ထားခြင်း။ ဒေါ်စောရွှေပါ-၂နှင့် ဒေါ်မှန်အမှု^(၁) စီရင်ထုံးအရ ကန်ထရိုက်တာ ဘီအပေါ်လျော်ကြေးတောင်းဆိုခွင့် ရှိခြင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၅အရ ကန်ထရိုက်တာ ဘီထံမှ တရားစရိတ်နှင့် လျော်ကြေးငွေများ တောင်းဆိုခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အေအား ပဋိညာဉ်အတိုင်း ၎င်းဝယ်ယူ

(၁) ၁၉၇၁ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး စာမျက်နှာ -၆၂

ပိဋကတ်တိုက်

ပိဋကတ်တိုက် (ခေမာရုံးလိုင်)

ခဲ့သည့် အခန်းကို လက်ရောက်ပေးစေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းသည် မှန်၊ မမှန် စဉ်းစားသာကြည့်ပေတော့။

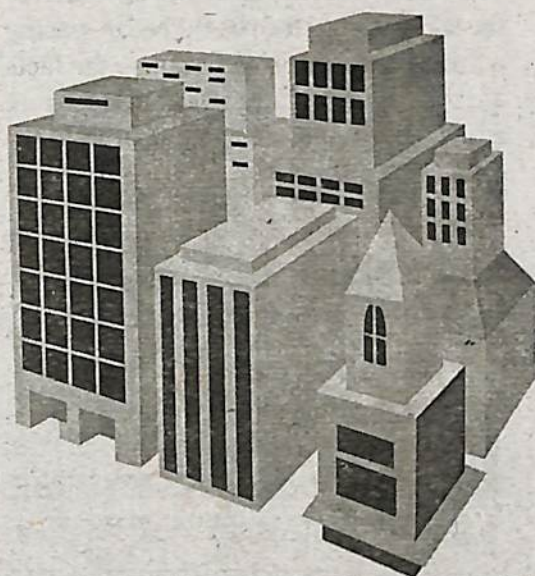
ကိုလေး။ ခင်ဗျားရှင်းပြတာကို ကျနော်သဘောပေါက်သွားပြီ။

ကိုလေး။ ကျနော်ဆက်ဆွေခွေးချင်တာက မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ဦးကွယ်လွန်၍ ကျန်ရစ်သည့်ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ၎င်း၏သားသမီးများအချင်ချင်းအမွေခွဲရာ မပြေလည်၍တရားလိုအေကတရားပြိုင် ဘီ၊ စီ၊ ဒီ၊ အီးတို့အပေါ် အမွေပုံပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲ ပေးစေလိုမှု တရားစွဲဆိုခဲ့ပါတယ်။ မူလတရားရုံးက တရားလို အေသည် ကွယ်လွန်သူဘခင်ကျန်ရစ်သော ပစ္စည်းများမှ ငွေ၅သောင်းကျပ်ရတိုက်ကြောင်း အပြီးသတ်ဒီကရီကို တိုက်ရိုက်တန်းချပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအမှုမှာ အမှုသည်များအချင်းချင်း ဘယ်ပစ္စည်းဟာ အထက်ပါပစ္စည်း၊ ဘယ်ပစ္စည်းကတော့ လက်ထက်ပွားဖြစ်တယ်ဆိုတာလဲ အငြင်း ပွားခဲ့ကြတယ်။ မူလတရားရုံးက တရားလိုစွဲဆိုတဲ့ အတိုင်း ဒီကရီချပေးခဲ့ပါတယ်။ တရားပြိုင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဘီက မကျေနပ်လို့ အယူခံဝင်တော့ အရေးနိမ့်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမအယူခံရုံးကမူလရုံးရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုဘဲ ဆက်လက်အတည်ပြု ပေးခဲ့တယ်။ ကျနော်သိချင်တာက ဒီလိုအမှုမျိုးမှာ တရားရုံးတွေက အပြီးသတ်ဒီကရီကို တိုက်ရိုက်တန်းချတာမျိုး လုပ်နိုင်မလုပ်နိုင်ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။

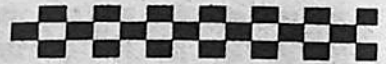
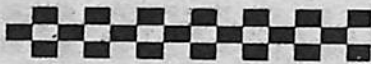
ကိုကြီး။ ကိုရင်ရဲ့ မေးခွန်းကတရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၂၀နည်း ၁၃နဲ့ ပတ်သက်နေတယ်။ အဲဒီဥပဒေရဲ့ ပြဌာန်းချက်ကတော့

“တရားမမှုတစ်ခုသည် ပစ္စည်းတစ်ခုတစ်ရာအား စာရင်းရှင်းလင်းပေးရန်နှင့် တရားရုံး၏ ဒီကရီအရ ပစ္စည်းကို နည်းလမ်းကျ စီမံခန့်ခွဲပေးရန်ရှိသည့် ကိစ္စတွင် အပြီးသတ်ဒီကရီမချမှတ် ရသေးမီ တရားရုံးသည် သင့်သတ်ထင်မြင်သောစာရင်းများ၊ စုံစမ်းစစ် ဆေးမှုများကိုရယူပြုလုပ်ရန်နှင့် အခြားသင့်လျော်သည့်ပြဌာန်းချက်များပါရှိသော ပဏာမဒီကရီကိုချပေးရမည်”

ဟုပြဌာန်းထားတယ်။ ဒီပြဌာန်းချက်အရဆိုရင် အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုမှာ ပဏာမဒီကရီချမှတ်တဲ့အဆင့်နဲ့ အပြီးသတ်ဒီကရီချမှတ်တဲ့အဆင့်ရယ်လို့ အဆင့် ၂ဆင့်ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုမှာ အပြီးသတ်ဒီကရီမချခင် ပဏာမဒီကရီချမှတ်ရတာနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဒေါ်တင်ကြည်နှင့်ဒေါ်အမာအမှု^(၁)တွင်

(၁) ၁၉၇၈ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ-၄၅

“တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၀နည်း ၁၃မှာယခု ကဲ့သို့ သေသူ၏ပစ္စည်းကို ရုံးမှစီမံခန့်ခွဲပေးစေရန် စွဲဆိုတဲ့ အမှုမျိုး၌ အပြီးသတ်ဒီကရီချမှတ် ပဏာမဒီကရီကို ချမှတ်၍ စာရင်းများနှင့်စာရင်း စစ်ဆေးမှုများကို ပြုလုပ်ရန်အမိန့်ချမှတ်ကာ လိုအပ်သလို ညွှန်ကြားရမည်ဟု အတိအလင်း ပြဌာန်းထားသည်” ဟူ၍လမ်းညွှန်စီရင်ထုံး ပြုခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲ ပေးစေလိုမှုမှာ ပဏာမဒီကရီ ချမှတ်တဲ့အဆင့်နဲ့ အပြီးသတ်ဒီကရီချမှတ်တဲ့ အဆင့်ဆိုပြီး ၂ဆင့်ရှိ တယ်။ ဒါပေမယ့် ဥပဒေတိုင်းမှာ ချွင်းချက်ရယ် လို့ရှိတယ် မဟုတ်ပါလား။

အက် (စ်) ဟု ဗို အီး ဗို လို င်း ဆာမီ နှင့် အေအာ(ရ်)ချင်းနယား အမှု^(၂)တွင် "That the general rule in that in suits for account, a preliminary decree directing accounts to the taken should the passed before passing a final decree; yet in cases where the facts are so simple as to afford a ready decision, a final decree may be passed without any preliminary decree."

“ဟူ၍ ယခင်တရားလွှတ်တော်က စီရင်ဆုံး ဖြတ်ခဲ့တယ်။ ဒီစီရင်ထုံးရဲ့ ဆိုလိုရင်းအချက်က အမှုအဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာများစွာ ရှင်းလင်း လွယ်ကူပြီး အပြီးသတ်ဒီကရီချမှတ်ရန်အသင့် ဖြစ်နေရင် ပဏာမဒီကရီချမှတ်ရန်မလိုတော့ပဲ အပြီးသတ်ဒီကရီကို တိုက်ရိုက်ချမှတ် နိုင်တယ်လို့ ဆိုတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုမှာ ယေဘုယျ အားဖြင့်တော့

ပဏာမဒီကရီအဆင့်နဲ့ အပြီးသတ် ဒီကရီအဆင့် ရယ်လို့ နှစ်ဆင့်ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပဏာမ ဒီကရီချမှတ် အပြီးသတ်ဒီကရီ တိုက်ရိုက်တန်းချသင့် မသင့်ကတော့ အမှုတစ်မှုစီရုံးထူးခြားတဲ့အကြောင်း ခြင်းရာမှာမူတည်နေပါလိမ့်မည်။ အမှုမှာ လွယ်ကူ ရှင်းလင်းပြီး အပြီးသတ်ဒီကရီချနိုင်ဘို့ အဆင်သင့် ဖြစ်နေရင်တော့ ပဏာမဒီကရီချဘို့ မလိုပါဘူး။ ကိုရင်မေးတဲ့ အမှုကတော့ နှစ်ဘက်အမှုသည် တွေအနေနဲ့ ဘယ်ပစ္စည်းက အထက်ပါပစ္စည်း၊ ဘယ်ပစ္စည်းကတော့ လက်ထက်ပွားပစ္စည်းစတာ တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အငြင်းပွားလျက်ရှိကြတယ်လို့ ဆိုခဲ့တဲ့အတွက် မူလရုံးနဲ့ ပထမအယူခံရုံးတို့က အပြီးသတ်ဒီကရီကို တိုက်ရိုက်တန်းချခဲ့တာဟာ အထက်ပြောခဲ့တဲ့ ဥပဒေပြဌာန်းချက်အတည်ဖြစ်နေ တဲ့ စီရင်ထုံးတွေနဲ့ ကွဲလွဲမနေပေဘူးလား။ ဒါကြောင့် အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုမှာ ယေဘုယျ အားဖြင့်ကတော့ ပဏာမဒီကရီနှင့် အပြီးသတ် ဒီကရီတို့ကို မလွဲမသွေချဘို့လိုမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ချွင်းချက်အနေနဲ့ကတော့ အထက်က ပြောတဲ့ စီရင်ထုံးနဲ့ညီရင် ပဏာမဒီကရီမချဘဲ အပြီးသတ်ဒီကရီ တိုက်ရိုက်တန်းချနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါဆိုရင်တော့ ကိုရင်မေးတဲ့အဖြေရှင်းသွားလောက် ပြီထင်ပါတယ်။

ကိုလေး။ ကျွန်တော်သိချင်တာ ရှင်းသွားပါပြီ၊ ကျနော်တို့ဆွေးနွေးခဲ့တာ အချိန်လဲတစ်နာရီလောက် ရှိသွားပြီမို့ ဆွေးနွေးတဲ့ကိစ္စကိုရပ်ပြီး လဖက်ရည် ဆိုင် သွားကြရအောင်ဗျာ။

ကိုကြီး။ ကောင်းပါပြီ သွားကြတာပေါ့။

ရွှေအောင်

(ဦးဘသန်းအောင်)

(၂) ၁၉၅၆ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ-၁၄၈ (လွှတ်တော်)

မစွမ်းဆောင်နိုင်သူတို့အပေါ် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု

ဦးဘသန်း (တရားရေး)

တရားမမှုများစွဲဆိုခြင်း၊ အယူခံခြင်းနှင့် လျှောက်လွှာ လျှောက်ထားခြင်းတို့တွင် သီးခြား ကိစ္စတစ်ရပ်စီတွင် မည့်သည့်ကာလအတွင်းသာ စွဲဆိုတင်သွင်းရမည်ဟူ၍ အချိန်ကာလသတ်မှတ် ထားပါသည်။ ယင်းအချိန်ကာလသတ်မှတ်ချက်ကို နောက်ဆက်တွဲ ပထမဇယားတွင် အပိုင်းသုံးပိုင်း ခွဲခြားလျက် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယားတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော အချိန်ကာလထက် ကျော်လွန်သော စွဲဆိုမှု၊ တင်သွင်းလာသော အယူခံမှု၊ လျှောက်ထားမှုတို့ကို တစ်ဘက်မှ မခုခံ မကာကွယ်ဆည်းတိုင်အောင် ပယ်ရမည်သာဖြစ်သည်။ (ပုဒ်မ-၃)

"S.3. every suit instituted, appeal preferred, and application made after the period of limitation prescribed there-

fore by the First Schedule shall be dismissed, although limitation has not been set up as a defence: (Subject to the provisions contained in sections 4 to 25 (inclusive))

သို့သော် ကာလစည်းကမ်း သတ်ကုန်ဆုံး ပြီးမှ တင်သွင်းလာသော အယူခံမှု၊ လျှောက်ထားမှု တို့တွင် အယူခံသူကဖြစ်စေ၊ လျှောက်ထားသူက ဖြစ်စေ စည်းကမ်းသတ်ကာလအတွင်းက အဘယ်ကြောင့်မတင်သွင်းနိုင်ခဲ့ကြောင်း တရားရုံးသို့ ကျေနပ်လောက်အောင် အကြောင်းပြနိုင်လျှင် အဆိုပါအယူခံမှု (သို့မဟုတ်) လျှောက်ထားမှုကို လက်ခံနိုင်ပါသည်။ (ပုဒ်မ-၅)

မစွမ်းဆောင်နိုင်သူများ (အရွယ် မရောက်သူ၊ ရူးသွပ်သူ)နှင့် ပက်သက်၍ ကာလစည်းကမ်း

သတ်ကာလ ရေတွက်ရာတွင် ကာလစည်းကမ်း သတ် အက်ဥပဒေ၌ စွမ်းဆောင်နိုင်သူများ (အရွယ်ရောက်သူ၊ မရူးသွပ်သူ)နှင့် မတူ တမူတူးခြားလျက် ခြွင်းချက်များကို ဥပဒေပုဒ်မ များဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

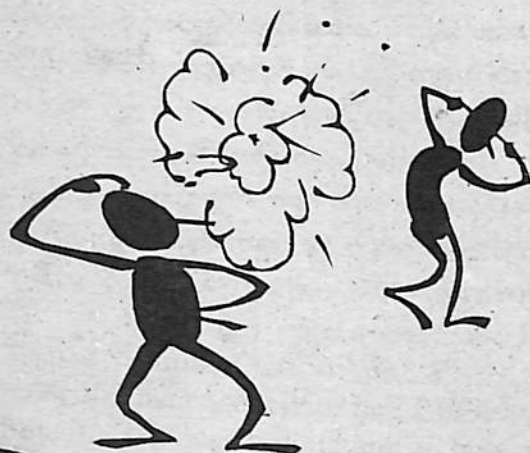
တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် တရားစွဲဆိုခွင့် (Right to sue) ကို မိမိ မစွမ်းဆောင်နိုင်သည့် ကာလအတွင်း ရရှိသည့်အခါမျိုးတွင်ကာလ စည်းကမ်းသတ်ကာလကို မည်ကဲ့သို့ ရေတွက်ပြီး မည်သည့်အချိန်ကာလအတွင်း တရားစွဲဆို နိုင်ကြောင်း၊ မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမျိုးသည် တစ်မျိုးမက ပိုမိုဖြစ်ပေါ်နေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ယင်းသို့မစွမ်းဆောင်မှုဖြစ်ပေါ်နေစဉ်အတွင်း ကွယ်လွန်သွားလျှင် သော်လည်းကောင်း ကာလ စည်းကမ်းသတ်အက် ဥပဒေတွင် မစွမ်းဆောင်နိုင် သူများ အပေါ်အကျိုးသက်ရောက်မှုအဖြစ် ၎င်းတို့မှ တရားစွဲဆိုခြင်း၊ လျှောက်ထားခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ရန် မည်သည့်ခြွင်းချက်များပါရှိကြောင်းတို့ကို အောက် ဖော်ပြပါအတိုင်း လေ့လာသုံးသပ်တွေ့ရှိရ မည်ဖြစ် ပါသည်။

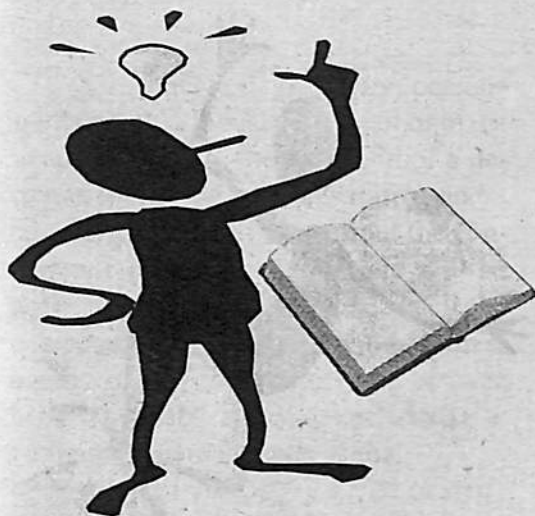
ပုဒ်မ ၆(၁)။ ။ တရားမကြီးမှု စွဲဆိုသူသည် (သို့) ဒီဇီရီကို အတည်ပြုရန် လျှောက်ပိုင်သူသည် စည်းကမ်းသတ်ကာလအပိုင်းအခြားကို စ၍ ရေတွက်ရမည့် အချိန်အခါ၌ အရွယ်မရောက် သေးသူဖြစ်လျှင် (သို့) ရူးသွပ်သူဖြစ်လျှင် (သို့) ဝမ်းတွင်းရူးဖြစ်လျှင် ထိုသူတစ်ဦးဦးသည် မိမိ၏ မစွမ်းဆောင်နိုင်မှုရပ်စဲသည်မှစ၍ ပထမဇယား။ တတိယစာတိုင်၌ အမှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကာလအပိုင်းအခြား အတွင်းတွင် တရားစွဲဆိုခြင်း သော်လည်းကောင်း၊ လျှောက်ထားခြင်းသော်

လည်းကောင်း ပြုနိုင်သည်။

S.6(1) Where a person entitled to institute a suit or make an application for the execution of a decree is, at the time from which the period of limitation is to be reckoned, a minor, or insane, or an idiot, he may institute the suit or make the application within the same period after the disability has ceased as would otherwise have been allowed from the time prescribed therefore in the third column of the First Schedule.

ပုဒ်မ ၆(၂)။ ။ ဆိုခဲ့သောသူ တစ်ဦးဦးသည် စည်းကမ်းသတ် ကာလအပိုင်းအခြားကို စ၍ ရေတွက်ရမည့် အချိန်၌ ဆိုခဲ့သော မစွမ်းဆောင်မှု နှစ်မျိုးကို ခံနေရလျှင် (သို့) မစွမ်းဆောင်နိုင်မှု ခံရ၍ ထိုမစွမ်းဆောင်နိုင်မှု မရပ်မီအခြား တစ်ခုကို ခံရလျှင်၊ မစွမ်းဆောင်နိုင်မှု နှစ်မျိုးစလုံး ရပ်စဲသည့် အချိန်မှ စ၍ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြား အတွင်းတွင် တရားစွဲဆိုခြင်း သော်လည်းကောင်း၊ လျှောက်ထားခြင်းသော် လည်းကောင်း ပြုနိုင်သည်။

S.6(2) Where such person is, at the time from which the period of limitation is to be reckoned, affected by two such disabilities, or where, before his disability has ceased, he is affected by another disability, he may institute the suit or make the application within the same period, after both disabilities have ceased, as would otherwise have been allowed from the time so prescribed.

ပုဒ်မ(၃)။ ။ ဤမစွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် ကွယ်လွန်သည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်တည်ရှိနေပါက ထိုသူ၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်က ထိုကွယ်လွန်သည့်အချိန်မှစ၍ အဆိုပါပြဌာန်းထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်းတွင် တရားစွဲဆိုခြင်းသော် လည်းကောင်း၊ လျှောက်ထားခြင်းသော် လည်းကောင်း ပြုနိုင်သည်။

S.6(3) Where the disability continues up to the death of such person, his legal representative may institute the suit

or make the application within the same period after the death as would otherwise have been allowed from the time so prescribed.

ပုဒ်မ(၄)။ ။ ဤကိုယ်စားလှယ်များ မစွမ်းဆောင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာပါက အထက်ဖော်ပြပါ ပုဒ်မ(၁)နှင့် (၂)ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

S.6(4) Where such representative is at the date of the death affected by any such disability, the rules contained in sub-sections (1) and (2) shall apply.

ဥပမာ (၁)။ ။ မောင်လှသည် မော်တော်ငှာ ရမ်းခရရန် တရားစွဲဆိုခွင့်ကို အရွယ်မရောက်မီ အချိန်တွင်ရရှိသည်။ ထိုသို့ တရားစွဲဆိုခွင့် ရရှိပြီးနောက် ၄နှစ်ကြာမှ အရွယ်ရောက်သည်။ အရွယ်ရောက်သည့်နေ့မှစ၍ ရေတွက်ရမည်ဖြစ်၍ မောင်လှသည် အရွယ်ရောက် သည့်နေ့မှ ပြဌာန်းထားသည့် (၃)နှစ်အတွင်း တရားစွဲဆို တောင်းနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

The right to Sue, for a hire of a boat accrues to Mg Hla during his minority. He attains majority 4 years after such accruer. He may institute his suit at any time within three years from the date of his attaining majority.

ဥပမာ (၂)။ ။ မောင်မြသည် အရွယ်မရောက်မီ တရားစွဲဆိုခွင့် ရရှိပြီးနောက် ယင်းသို့အရွယ်မရောက်သေးမီအတွင်း ရူးသွပ်သွားပါက တရားစွဲဆိုနိုင်သည့် စည်းကမ်းသတ်ကာလာ အပိုင်းအခြားကို မောင်မြအရွယ်မရောက်ခြင်းနှင့် ရူးသွပ်ခြင်း နှစ်မျိုးစလုံး ရပ်ဆိုသည့်နေ့မှစ၍ ရေတွက်ရမည်။

A right to sue, accrues to Mg Mya during his minority. After the accruer, but

while Mg Mya is still a minor, he becomes insane. Time runs against Mg Mya from the date when both his insanity and minority cease.

ဥပမာ(၃)။ ။ မောင်ခအရွယ်မရောက်မီ တရားစွဲဆိုခွင့် ရရှိသည်။ မောင်ခသည် အရွယ်မရောက်မီ သေဆုံးသွားသည့်အခါ ရူးသွပ်နေသောသားက အမွေဆက်ခံသည်။ သားရူးသွပ်ခြင်း ရပ်စဲသည့် နေ့မှစ၍ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း တရားစွဲဆို တောင်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

A right to sue accrues to Mg Kha during his minority. Mg Kha dies before attaining majority, and is succeeded by his insane son. Time runs against his son from the date when his insanity cease.

ပုဒ်မ(၇)။ ။ တရားမကြီးမှုစွဲဆိုရန် သို့မဟုတ် ဒီကရီကို အတည်ပြုစေရန် ပူးတွဲလျှောက်ထားနိုင်ခွင့် ရှိသူများအနက် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း (legal disability)ကို ခံရ၍ ထိုမစွမ်းဆောင် နိုင်သူ၏ သဘောတူညီမှုမပါဘဲ စွမ်းဆောင်နိုင် သူက ကြွေးမြီ ပေးဆပ်ခြင်းကို အပြီးအပြတ်လက်ခံနိုင်သည်ကိစ္စတွင် မစွမ်းဆောင်နိုင်သူကို စွမ်းဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူ၍ စည်းကမ်းသတ်ကာလကို ရေတွက်ရမည်။

သို့ရာတွင် ထိုသို့ကြွေးမြီပေးဆပ်ခြင်းကို အပြီးအပြတ်လက်ခံနိုင်ခြင်း၊ မပြုသည်ကိစ္စတွင် ထိုသူတို့အနက် တစ်ဦးတစ်ယောက်က အခြားသူများ သဘောတူညီချက်မပါဘဲ ကြွေးမြီပေးဆပ်ခြင်းကို အပြီးအပြတ်လက်ခံနိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး သို့မဟုတ် မစွမ်းဆောင်နိုင်မှု မရပ်စဲသမျှ

ကာလပတ်လုံး စည်းကမ်းသတ်ကာလကို ရေတွက်ခြင်းမပြုရ။

ဥပမာ(က)။ ။ ကုန်ဖက်စပ် A, B နှင့် C တို့ပါဝင်သော အစုစပ်ကုမ္ပဏီသို့ D ကကြွေးမြီဆပ်ရန်ရှိသည်။ A သည် ရူးသွပ်နေ၍ B သည်အရွယ်မရောက်သေးသူဖြစ်ရာ C သည် A နှင့် B တို့၏ သဘောတူညီချက်မပါဘဲ ကြွေးမြီပေးဆပ်သည်ကို အပြီးအပြတ်လက်ခံနိုင်သည်။ ဤကိစ္စ၌ A, B တို့ကို မရူးသွပ်သူ၊ အရွယ်ရောက်သူဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူ၍ စည်းကမ်းသတ်ကာလကို ရေတွက်ရသည်။

ဥပမာ(ခ)။ ။ အထက်ပါကုန်ဖက်စပ် သုံးဦးတွင် A နှင့် B မှာရူးသွပ်သူများဖြစ်၍ C မှာအရွယ်မရောက်သေးသူ ဖြစ်သည်။ ထိုသူများတွင် ရူးသွပ်ခြင်း မပျောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သို့မဟုတ် C အရွယ်မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ရေတွက်ခြင်းမပြုရ။

S.7 .Where one of several persons jointly entitled to institute a suit or make an application for the Execution of a decree is under any such disability, and a discharge can be given without the concurrence of such person, time will be against them all; but, Where no such discharge can be given, time will not run as against any of them untill one of them becomes capable of giving such discharge without the concurrence of the others or until the disability has ceased.

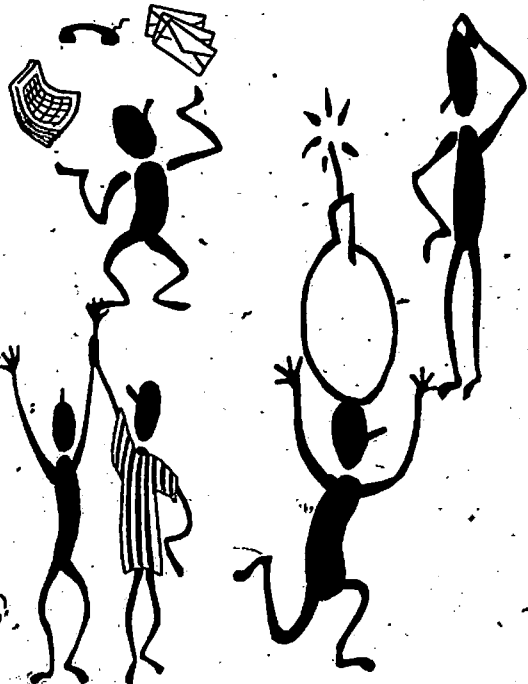
(A) A incurs a debt to a firm of which B, C and D are partners. B is insane, and C is a minor. D can give a discharge of the debt without the concurrence of B and C. Time runs against B, C and D.

(B) A incurs a debt to a firm of which B, C and D are partners B and C are insane, and D is a minor. Time will not run against any of them untill either B or C becomes sane, or D attains majority.

အထက်ဖော်ပြပါ မစ္စမ်းဆောင်နိုင်သူများ (အသက်မပြည့်သူ၊ ရူးသွပ်သူ၊ ဝမ်းတွင်းရူး) အပေါ် ထိုက်သင့်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေသော ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေပါ ခြွင်းချက် အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ပုဒ်မတို့ကို ခြုံငုံလေ့လာ သုံးသပ်သည်ရှိသော် သာမန်အားဖြင့် တရားမကြီးမှု စွဲဆိုမှု၊ လျှောက်ထားမှုတို့ကို ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ၏ ပထမဇယားတွင် အမှုအမျိုး

အလိုက်အချိန် ကာလနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့် အချိန်မှ စတင်ရေတွက်ရပြီး မည်သည့် စည်းကမ်း သတ်ကာလအတွင်း၌ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ဖော်ပြပါ မစ္စမ်းဆောင် နိုင်သူများနှင့် ပတ်သက်၍မူကား စည်းကမ်းသတ် ကာလရေတွက်မှုကို ၎င်းတို့၏ အမျိုးမျိုးသော အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့ကို ဖော်ပြလျက် အဓိက အားဖြင့် မစ္စမ်းဆောင်နိုင်မှုများရပ်စဲသည့် အချိန်ကမှ စတင်ရေတွက်ရန်သာဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရှိရပါကြောင်းတင်ပြလိုက်ပါသည်။

ဦးဘသန်း (တရားရေး)

ပြစ်မှုဥပဒေအရကင်းလွတ်ခွင့်

နှင့်

သက်သာခွင့်ရသူများ

ကြည်ထွန်း (ကသာ)

ဆောင်းပါးအမည်အလိုအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်လျှင် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်းခံရသူ မည်သူများပါနည်း။ ။ စာရေးသူလား။ စာဖတ်သူလား။ ဘုရားတကာ၊ ကျောင်းတကာ၊ ကျောင်းအမလား။ ရာထူးဌာနရှိသူလား။ သူဌေးသူကြွယ်လား။ ဆင်းရဲသားလား။ မေးမြန်းဘွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ အဖြေမှာ အလွန်ရှင်းပါသည်။ ထိုသူများ မည်သူမျှ ကင်းလွတ်ခွင့်မရကြပါ။ ထိုသူတို့ပြစ်မှုကျူးလွန် လျှင် ဥပဒေပြဌာန်းချက်ကို နာခံကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် တရားစွဲဆိုသည့်ပုဒ်မများ၌ မည်သူမဆို (WHO EVER) ဟူသောစကားရပ် ပြဌာန်းထားပါသည်။ မည်သူမဆို ဤပုဒ်မ - ထိုပုဒ်မ ကိုကျူးလွန်လျှင် ထိုထိုသော - ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံရမည်ဟု ပြဌာန်းထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဌာန်းထားသော ပြစ်မှုဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ပြုလုပ်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ ကျူးလွန်သည်ဆိုရာ၌ ပြုလုပ်ခွင့်မရှိသည်ကို ဆန့်ကျင်ပြုလုပ်မှုမဟုတ်ပါ။ ပြုလုပ်ရမည်ကို မပြုလုပ်ဘဲ ပျက်ကွက်ပါကလည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် ပြုလုပ်မှု (ANY ACT)နှင့်မည်သည့်ပျက်ကွက်မှု(MISSION) ဖြစ်စေ၊ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟုဥပဒေကသတ်မှတ်ပါသည်။^(၁)

ဤသို့ဆိုမှု ပြစ်မှုဥပဒေက ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်းခံရသူများ ရှိပါသေး၏လောဟု မေးရပါတော့မည်။ ရှိပါသည်။

အသက်(၇)နှစ်အောက်နှင့်(၁၂)နှစ်အောက်အရွယ်

(၁) အသက်(၇)နှစ်အောက်အရွယ် ယောက်ျား-မိန်းမကလေး၊ ကလေးသူငယ် တို့၏ ပြုလုပ်မှုသည် ပြစ်မှုမမြောက်ပါ။^(၂)

(၂) အသက်(၇)နှစ်ကျော်သော်လည်း (၁၂)နှစ်အောက်အရွယ် ယောက်ျား မိန်းမကလေးတို့သည် မိမိပြုလုပ်မှု၏ သဘောသဘာဝနှင့် အကျိုးအပြစ်တို့ကို အမျှော်အမြင် အဆင်အခြင်နှင့် မပြည့်စုံပါကလည်း ပြစ်မှုမမြောက်ပါ။^(၃)

ပြစ်မှုမမြောက်ဟုဆိုခြင်းမှာ အရေးမယူရ။ တရားမစွဲရ။ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အသက်(၁၆)နှစ်အောက်နှင့်(၁၈)နှစ်အောက်အရွယ်

၁၉၉၃-ခုနှစ်၊ ကလေးသူငယ်ဥပဒေအရ (၁၆)နှစ်အောက်အရွယ် ယောက်ျား-မိန်းမအားလုံးတို့ကို ကလေးသူငယ်ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ အသက်(၁၆)နှစ်အထက် (၁၈)နှစ်အောက်အရွယ် ယောက်ျား-မိန်းမအားလုံးတို့ကို လူငယ်ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။^(၄) ထိုကလေးသူငယ်နှင့် လူငယ်များပြစ်မှုကျူးလွန်ပါက ကင်းလွတ်ခွင့် မရကြပါ။ သက်သာခွင့်သာရကြပါသည်။

အသက်(၁၆)နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်များ ပြစ်မှုကျူးလွန်လျှင် သူတို့ကို -

(၁)ရဲကဖမ်းဆီးရာတွင် လက်ထိပ်ခတ်ခြင်း၊ ကြိုးဖြင့်ချည်နှောင်ခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။ ^(၅)

(၁) Any act and omission against law[criminal law] for the time being in force is crime
 (၂) ပြစ်မှုဥပဒေပုဒ်မ ၈၂။ ကလေးသူငယ်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၈(က)။
 (၃) ပြစ်မှုဥပဒေပုဒ်မ ၈၃။ ကလေးသူငယ်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၈(ခ)။
 (၄) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၂(က)၊ ၂(ခ)။
 ၅) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇(က)။

(၂) ရဲကဖြစ်စေ၊ ဟုဗျားရုံးကဖြစ်စေ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း မပြုရပါ။ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် အမှုကို ရှင်းလင်းခွင့် ပေးထားရပါသည်။^(၆)

(၃)သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ပေးနိုင်သည့် ပြစ်မှုမျိုးကျူးလွန်စေကာမူ တရားရုံးက သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် မပေးရပါ။ ထောင်ဒဏ်(၇)နှစ် အထိသာ ပြစ်ဒဏ် ပေးနိုင်ပါသည်။^(၇)

(၄) ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရန် မသင့်သည့် အပြစ်ကျူးလွန်သည့်အမှုသည် ကြီးလေးသောမှုခင်း မဟုတ်ခြင်းနှင့် အကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားခြင်း မရှိသေးလျှင် ဆိုဆုံးမ၍ လွှတ်နိုင်ပါသည်။^(၈) ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ အကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားခြင်း မရှိသေးလျှင် (၃)နှစ်ကာလထက် မပိုသော အချိန်အတွင်း ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်စေရန် ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် မိဘအုပ်ထိန်းသူတို့ထံ အပ်နှံခြင်း ပြုနိုင်ပါသည်။ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ် ကြီးကြပ်သူထံ ကြီးကြပ်မှုခံယူစေရန် အပ်နှံနိုင်ပါသည်။ အပ်နှံသည့်ကာလမှာ (၃)နှစ်ထက် မပိုစေရပါ။^(၉)

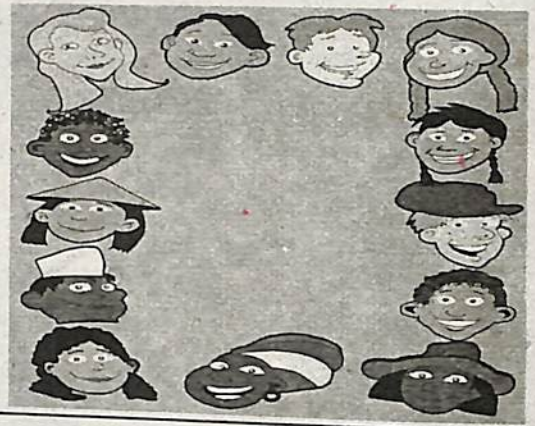
(၅) ကျူးလွန်သော မှုခင်းသည်ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားသည် ဖြစ်စေ၊ မပျက်ပြားသည်ဖြစ်စေ၊ မိဘအုပ်ထိန်းသူ မရှိလျှင်လည်းကောင်း၊ မိဘအုပ်ထိန်းသူများရှိကြ

သော်လည်း အုပ်ထိန်းရန်အခြေအနေမရှိကြလျှင် ကလေးသူငယ် သင်တန်းကျောင်းသို့ ပို့အပ်နိုင်ပါသည်။ ပို့အပ်သည့်ကာလသည် (၂)နှစ်ဖြစ်စေ၊ အသက်(၁၈)နှစ်ပြည့်သည့်နေ့အထိ ဖြစ်စေ ပို့အပ်နိုင်ပါသည်။^(၁၀)

ဟု အကျဉ်းချုံးဖော်ပြပါသည်။ ဤသည်တို့မှာ ဥပဒေအရ သက်သာခွင့်ရသည့်သူများ ဖြစ်ပါသည်။

အသက်(၁၆)နှစ်ကျော် (၁၈)နှစ်အောက် လူငယ်များ တို့ပြစ်မှုကျူးလွန်လျှင် သူတို့ကို -

(၁) အသက်(၁၈)နှစ် မပြည့်သေးမီ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ပြီး၊ တရားရုံးသို့စွဲတင်ရာ အမှုကာလအတွင်း (၁၈)နှစ်ပြည့်သွားသော်လည်း တရားရုံးကအပြီးသတ် အမိန့်ချမှတ်ရာ၌ အသက်(၁၈)နှစ် မပြည့်သေးသော လူငယ်ဟု သတ်မှတ်၍ အမိန့်ချမှတ်ရပါသည်။^(၁၁)

(၆) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇(ဆ)၊ ၄၁(ဂ)။

(၇) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၅၊ ၄၆

(၈) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇(က)(၁)။

(၉) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇(ခ)၊ ၄၇(ဂ)။

(၁၀) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇(ဃ)။

(၁၁) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၆၉။

(၂) တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ ပြဋ္ဌာန်းထားစေကာမူ သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်း၊ ဒဏ်မပေးရပါ။ ပြစ်မှုထင်ရှားပါက အများဆုံး ထောင်ဒဏ်(၁၀)နှစ်အထိသာ အပြစ်ပေးနိုင်ပါသည်။^(၁၂)

အရွယ်ရောက်ပြီးသူ^(၁၃) ဖြစ်သော်လည်း၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသူများ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-
(၁) မူခင်းကိုကျူးလွန်စဉ် စိတ်ပေါ့သွပ်နေသူများ။

(၂) ခုခံကာကွယ်မှုပြုရသူများတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

အမှတ်စဉ်(၁)အမျိုးအစားတရ စိတ်ပေါ့သွပ်သဖြင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်စဉ် ၎င်း၏ပြုလုပ်မှုကို မသိနိုင်သည့် အခြေအနေ (သို့မဟုတ်) ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်ဟု မသိနိုင်သော သူမျိုးဖြစ်ပါသည်။ အစဉ်အမြဲ စိတ်ပေါ့သွပ်နေခြင်း မဟုတ်သော်လည်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ချိန် အခိုက်အတန့်၌ စိတ်ပေါ့သွပ်နေသူလည်း ပါဝင်ပါသည်။^(၁၄)

ထို့အတူ မိမိမသိရဘဲ (သို့မဟုတ်) အလိုမတူဘဲ တစ်ပါးတိုက်ကျွေးခံရသဖြင့် မူးယစ်နေပြီး မိမိ၏ပြုလုပ်မှုသည် မည်သို့ သဘောရှိသည်၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်တို့ကို မသိနိုင်သောအချိန်၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ကင်းလွတ်ခွင့်ရပါသည်။ သို့ရာတွင် မိမိဆန္ဒအရ သောက်စားမူးယစ်၍ အသိရှိလျက် ပြုလုပ်သော သူသည် ကင်းလွတ်ခွင့်

မရပါ။^(၁၅)

အမှတ်စဉ်(၂)အမျိုးအစားအရ တစ်ပါးသူ (၁) မိမိအပေါ် ရန်မှုပြုလုပ်ချိန်၌ ထိုရန်မှုမှ၊ မိမိအပေါ် ကျရောက်ခြင်း မရှိစေရန် ခုခံကာကွယ်မှု ပြုရသူသည် ကင်းလွတ်ခွင့်ရပါသည်။^(၁၆) သို့ရာတွင် ခုခံရာ၌ လိုအပ်သည်ထက်ပို၍ ပြုလုပ်ခွင့် မရှိပါ။ လိုသည်ထက်ပို၍ ပြုလုပ်ပါက ကင်းလွတ်ခွင့် မရပါ။

ယောက်ျားတစ်ဦးက မိန်းမတစ်ဦးအား မုဒိမ်းကျင့်ရန် အားထုတ်ပြုလုပ်သဖြင့် ခုခံကာကွယ်ရသော အမျိုးသမီးသည်လည်း ကင်းလွတ်ခွင့်ရသူ ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြချက်များအရ ပြစ်မှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရသူတို့သည် မည်သူတို့ပါနည်း။ သက်သာခွင့်ရသူတို့သည် မည်သူတို့ပါနည်း ဟူသောအမေးအတွက် အဖြေသိနိုင်လောက်ပြီဟုမျှော်လင့်ပါသည်။

ဤဆောင်းပါးမှာ တတ်ကျွမ်းပြီး ဥပဒေပညာရှင်တို့အတွက် ရည်ရွယ်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဥပဒေနှင့်အလှမ်းကွာဝေးကြသောအများပြည်သူတို့အတွက် ဥပဒေဗဟုသုတအလို့ငှာ ဖြစ်ပါသည်။ ပြီးပြည့်စုံသော ဆောင်းပါးဖြစ်သည် ဟုလည်း စာရေးသူအနေဖြင့် ခံယူခြင်းမပြုပါ။ အမြွက်မျှသာဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေနှင့်ကင်းကွာသူတို့ ဥပဒေဗဟုသုတရနိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုပါသည်။

ကြည်ထွန်း (ကသာ)

(၁၂) ကလေးသူငယ် ဥပဒေပုဒ်မ ၇၁။

(၁၃) အရွယ်ရောက်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ-၃။အသက်(၁၈)နှစ်ပြည့်ပြီးသူ။

(၁၄) ပြစ်မှုဥပဒေပုဒ်မ-၈၄။

မောင်ထွန်းစိန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၆၂ မတစ စာ ၃၃၇။

ဦးလှမွန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၉၇ မတစ စာ ၈၅။

(၁၅) ပြစ်မှုဥပဒေပုဒ်မ ၈၅၊ ၈၆။

(၁၆) ပြစ်မှုဥပဒေပုဒ်မ ၉၆။

မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးတွင် အခြားနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ် လေ့လာတင်ပြခြင်း

ဒေါ်သော်ဒါစိန်

မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်သည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်း၊ လူမျိုးတစ်မျိုးတည်း၏ အန္တရာယ်မဟုတ်ဘဲ၊ ကမ္ဘာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းအား ဒုက္ခပေးနေသည့် အန္တရာယ်ဆိုးဖြစ်ပေသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ဖြစ်သော ဘိန်းပင်၊ ကိုးကားပင်၊ ဆေးခြောက်ပင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်းတွင်သာ ပေါက်နေသည်မဟုတ်၊ ကမ္ဘာ့ဒေသအနှံ့အပြား၌ ဖြန့်ကျက်ပေါက်လျက်ရှိပေသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါး အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများအပါအဝင် အရှေ့အနောက်နိုင်ငံကြီးငယ်တို့တွင် ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုမူးယစ်ဆေးဝါးများကို သာမန်အဆင့် ကုန်သည်များကသာ ဒေသတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ သယ်ဆောင်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချနေခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးမှောင်ခိုဂိုဏ်းများ၊ မာဖီးယားဂိုဏ်းများက နိုင်ငံတစ်ခုမှ အခြားနိုင်ငံ တစ်ခုသို့ နယ်နမိတ်ဖြတ်ကျော်ကာ ဂိုဏ်းဖွဲ့၍ လည်းကောင်း၊ ခေတ်မီနည်းပညာ

ကွန်ယက်များကို အသုံးပြု၍လည်းကောင်း ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်လျက် ရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရာတွင် တစ်နိုင်ငံချင်း ဆောင်ရွက်သည်ထက် နိုင်ငံအချင်းချင်း ပူးပေါင်း၍ လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုအကျိုးထိရောက်စေမည်ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

- (၁) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းများ (International Convention) တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးဆောင်ရွက်ခြင်း၊
 - (၂) နှစ်နိုင်ငံစာချုပ်များ ချုပ်ဆိုဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (By-Literal Agreement)

(၃) နားလည်မှုစာချုပ်လွှာများ
လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊

(Memorandum of Under-
standing)

(၄) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊
အခြားနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်း
ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

Coordination with the
International organizations
and other countries

၁။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းများတွင်
လက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၉-၇-၁၉၆၃နေ့တွင်
၁၉၆၁ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းသို့
ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၁-၆-၁၉၉၁နေ့တွင်
၁၉၈၈ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စိတ်ကို ပြောင်းလဲ
စေသော ဆေးဝါးများတရားမဝင် သယ်ဆောင်
ရောင်းဝယ်ခြင်းကို ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်သည့်
ကုလသမဂ္ဂကွန်ဗင်းရှင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။
ထိုကွန်ဗင်းရှင်းသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် တရားခံ
လွှဲပြောင်းရေးနှင့် နိုင်ငံအချင်ချင်း အငြင်းပွားမှုကို
ညှိနှိုင်း၍ ပြေလည်မှုမရရှိလျှင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
တရားရုံးသို့ လွှဲပြောင်း၍ အဆုံးအဖြတ် ခံယူရေး
တို့ကို ခြွင်းချက်ပြု၍ ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်
လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ရန် အတွက် ၁၉၉၃ခုနှစ်
ဇန်နဝါရီလ ၂၇ရက်နေ့တွင် မူးယစ်ဆေးဝါး
နှင့်စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ
ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

၂။ နှစ်နိုင်ငံစာချုပ်များချုပ်ဆိုဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
ကွန်ဗင်းရှင်းများတွင် လက်မှတ်ရေးထိုး ပါဝင်
သကဲ့သို့ ဒေသအတွင်းနိုင်ငံများနှင့်လည်း မူးယစ်
ဆေးဝါးပပျောက်ရေးအတွက် နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူ
စာချုပ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်

လက်မှတ်ရေးထိုး သည့်နိုင်ငံ	နေ့ရက်	လက်မှတ်ရေး ထိုးသည့်နေရာ
က။ မြန်မာနှင့်အိန္ဒိယ	၃၀-၃-၉၄	ရန်ကုန်
ခ။ မြန်မာနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်	၁-၁၂-၉၄	ရန်ကုန်
ဂ။ မြန်မာနှင့် ဗီယက်နမ်	၁၂-၁-၉၅	ရန်ကုန်
ဃ။ မြန်မာနှင့် ရုရှားဖက်ဒရေးရှင်း	၂၂-၁-၉၇	ရန်ကုန်
င။ မြန်မာနှင့်လာအို	၂၉-၁-၉၇	ရန်ကုန်
စ။ မြန်မာနှင့်ဖိလစ်ပိုင်	၁၅-၁-၉၇	ရန်ကုန်

ထိုသို့နှစ်နိုင်ငံသဘောတူ စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုပြီးနောက် နှစ်နိုင်ငံမှူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးအာဏာပိုင်များ၏ အစည်းအဝေးများကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပေသည်။

၃။ နားလည်မှုစာချုပ်လွှာများလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း (Memorandum of Understanding- MOU)

ဒေသခွဲအတွင်း မှူးယစ်ဆေးဝါး ပူးပေါင်း ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံတို့သည် ကုလသမဂ္ဂ မှူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်ရေး အစီအစဉ် (United Nations Drug Control Programme - UNDCP)၏ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် မှူးယစ်ဆေးဝါးပူးပေါင်းထိန်းချုပ်ရေး နားလည်မှုစာချုပ်လွှာ (MOU) ကို ၁၉၉၃ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၆ရက်နေ့တွင် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၅ခုနှစ်၊ မေလ ၂၅ရက်နေ့မှ ၂၇ရက်နေ့အထိ တရုတ်နိုင်ငံ ဘေဂျင်းမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် (MOU) အဆင့်မြင့်အရာရှိများနှင့် ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေး၌ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ခဲ့သဖြင့် (MOU)အဖွဲ့ဝင် ၆ နိုင်ငံဖြစ်လာပါသည်။ အဆိုပါ (MOU) ၆ နိုင်ငံတို့သည် Sub-regional Action Plan စီမံကိန်းများကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည် -

- (က) အရှေ့တောင်အာရှဒေသဓာတုဗေဒဆေးဝါးလျော့ချရေးစီမံကိန်း၊
- (ခ) အရှေ့တောင်အာရှကုန်းမြင့်ဒေသတွင် မှူးယစ်ဆေးဝါးလျော့ချရေးစီမံကိန်း၊

- (ဂ) အရှေ့အာရှမှူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များ၏ ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း
- (ဃ) အရှေ့အာရှဒေသမှူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များအတွင်းတွင် သတင်းစုဆောင်းခြင်း၊ဖလှယ်ခြင်းစွမ်း

ရည်မြင့်မားလာစေရေးစီမံကိန်း

- (င) အရှေ့အာရှတွင် တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များအားမှူးယစ်ဥပဒေဆိုင်ရာလေ့ကျင့်ပေးမှုများတိုးမြှင့်ခြင်း၊
- (စ) အရှေ့အာရှတွင် မှူးယစ်ဆေးဝါးမှူးများဆိုင်ရာတရားစီရင်မှုနှင့်တရားစွဲဆိုမှုအရည်အသွေးများ တိုးမြှင့်ရေး၊

(ဆ) ဒေသခွဲအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးအသုံးပြုမှုများ လျှော့ချပေးရန်အတွက် သော အုပ်စုများဖော်ထုတ်ရန်အတွက်သုံးစွဲမှုလျော့ချရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၏လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊

(ဇ) မူးယစ်ဆေးဝါးအသုံးပြုမှုများလျှော့ချရေးအဖွဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊

(ဈ) ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုကြပ်မတ်စိစစ်ရေးစီမံကိန်း၊

(ည) အရှေ့အာရှတွင် အစားထိုးဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတိုးမြှင့်ရေး၊

အထက်ဖော်ပြပါ စီမံကိန်းများကို MOU အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

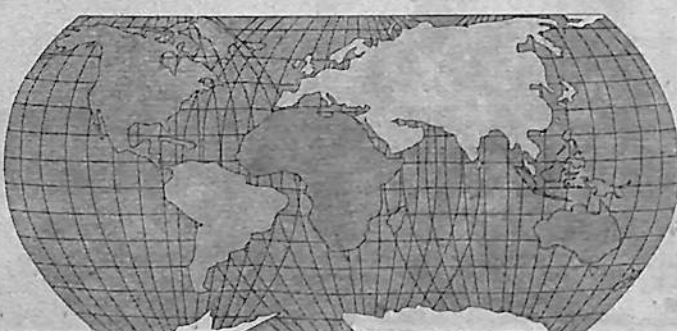
မြန်မာနိုင်ငံသည် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တားဆီးကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်အဆင့်(၁)အနေဖြင့် ၁၄-၇-၇၆ ရက်နေ့တွင် ကုလသမဂ္ဂနှင့် သဘောတူစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ကုလသမဂ္ဂမူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်ရေးအစီအစဉ် (UNDCP)

နှင့်ပူးပေါင်းကာ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးနှင့်ပက်သက်၍ နိုင်ငံတကာနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့်လည်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၄ခုနှစ်မှစတင်၍ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ Drug Enforcement Agency (DEA), Department of Agriculture Oss (101) စစ်ပြန်စစ်မှန်ထမ်းဟောင်းအဖွဲ့စသည်များနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေး၊ ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာကိစ္စများမှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌သာ ဖြစ်ပေါ်နေသည်မဟုတ်ဘဲ၊ အချုပ်အချာအာဏာပိုင် နိုင်ငံများ၏နယ်နိမိတ်များအား ကျော်လွန်ကာ တရားမဝင် သယ်ဆောင်ရောင်းဝယ်နေသဖြင့် တစ်နိုင်ငံတည်းမှဆောင်ရွက်၍ မဖြစ်နိုင်ပေ။ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာသည် တစ်ကမ္ဘာလုံး၏ ပြဿနာဖြစ်ပြီး နိုင်ငံအသီးသီးက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှသာ အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်းတင်ပြလိုက်ပါသည်။

ဒေါ်သော်ဒါစိန်

မြန်မာပြည်တစ်ဝှမ်း၊ ရုံးသစ်ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း

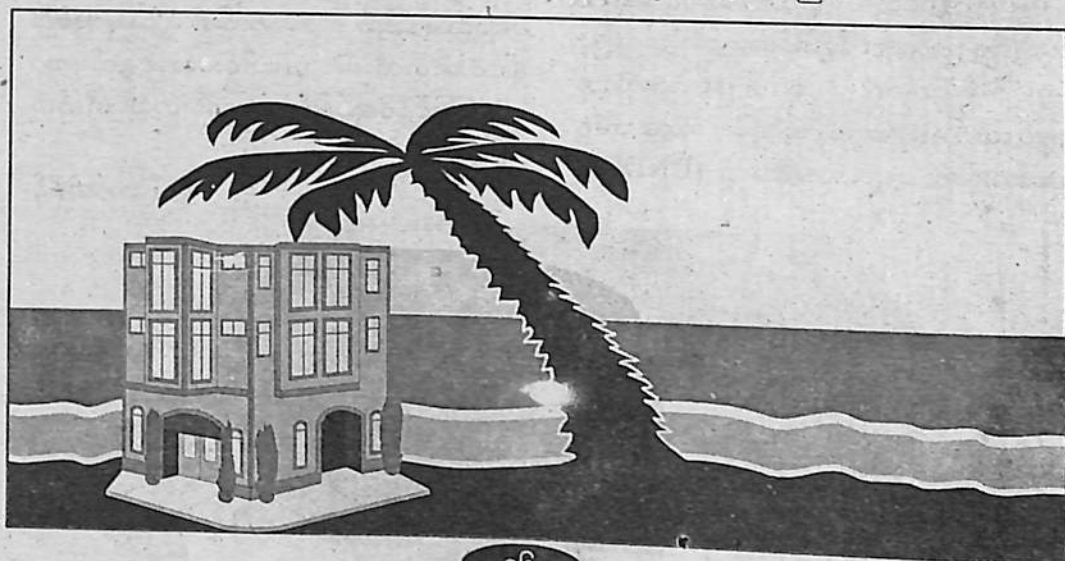

ဦးသက်ထွန်း

“အခုဖွင့်လှစ်လိုက်တဲ့ တရားရုံး အဆောက်အအုံသစ်ကြီးဟာ ဘယ်လောက်ဘဲ ထည်ဝါခန့်ညားနေပေမယ့် ဒီရုံးမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ သူများအားလုံးအနေနဲ့ မိမိတို့ရဲ့တာဝန်ကို ကျေကျေပွန်ပွန်အားသွန်ခွန်စိုက်ထမ်းဆောင်ကြပါမူ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်ပါမူ၊ ဒီရုံးကြီးဟာ ကျက်သရေမင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပိုမိုပြည့်စုံပြီး၊ ပြည်သူများကို အကျိုးပြုတဲ့ရုံး၊ ပြည်သူများကယုံကြည်ကိုးစားတဲ့ရုံးဖြစ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီရုံးကြီးကို ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့တဲ့ စံနမူနာ ပြတရားရုံးကြီးဖြစ်အောင် တာဝန်ရှိသူပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးက တာဝန်သိသိ၊ အသိစိတ်ဓါတ်ရှိရှိနဲ့ ပိုင်းဝန်းကြီးစား ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုအပ်ပါတယ်”

အထက်ဖော်ပြပါ ပြောကြားချက်များသည် ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ရက်နေ့ နံနက်၈နာရီတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော မန္တလေးတိုင်း၊ ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ် တရားရုံးအဆောက်အအုံကြီးသစ် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းမှ ကောက်နုတ်ချက် အချို့ဖြစ်ပါသည်။

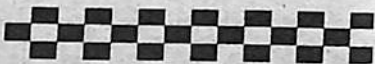
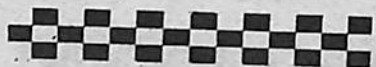
တရားရုံးချုပ်သည် တရားရုံး အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရာတွင် ငွေလုံး ငွေရင်းအသုံး စရိတ်အောက်မှ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဆိုသလို လိုအပ်တဲ့ ရုံးအဆောက်အအုံကြီးသစ်များကို ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သလို သာမန်ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်း စရိတ်အောက်မှလည်း အလျဉ်းသင့်သလို အရစ်ကျခွဲဝေချထားပြီး ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးသုံးနှစ်အတွင်းက ဆောက်လုပ် ပေးခဲ့သည့် တရားရုံးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

စဉ်	တရားရုံးအမည်	တည်ဆောက်သည့်နှစ်	တန်ဖိုး
၁	ဖျာပုံခရိုင်နှင့်မြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၇ခုနှစ်	၄၂သိန်း
၂	ပြည်ကြီးတံခွန်မြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၇ခုနှစ်	၂၂၉၈၁၄၇ကျပ်
၃	ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၇ခုနှစ်	၃၅၁၀၀၀၀ကျပ်
၄	တာချီလိတ်မြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၇ခုနှစ်	၄၀သိန်း
၅	ဒဂုံမြို့သစ်(တောင်ပိုင်း)မြို့နယ် တရားရုံး	၁၉၉၈ခုနှစ်	၃၅သိန်း
၆	မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၈ခုနှစ်	၃၅သိန်း
၇	ကျိုင်းတုံခရိုင်နှင့်မြို့နယ်တရားရုံး (ပူးတွဲ)	၁၉၉၈ခုနှစ်	၇၂သိန်း
၈	တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၉ခုနှစ်	၅၂သိန်း
၉	ရွှေဘိုခရိုင်နှင့်မြို့နယ်တရားရုံး	၁၉၉၉ခုနှစ်	၆၀သိန်း
၁၀	ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ်တရားရုံး	၂၀၀၀ပြည့်နှစ်	၂၂၈သိန်း

အမေ့မက်အစွဲများ မေ့မက်လုပ်ရာမှ တရားရုံးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်ကြီးအကဲရဲ့ လမ်းညွှန် ချက်ဖြစ်တဲ့ ခြိုးခြံချွေတာပြီး စနစ်တကျ ကျစ်ကျစ် လစ်လစ်ဆောင်ရွက်ကြရန်ဆိုသည့် ညွှန်ကြား ချက်အတိုင်း ငွေကုန်ကြေးကျ အနည်းဆုံး၊ အသက် သာဆုံးနဲ့ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ခဲ့ ပါသည်။

တရားရုံးအဆောက်အအုံသစ် ဖွင့်ပွဲများတွင် တရားသူကြီးချုပ် ပြောကြားသော မိန့်ခွန်းများ အနက်မှ ကောက်နုတ်ချက်အချို့ကို တင်ပြရမည် ဆိုလျှင် -

“အဆောက်အအုံသစ်များကို ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ သန့်ရှင်း သာယာလှပရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ စည်းကမ်း ရှိရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်ကြရာမှာ ရုံးမှာတာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ အဆင့်ဆင့်သော တရားသူကြီးများနှင့် ရုံးပန်ထမ်းများပါမကျန် အားလုံးအပေါ်မှာ အဓိက တည်ရှိနေပါတယ်”

“ရုံးအဆောက်အအုံသစ်တွေမှာ ရုံး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူတွေ၊ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ရုံးကိုလာရောက်သူတွေပါ စည်းကမ်းရှိပြီး၊ တရားရုံးရဲ့ သန့်ရှင်းလှပသေသပ်မှုကို ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းကြ ဘို့ လိုအပ်ပါတယ်”

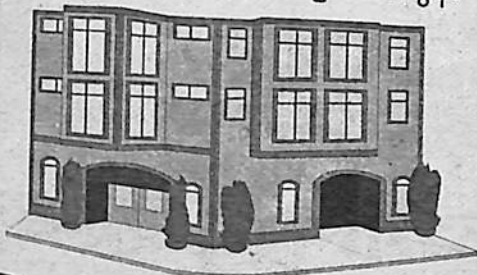
“ရုံးပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး၊ သာယာလှပရေးကို စနစ်တကျ အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ပြီး ဆောင်ရွက်ဘို့လိုသလို ရာသီဥတု၊ ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ ညီညွတ်မျှတပြီး ရှင်သန်ကြီးထွားမြန် ဆန်တဲ့ အရပ်ရပ်အပင်များ၊ မျက်စိပသာဒ ဖြစ်စေတဲ့ ပန်းပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြဘို့လိုအပ်ပါတယ်”

“အဆောက်အအုံတွေဟာ နှစ်ကာလကြာမြင့် လာတာနဲ့အမျှ ယိုယွင်းပျက်စီးမှုတွေ သဘာဝ

အတိုင်းဖြစ်တတ်တာကြောင့် ကြီးကြီးမားမား ပျက်စီးမှုကိုစောင့်မနေကြဘဲ “နည်းနည်းပျက်၊ နည်းနည်းပြင်” “မြန်မြန်ပြင်” ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ပြုပြင်မှုများကို ချက်ချင်းပြုလုပ်ကြဘို့ လိုအပ်ပါ တယ်”

တရားရုံးချုပ်သည် တရားရုံးသစ်များကို ထည်ထည်ဝါဝါ ခန့်ခန့်ညာညာ ဆောက်လုပ်ပေး သည်နှင့်အညီ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသော ပာများသူကြီးများအနေဖြင့် လည်း အမှုများကို ကြန့်ကြာမှီမရှိစေဘဲ ပြီးပြတ်အောင် မောင်ရွက်ရန်နှင့် ပြည်သူများရဲ့ အကျိုးကို ပြည်ပြည်ဝဝဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရားရုံးချုပ်နှင့် တရားရုံး အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းများ ထက်မြက်သွက်လက် လာစေရန် တရားရုံးများရေမှာ ရောက်ရှိလာကြတဲ့ ပြည်သူများအတွက် ငွေကုန်လူပင်ပန်းဖြစ်ပြီး၊ အချိန်နဲ့လုပ်အား ဖြုန်းတီးရခြင်းမျိုး မဖြစ်ရစေရန်၊ အမှုများစစ်ဆေး ကြားနာဆုံးဖြတ်ပျာတွင် မှန်ကန်တည့်မတ်၍ မြန်ဆန်လာစေရန်ဆိုတဲ့ အချက်များကို တရားသူကြီးများရဲ့ ဦးနှောက်ထဲတွင် အမြဲတန်းထားရှိပြီး ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြပါမှ ရုံးအသစ်များ ဆောက်လုပ်ရကျိုးနပ်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဦးသက်ထွန်း

မကွေးတိုင်း၊ ချောက်မြို့တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေ(လိုင်စင်အမှတ်/ ၂၃၄၇)အား
တရားရုံးချုပ်မှ လူကြီးများအား ပေးရမည်ဆိုကာ အမှုသည်များထံမှ လိမ်လည်ပြီး
ငွေတောင်းသည့်အတွက် မဟာအောင်မြေမြို့နယ် တရားရုံးမှ ထောင်ဒဏ်(၇)နှစ်ချမှတ်ခြင်းနှင့်
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း

မန္တလေးမြို့နေ ဦးမြင့်ဝင်းပါ(၄)ဦးနှင့် ဦးသန်းဇော်တို့သည် မိဘများကွယ်လွန်ပြီးနောက် ညီအစ်ကိုမောင်နှမအချင်းချင်း အမွေမှုဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအမှုတွင် မူလအမှုစစ်ဆေးသော မန္တလေးတိုင်း တရားရုံးနှင့် တရားရုံးချုပ်(မန္တလေးရုံးထိုင်)တွင် ဦးမြင့်ဝင်းပါ-၄ဦးတို့ဖက်မှ အမှုရှုံးနိမ့်သောကြောင့် ဦးမြင့်ဝင်းတို့က တရားရုံးချုပ်တွင် တရားမ အထွေထွေလျှောက်လွှာ(အထူးအယူခံ)မှု အမှတ် ၆၄၄/၉၅ ကို လျှောက်ထားရာတွင် ချောက်မြို့မှ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေ (လိုင်စင် အမှတ် -၂၃၄၇)အား ငှားရမ်းခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းအမှုတွင် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေ က တရားရုံးချုပ် သို့ တက်ရောက်သည့်အမှုကို နိုင်အောင်ပြုလုပ်ပေး မည်၊ အမှုနိုင်စေရန်အတွက် တရားရုံးချုပ် ငါးပါးစုံညီ အထက်လူကြီးများကို ပေးရမည်ဟု အကြောင်းပြပြီး ဦးအောင်စိုးမင်း၊ ဦးမြင့်ဝင်း၊ ဦးညီဝင်းနှင့် ဒေါ်ခင်မေစိတို့ထံမှ ငွေကျပ်၁၅သိန်း တောင်းခံခဲ့ပါသည်။

ထိုငွေ၁၅သိန်းအနက်မှ စရန်ငွေ၅သိန်းကို ဦးအောင်စိုးမင်းတို့က ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေအား မန္တလေးမြို့ မဟာအောင်မြေမြို့နယ် ဟေမမာလာ ရပ်ကွက်၊ မျက်ပါးရပ်၊ ၇၉လမ်း၊ ၃၆လမ်းနှင့် ၃၇လမ်းကြားရှိ ဦးအောင်စိုးမင်း၏ မိတ်ဆွေ ဦးမြဝင်း၏ နေအိမ်တွင် (၁၅-၉-၉၅)နေ့တွင် ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျန်ငွေ ၁၀သိန်းအနက်၅ သိန်း

ကို ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေအား (၄.၇.၉၆) နေ့တွင် ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ကျန်ငွေ ၅သိန်းကို နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးအကြိမ် ငွေပေးပြီးမှ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေလိမ်လည်မှန်း သိရှိလာ ကြသည်။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေက အမှုအခြေအနေ ကောင်းသည်ဟုအစက ပြောဆိုခဲ့သော်လည်း ဦးမြင့်ဝင်းတို့ အမှုရှုံးနိမ့်ခဲ့သည့်အပြင် ဇာရီမှုတွင် နေအိမ်ကိုဖျက်သိမ်းခြင်းခံခဲ့ကြရသည်။

ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားသူကြီး ချုပ်ရုံး၊ ရုံးအဖွဲ့မှူး ဦးဝင်းမြင့်ဦးက တရားလိုပြုလုပ် ပြီး တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေအား ပြစ်မှု ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂၀အရ တရားစွဲဆိုခဲ့ပါသည်။ ယင်းအမှုကို မန္တလေးမြို့ မဟာအောင်မြေမြို့နယ် တရားရုံးပြစ်မှုကြီးအမှတ် ၂၂၃/၉၉တွင် မြို့နယ် တရားသူကြီး ဦးတင်အေးက လက်ခံ စစ်ဆေးခဲ့ပြီး နောက် တရားခံဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေအပေါ် ပြစ်မှု ထင်ရှားတွေ့ရှိရသဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂၀အရ အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ်(၇)နှစ်ကျခံစေရန် ၂၀-၂-၂၀၀၀ ရက်နေ့က အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

ထောင်ဒဏ်(၇)နှစ် ချမှတ်ခြင်း ခံရသော တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြွေအား တရားရုံး ချုပ်မှ ၁၁-၅-၂၀၀၀ နေ့မှစ၍ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀(၁) အရ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်

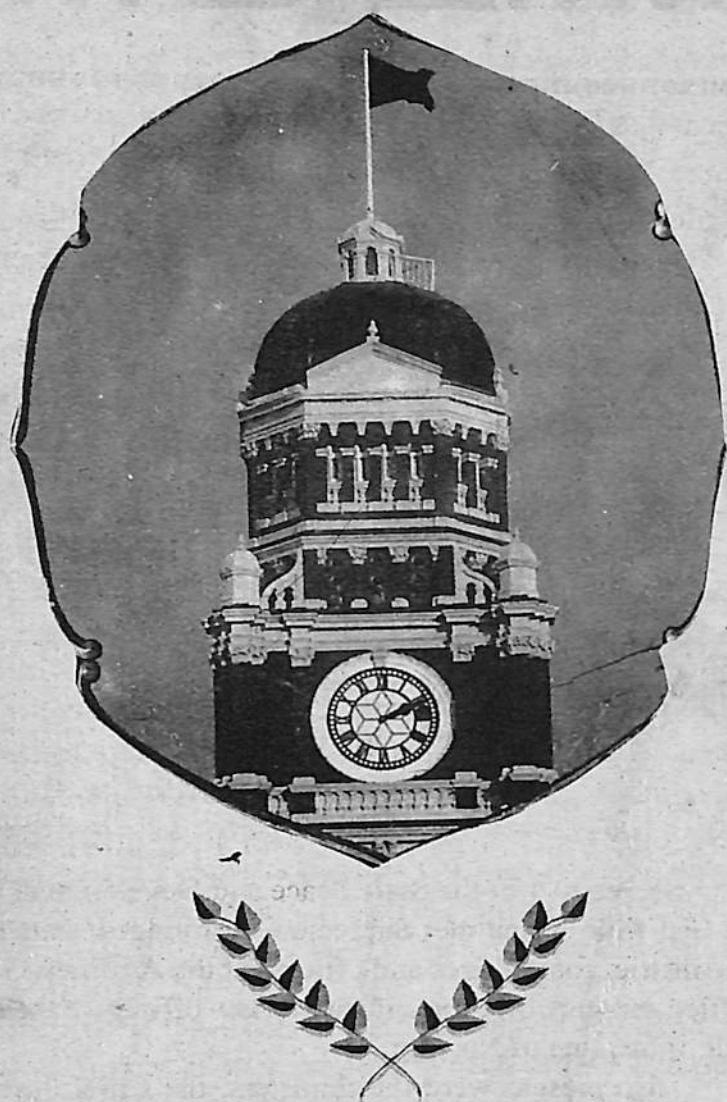
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးချန်ထွန်းအောင် (လိုင်စင်အမှတ် ၂၀၀၉)အား တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးအား
ပေးရမည်ဆိုကာ လာဘ်ငွေ ဥပဒေကို အမှုသည်များထံမှ တောင်းခံရာတွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ
လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့်အတွက် ကျောက်တံတားမြို့နယ် တရားရုံးမှ ထောင်ဒဏ်(၃)နှစ် ချမှတ်ခြင်းနှင့်
တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း

ဦးခင်မောင်အုန်းနှင့် ဒေါ်ခင်မကြီးတို့အကြား
ဖြစ်ပွားခဲ့သော အိမ်ရှင်အိမ်ငှား အမှုတွင် ဦးခင်
မောင်အုန်းသည် မြို့နယ်တရားရုံးနှင့် တိုင်းတရားရုံး
တို့တွင် အမှုရှုံးနိမ့်သဖြင့် တရားရုံးချုပ်တွင် တရားမ
ဒုတိယအယူခံမှု အမှတ် ၈၆/၉၇ကို တင်သွင်းထား
ပါသည်။ ယင်းအမှုတွင် ဦးခင်မောင်အုန်း အနိုင်
ရရှိရေးအတွက် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေဦးချန်ထွန်း
အောင် (လိုင်စင်အမှတ် ၂၀၀၉)သည် ဦးစိုးတင့်
ဆိုသူမှတစ်ဆင့် ဥပဒေနှင့် မညီသောနည်းဖြင့်
တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးအား လာဘ်ငွေပေးရန်ဟု
လိမ်လည်ပြီး ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျလိုက်ပါဆောင်
ရွက်ပေးခဲ့ကြောင်း စုံစမ်းတွေ့ရှိရသဖြင့် တရားရုံး
ချုပ်ရှေ့နေ ဦးချန်ထွန်းအောင် (လိုင်စင်အမှတ်
၂၀၀၉)သည် ရှေ့နေကျင့်ဝတ်သိက္ခာနှင့် မလျော်ညီ
သည့်အပြင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ရာထူး
အလျှောက် အလုပ်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်ခြင်းကို
ဥပဒေနှင့် မညီသော နည်းလမ်းဖြင့် သွေးဆောင်ရန်
ကိုယ်တိုင် စီစဉ်ပါဝင်ခဲ့သဖြင့် ဦးချန်ထွန်းအောင်
အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၂အရ အရေး
ယူပေးရန် တရားသူကြီးချုပ်ရုံး၊ ရုံးအဖွဲ့မှူး ဦးဝင်းမြင့်
ဦးက ဦးတိုက်လျှောက်ထား စွဲဆိုခဲ့ပါသည်။

ယင်းအမှုကို ကျောက်တံတားမြို့နယ်
တရားသူကြီး ဦးတဲရင့်(စ်)စံမျိုင်းနီခွဲက ပြစ်မှုကြီး
အမှတ် ၉၀/၉၉အရ လက်ခံစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။
အမှုတွင် တရားခံဦးချန်ထွန်းအောင်သည်
ဦးခင်မောင်အုန်းအား ဦးစိုးတင့်ဆိုသူနှင့် မိတ်ဆက်
ပေးခြင်း၊ ဦးခင်မောင်အုန်းက ဦးစိုးတင့်အား
ငွေ၃သိန်းကို လဖက်ရည်ဆိုင်တွင်၊ ပေးသည့်
အချိန်က လဖက်ရည်ဆိုင်သို့ ဦးချန်ထွန်းအောင်
လိုက်ပါခဲ့ခြင်း၊ အမှုရှုံးနိမ့်ပြီး နောက်ယင်းငွေ
၃သိန်းကို ဦးခင်မောင်အုန်းအား ဦးချန်ထွန်းအောင်မှ
တစ်ဆင့် ပြန်ပေးခဲ့ခြင်းစသည့် အချက်များ
ပေါ်ပေါက်သဖြင့် ဦးချန်ထွန်းအောင်အား
ကျောက်တံတားမြို့နယ် တရားရုံးမှ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ
ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၂အရ အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် (၃)နှစ်
ကျခံစေရန် (၂၅-၅-၂၀၀၀)နေ့က အမိန့်ချမှတ်ခဲ့
ပါသည်။

ထောင်ဒဏ်၃နှစ် ချမှတ်ခြင်းခံရသော
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးချန်ထွန်းအောင်အား တရားရုံး
ချုပ်မှ ၂၅-၅-၂၀၀၀ နေ့မှစ၍ တရားရုံးချုပ်
ရှေ့နေများကောင်စီ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀(၁)အရ
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်

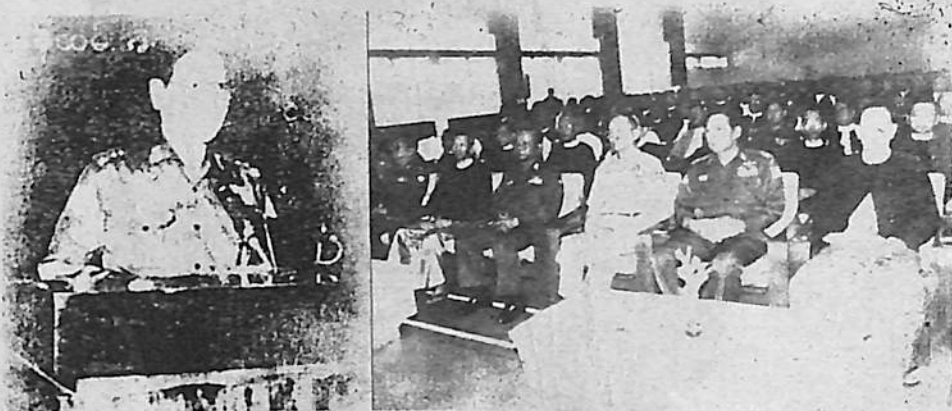

JUDICIAL JOURNAL
ENGLISH SECTION

Secretary-1 meets judges, law officers

Rule of law and uprightness of justice system vital
for national peace, stability and development

Secretary-1 of the State Peace and Development Council Lt-Gen Khin Nyunt met Supreme Court judges, state/division and district court judges and officers of the Attorney-General's Office and state/division and district law officers at the meeting hall of Institute of Nursing.

Also present were the ministers, the Chief Justice, the Attorney-General, the Auditor-General, the Yangon Mayor, the deputy ministers, Deputy Chief Justice, Deputy-Attorney-General, Supreme Court judges, directors-general of Supreme Court and Attorney-General's Office, directors, senior officers of Myanmar Police Force, officials of the State Peace and Development Council Office, heads of department and guests.

The Secretary-1 said the rule of law and uprightness of the justice system is vitally important for national peace, stability and development. Rule of law and up-rightness of the justices system also depends on judges, law officers and police officers who play a leading rôle in the administration of justice.

Meeting have been occasionally held with service personnel such as judges, law officers and police officers whose functions are related to judicial affairs to urge them to work in accord with the seven basic principles of the court procedures, to stay away from bribery, to bring out the truth in order ot make the judicial system win the trust and respect of the people.

At a time when the entire nation is making efforts to enable the nation to be abreast of other nations of the world, firmness and up-rightness of thejudicial system is required to enable people to enjoy the fruits of progress with peace of mind.

In some extremely developed nations, it can clearly be seen that the people are living in fear due to lack of security, occurrence of crimes and weakening of the judicial system resulting from abuse of financial, political power and influence.

The State Peace Development Council, while striving for rapid progress of the nation, is also endeavouring to enable the people to fully enjoy the results of progress under the protection of law.

The rule of law, observance of discipline and fairness of the judicial system are the main requirements to enable the public to enjoy all the happiness within the framewrok of law.

As the government is giving special priority to the community peace and tranquillity and the rule of law, the nation is on the track toward peace, stability, modernization and development; and it is distinctive that all-round efforts are being made for the flourishing of justice, freedom and equality in the nation.

Law concerning the political, economic and social sectors have been enacted and amended to protect the rights of the citizens and to realize the State's political, economic and social objectives in accord with the law in all the spheres of the nation.

Thus, 105 new laws and 52 amended laws totalling 157 have been promulgated to date.

New judicial law was enacted in 2000 in order to take remedial measures in the sector. According to the new law, it has been permitted to reorganize the Supreme Court with one chief justice, two deputy chief justices and from seven to 12 Supreme Court judges to ensure effectiveness of the judicial system.

District level courts have been formed and vested with the required authority so that they can work in harmony with the administrative organizations of the State.

Some of the laws which might hinder the effectiveness and speedy disposal of cases have been amended. District court judges are required to strictly adhere to the court procedures in decision-making authority on the appeals concerning the civil suits has already been vested in them.

Judges should always try to uplift their judicial skills and the management power to hand down a fair court decision in order to correctly realize the judicial principles of the State and in accord with the law. Judges and law officers should make continuous studies to be well-versed in laws, regulations, principles, directives of the supreme court and procedures.

According to the statistics, the number of crimes is decreasing as systematic plans have been implemented to bring down the number of pending cases. In addition to the directives issued by the Supreme Court, the State has also formed the respective bodies to see to the requirements of pending cases in reducing the number of such cases.

Apart from these method; the collective participation of the respective department has also helped in bringing down the number of pending cases. According to the supreme court report, the number of cases which has been disposed of in 2000 is more than that of the previous year.

But speed is not the only requirement in handing down the verdict, correctness and fairness are also special requisites.. As the public have to rely on the courts to win back legal compensation for their grievances, any wrong judgement will have adverse effects on them. Thus, if the courts are able to lawfully solve the legal problems of the people within the limits of the law and through court procedures, they will win the public trust and will be able to stand with pride.

Thus, the judges are duty-bound most to protect the uprightness of the judicial system to ensure a secure and peaceful life for the people.

The Secretary-1 then elaborated on the weakness and failures of some of the judges thereby causing delays in court hearings and handing down of sentences and the misconduct of law officers who, without proper study of the case, are giving legal advice at the courts which in reality is much against the law.

As the nation at present is implementing the market-oriented economic system on a wider scale, functions of the companies such as providing loans, putting shares and conducting remittances are increasing in the nation. Thus, there also appear frauds and corruption in the private business sector. It is also required to give advice to entrepreneurs to go through the correct channel in filing a law suit against the frauds. According to the complaints, it is known that the legal advisers are giving suggestions in an erratic way in such law suits and the Attorney-General's Office has to amend the law suits to be

in accord with the law and to rescind the cases which are not in accord with the law.

There were also complaints against the law officers concerning their failure to question the witness in accord with the court procedures, to check the contradicting statements of the witness, to present all the papers and records to the court and give a firm advice.

Speedy presentation of the required evidences such as records of the police, hospital or chemical analyzaion department are important in enabling the law office to give proper advice in accord with the law.

Concerning the weaknesses of Myanmar Police Force, he elaborated on the MPF personnel's failure ot seek advice from law officers in time, to find firm evidence, to record the statement of the dying, to include the important witnesses in a cases, to follow procedures in measuring things and to act in accord witht the rules in keeping exhibit and documents.

He said it is learnt that there are still inaccurate replies for cases from Chemical Examiner's Office and Health Department that issued chemical and medical checks as evidences.

He said law officers failed to give accurate suggestions and there is weakness in examination fo prosecution witness at the court. He elaborate on weakness in checking of the statement of the accused, filing the case of the court that has no authority to pass the judgement on melting out maximum punishment and not giving deterrent punishments for offenders.

He said the prosecuting organizations such as Myanmar Police Force, Bureau of Special Investigation, Immigration and National Registration Department, Customs Department and Forest Department that exposed that cases had to scrutinize necessary evidences in accord with the law before sending cases

to the court. However, they failed to send documents, exhibits and prosecution witness to the courts and this caused the delay, he said.

The Secretary-1 spoke on litigants' lawsuit for criminal cases instead of civil case, changing of sections for granting bail and making faked bonds on mortgaging and sale. He said Myanmar Police Force and courts are to handle such cases properly. It is learnt that some lawyers encouraged the acts, he added.

Administration of justice is not an easy task in making the right decision in accord with the law. He called for harmonious coordination based on honesty, positive attitude, uprightness and mutual understanding among departments related to administration of justice.

The Secretary-1 urged lawyers who play a vital role in administration of justice as a part to act justly in accord with the procedures and laws and to try to become genuine good ones.

He said law profession is a prestigious one and by tradition lawyers are to help those who are engaged in cases. Although there are those who preserve the tradition and dignity, some violate the codes of conduct of the lawyers, he said.

He spoke at length on irregularities and urged the lawyers to pass the right decision in administration of justice preserving the codes of conduct.

He said judges at different level are the most responsible persons and spoke of the need for them to work hard after studying their weak points, to pass complete judgements on criminal and civil cases and to give deterrent punishments for offenders in gambling, the flesh trade, narcotic drugs, illegal immigration, hooliganism, theft of resources of the State and malpractices in economy and social sectors.

The government is making endeavours for eradication of narcotic drugs. Therefore it is necessary to give life imprisonment for those who are engaged in narcotic drugs cases in accord with the directives of Supreme Court. The Secretary-1 warned regional authorities not to give instructions in such cases.

He noted that judges, law officers, police officers, departmental officials and lawyers are well-versed in laws and procedures. Their skills should be applied in revealing the truth of the cases. If their skills are used in inappropriate ways, judicial pillar will be ruined, he said. He said officials are to make field trip at grassroots levels and take effective actions against those who act improperly. He urged all judges at courts at different levels, heads of departments and authorities at management organizations not to intervene in administration of justice, to make efforts for emergence of a modern developed nation after cultivating themselves for promotion of outlook, thought, conviction and qualifications, to endeavour for implementation of upright administration of justice and to try to become good judges. - MNA

MONEY LAUNDERING (M.L)

TIN WIN

TA /1548

**Deputy District Judge
Yangon Western District Court**

AYE AYE KYI THET

TA/ 1602

**Assistant Director
Supreme Court**

moving the funds from direct association with the crime, second, disguising the trail to foil pursuit, and third, making the money available to the criminal once again with the occupational and geographic origins hidden from view.

- 2.4 Criminals are taking advantage of globalization of the world economy by transferring funds quickly across international borders. The rapid developments in financial information, technology and communication allow money to move anywhere in the world with speed and ease "**Megabyte money**" operates 24 hours a day, seven days a week and may be shifted dozens of times, to prevent law enforcement officials from tracking it down.
- 2.5 Since many of the world's financial centers have now established anti-money laundering measures, criminals seek out States where controls are weak or non-existent. While bank secrecy and financial havens both a legitimate purpose and a commercial justification, they can also offer unlimited protection to criminals who abuse their intent for the purpose of "doing business at any cost".
- 2.6 When dirty money has sufficiently moved a "**laundry cycle**", it is considered cleaned and made available to the original criminals, with its occupational and geographic origins obscured.
- 2.7 With their illicit proceeds, criminals can invest in sectors of the economy when the assets can later be used as laundering machines. This may take the form of investment in businesses involving high volumes of cash, such as restaurants, casinos, cinemas and even banks. The deeper "**dirty**" money gets into the international banking system, the more difficult it is to identify its origin.
28. Wealthy criminal organizations can wreak devastating social consequences on society. Laundered money provides fuel for drug-dealers, arms merchants and other criminals to operate and expand

their enterprises. Left unchecked, money laundering can erode the integrity of a nation's financial institutions by changing the demand for cash, making interest and exchange rates more volatile and by causing severe inflation in countries where criminal elements are doing business. Siphoning away of billions of dollars a year from normal economic growth poses a real danger at a time when the financial health of every country affects the stability of the global market.

3. **Definition of Money Laundering**

3.1 **An Act of Money Laundering as defined in the 1995 Vienna Convention against Money Laundering implies**

- (a) Glossing over or hiding the property or interest in the proceeds of severe crimes committed by oneself or other persons, and
- (b) Receiving, transporting, storing, intentionally buying or acting as a broker to manage the property or interests in the property of other persons obtained through committing severe crimes.

3.2 **Another definition of Money Laundering is the one in Article 1.1 of the ODCCP**

"Model Law on Laundering, Confiscating, and International Cooperation in Relation to the Proceeds of Crime". The following shall be regarded as money laundering, according to this definition.

- (a) The conversion or transfer of property for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of such property or of assisting any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her actions.
- (b) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of property.
- (c) The acquisition, possession or use of property, by any person who knows that such property constitutes

or bank, which has previously received the money launderer's dirty funds and now uses them for this purpose. The effect of this is to borrow money from oneself and pay it back as if it were a legitimate loan. This form of "recycling" of dirty money is greatly facilitated by the very existence of the under-regulated financial environments, which the various offshore economies and havens cater for.

- 5.5 There are many ways for a money launderer to benefit from the services of such financial havens. One popular corporate form of money laundering is "double invoicing". Often the process will involve a parent corporation that sells goods and supplies special technology to a subsidiary company at inflated prices. The difference can be deposited offshore and then repatriated to the country as "legal" money. This method is normally used to avoid high tax rates or the adverse effects of foreign currency exchange regulations and is not primarily designed for cleaning drug money, but there is no obstacle for drug barons to use it as well.

6. The Difficulties in Counter-Acting Money Laundering.

- 6.1 Apart from using under-regulated financial environments, money launderers also benefit from bank secrecy. It is, therefore, necessary that Anti-Money laundering legislation cuts significant inroads into this principle, which should be limited in scope as to only protect legitimate interest.
- 6.2 Moving money through different jurisdictions is per se very beneficial to money launderers, because it slows down law enforcement. Although there are some international law enforcement agencies like INTERPOL, these agencies, main mandate is mere information sharing. INTERPOL still faces language and technological barriers, and a lack of co-operation and enforcement power, due to the way each country jealously guards its sovereignty.

6.3 The high standard of proof required from the prosecution poses another significant difficulty in counter-acting. Money Laundering Article 5 of the 1988 Vienna Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances recognizes this problem and suggests a solution. This is a provision to the effect that "a person's property, who has been convicted of serious crimes, shall be subject to confiscation if he or she maintains a standard of living above that which is commensurate with his or her present or past possession of pecuniary resources or property disproportionate to his present or past known sources of income if he fails to give a satisfactory explanation in this regards.

6.4 The above need not amount to an infringement of Human Rights. Any practicing lawyer will affirm that in any prosecution there comes a time when the evidence presented to the Court is such as to give rise to a belief in the guilt of the accused.

6.5 Money Laundering is a big problem in East Asia, where it is generally accepted that drug trafficking generates higher profit than other organized crime. Besides having suitable geography for growing narcotic plants in this region, as well as suitable conditions for setting up small factories for synthetic drugs, the weakness of the legal system and a very selective law enforcement also helps to aggravate the problem. The intervention of business, government, and the military is still a major obstacle to effective law enforcement and removing these vested interests will not be easy. The laws themselves will have little or no effect without the will to enforce them indiscriminately. Real equality of law is a crucial factor in combating Money Laundering. Selective law enforcement only serves the drug barons.

6.6 One of the greatest problems designed to combat Money laundering is the narrow focus on the drug trade. The focus should be broadened to include underground lotteries, human trafficking, arms traffick-

ing, corruption, tax evasion, many types of white collar crime, securities fraud, insurance fraud, corporate fraud, large scale health care fraud, fraudulent bankruptcy, and other serious predicate offences, particularly all types of transnational organized crimes. And then, national drug legislation may often impose severe sanctions for the predicate offence, the efficiency of the legal system is limited when it comes to the proceeds of the offence. Therefore, it is of the utmost importance to enact special Anti - Money Laundering Legislation in each country. It is also crucial that such legislation is legally - technically adequate, for organized criminals are recognized experts in identifying and benefiting from loopholes in the system.

- 6.7 In order to remedy the above weakness, the most important of which may be the lack of efficient mutual legal assistance across State boundaries, the legal system must be as innovative as the money launderers are. The task head is to catch up with them yet without compromising basic legal principles that constitute the cornerstone of civilization.

7 Financial Action Task Force (FATF)

- 7.1 Adequate Anti-Money Laundering legislation in each country is the way to counter this type of crime. To achieve this purpose, the hand of international assistance is needed. In this respect, UNDCP/ODCCP can be of great help, particularly with its model legislation, which enshrines the best recommended practices worldwide.

- 7.2 This is also where FATF comes in. The Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) is an international body whose purpose is the development and promotion of policies to combat Money Laundering. FATF currently consists of 26 countries and two international organizations. It is a multi -disciplinary body, bringing together policy-makers, legal, financial, and law enforcement experts.

- 7.3 This multi-disciplinary approach is reflected in the forty FATF Recommendations the measures that all countries are encouraged to adopt. The Recommendations were originally drawn in 1990. In 1996, the forty Recommendations were revised to take into account the experience gained over the previous six years and to reflect the changes, which have occurred in the area of Money Laundering.
- 7.4 These forty Recommendations set out the basic framework for the combat against Money Laundering and they are designed to be of universal application. They cover the criminal justice system, law enforcement, the financial system and international co-operation.
- 7.5 It was recognized from the outset of the FATF that countries have diverse legal and financial systems; hence, they cannot all adopt the same type of measures. These Recommendations are only the general principles for action in this field, allowing for considerable flexibility. The recommended measures are not particularly complex or difficult, provided there is the political will to act. Nor do they compromise the freedom to engage in legitimate transactions or pursue economic development.
- 7.6 FATF countries are committed to accept multilateral surveillance and peer review. All member countries have their implementation of the forty Recommendations monitored through two pronged approach: an annual self assessment exercise and the more detailed mutual evaluation process under which each member country is subject to an on-site examination. In addition, FATF carries out cross-country reviews of measures taken to implement particular Recommendations.
- 7.7 The Scope of the FATF Recommendations: the following is the essential content of the 40 FATF Recommendations;
- (a) An effective Money Laundering enforcement programme should include increased international co-operation, mutual legal assistance, and extradition.

- (b) Each country should criminalize drug Money Laundering as set forth in the Vienna Convention.
- (c) Financial institutions should not keep anonymous accounts or accounts in obviously, fictitious names. They should be required to identify, on the basis of an official or other reliable document, and record the identity of their clients. Financial institutions should take reasonable measures to obtain information about the true identity of the persons on whose behalf an account is opened or a transaction is conducted if there is any doubt as to whether these clients are not acting on own.
- (d) Financial institutions should keep all necessary record on transactions, both domestic and international, or at least five years after the account is closed. These documents should be available to domestic competent authorities, in the context of relevant criminal prosecutions and investigations.
- (e) Financial institutions should pay special attention to all complex, unusually large transactions, and all unusual patterns of transactions, which have no apparent economic or visibly lawful purpose. If financial institutions suspect that funds stem from criminal activity, they should be permitted or required to report promptly their suspicions to the competent authorities. Financial institution, their directors and employees, should not be allowed to warn their customers when information relating to them is being reported to the competent authorities.
- (f) Countries should consider the feasibility of a system where banks and other financial institutions would report all domestic and international currency transactions above a fixed amount to a central agency.
- (g) Countries should further encourage the development of modern and secure techniques of money management, including increased use of checks, payment cards, direct deposit of salary checks, and booken try recording of securities, as a means to encourage the replacement of cash transfers.

- (h) Countries should try to ensure on a bilateral or multilateral basis, that different legal definitions - i.e. different standards concerning the international element of the offence - do not affect their ability or willingness to offer mutual legal assistance,
- (i) International co-operation should be promoted by means of bilateral and multilateral agreements.
- (j) Co-operative investigations among appropriate competent national authorities should be encouraged.
- (k) There should be procedures or mutual legal assistance in criminal matters regarding the use of compulsory measures, including the production of records by financial institutions and other persons, the search of persons and premises, seizure and obtaining of evidence for use in Money Laundering Investigations and Prosecutions.
- (l) Countries should have procedures in place to extradite individuals charged with a Money Laundering offence or related offences. Each country should recognize Money Laundering as an extraditable offence. Subject to their legal framework, countries may consider simplifying extradition by allowing direct transmission of extradition requests between appropriate ministries, extraditing persons based only on warrants of arrests or judgments, extraditing their nationals, and/or introducing a simplified extradition of consenting persons who waive formal extradition proceedings.

8. What are the International Instruments against Money Laundering

8.1 The international agreements or treaties which form the framework for co-operation in Money Laundering matters include:

- (a) United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988;
- (b) Statement of Principles on prevention of Criminals Use of the Banking System for the purpose of Money Laundering

of the Basel Committee on Banking Regulation and Supervisory Practices of December 1988, referred to as the Basel Statement;

- (c) The 40 Recommendations on Money Laundering of the Financial Action Task Force (FATF) of February 1990, as revised in June 1996, referred to as the FATF Recommendations.
- (d) The 19 Recommendations of the Caribbean Financial Action Task Force (CFATF) of June 1990, referred to as the CFATF Recommendations;
- (e) Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime, opened for signature on 8 November 1990, referred to as the Strasbourg Convention;
- (f) The Council of the European Communities (CEC) directive of 10 June 1991 on prevention of the use of the financial system for the purpose of Money Laundering (91/308/EEC), referred to as the CEC directive;
- (g) Naples Political Declaration and Global Action Plan, adopted at the World Ministerial Conference on Organized Transnational Crime, Naples, 21-23 November 1994;
- (h) The Ministerial Communique of the Summit of the Americas Conference concerning the Laundering of Proceeds and Instrumentalities of Crime, Buenos Aires, December 1995;
- (i) Political Declaration and Action Plan against Money Laundering adopted at the twentieth special session of the United Nations General Assembly devoted to countering the world drug problem, New York, 10 June 1998.

9. Political Declaration and Action Plan against Money Laundering

- 9.1 Representatives from 185 nations, including 32 Heads of State or Government met in New York in June 1998 to adopt strategies to counter the world drug problem. They unanimously adopted a political declaration and six action plans, including one countering money laundering.

9.2 The key provisions of the Action Plan against Money Laundering recommend the following -

- (a) Adoption of national legislation and programme to counter money laundering by 2003;
- (b) Compliance with the anti-money laundering and related provisions of the 1988 United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances;
- (c) Greater international and judicial co-operation in cases involving money laundering;
- (d) Inclusion of money laundering as a crime in mutual legal assistance agreement;
- (e) Establishment of an effective financial and regulatory regime to deny criminals and their illicit funds access to the global financial system.
- (f) Creation of customer identification and verification requirements applying the "know your customer" concept;
- (g) Removal of bank secrecy, impediments preventing the investigation and punishment of money laundering;
- (h) Continued assistance by GPML to institutions, organizations and bodies committed to countering money laundering by providing training, advice and technical assistance to States upon request and where appropriate.

10. Myanmar against Money Laundering.

10.1 To be in line with UN Convention, 1988, the provisions relating to money laundering, such provisions as penalties, search and forfeiting, restriction and confiscation have been prescribed in the **Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993.**

10.2 In Section 16, Sub Section (f) of the said Law, the following acts are prohibited: -

- (f) misappropriating, causing to disappear, destroying, removing or transferring any property which has been seized or attached under this Law.

10.3 In Section 17 of the said Law, the following are provided not to be violated by the responsible person from the bank or financial institutions:-

- (a) transferring of accounts causing to disappear, altering and amending relevant financial records so that action may not be taken against the offender;
- (b) refusing to allow a person authorized to search and seize in accordance with the order passed by the Central Committee under Section 6, Sub Section (k) to inspect the relevant financial records, make copies thereof and seize the exhibits;

10.4 Furthermore, the following acts are prohibited under Section 19 of the said Law:-

- S-19(c) concealing and causing to disappear money, property and benefits derived from the commission of any offence contained in this Law, so that action may not be taken;
- S-19(d) transferring and converting money, property and benefits involved in an offence, so that it may appear to have been acquired a legitimate source.

10.5 Among the duties of the Central Committee for Drug Abuse Control formed by the Government under section 6 of the said law, the following duties and functions have been prescribed in Section 6 which relates to money laundering:-

- (i) directing as may be necessary to seize as exhibits immovable property involved in offence under this law, money, property and benefits derived from the transfer and conversion for property involved in the offence;
- (j) directing the attachment and sealing of immovable property involved in the offence, which have been seized as exhibits under this law; directing the removal of the attachment; disposing of as may be necessary in accordance with the final order of the relevant court in the offence prosecuted.
- (k) directing by passing an order responsible persons of the rele-

vant bank and financial institutions to allow relevant persons authorized to search and seize, to inspect financial records relating to an offence under this law, to make copies thereof and to seize the same as exhibits.

- 10.6 Under Section 24 of the said law the court has jurisdiction to pass an order
- (a) for the confiscating or destruction or disposal of narcotic drug, psychotropic substances, money implements, moveable property, vehicles, vessels, and animals involved in the offence under Section 16 to 21;
 - (b) for confiscation of the immoveable property involved in the offence under Section 19 or Section 20 which have been seized as exhibits.
- 10.7 The financial institutions or banks in Myanmar are governed by the **Central Bank of Myanmar Law** and the **Financial Institutions of Myanmar Law** which promulgated in 1990 respectively and their related Rules and Procedures. They are also required to strictly abide by other existing Laws, Rules and Procedures; e.g the **Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993**. If the bank comes across the transaction which is suspected to be associated with illegitimate nature, it is necessary to report to the Central Body which is formed under the **Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993**.
- 10.8 The Financial Institutions of Myanmar Law has maintained traditional bank secrecy, safeguarding the confidential nature of the customer's financial position but not to hinder the criminal investigation of that particular financial institution. Section 79 of the Financial Institutions of Myanmar Law prescribes as follows-
- "79. The member, personnel and external auditors of the financial institutions shall not, without permission under the law, disclose or publish information which they have learned in the performance of the financial activities and services, or allow such information

to be seen or examined by other person."

- 10.9 But a responsible person from the bank or financial institutions shall have to allow and disclose a person authorized to search and seize in accordance with an order passed by the Central Committee to inspect relevant financial records, make copies thereof and seize the exhibits under section 17 of the Narcotic Drugs Psychotropic Substances Law, 1993.

Therefore we can see the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993 effectively prevents money laundering activities in financial sector.

- 10.10 Before enacting the said Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993, the law for Cognizance of Ownership, Purchasing and Sale of Properties Obtained by illegal Means, has been enacted in 1986 to enable for taking action against the illegal acts, including Money Laundering.

- 10.11 In Section 2 of the Law the expression "property obtained by illegal mean" is defined as follows-

- (a) property obtained by illegal means, property obtained with income from commercial enterprise prohibited by law, or income earning against law or concealing income without paying taxes according to law.
- (b) property means moveable property or immovable property.

- 10.12 In this Law, the powers of enquiry or action against the properties obtained by illegal means, invest the body assigned by the cabinet of Ministries under Section 3. The cabinet of Ministries also have the powers to close the enquiry when it was found that the properties obtained by legal means; to confiscate the properties obtained by illegal means; to confiscate the some of properties obtained by illegal means and to dispose, in accordance with the procedure,

some of properties obtained by legal means under Section 8. And relating to the person who are enquired, for whom prohibitions and penalties are provided Section 14 and 15 in the said law.

- 10.13 There are certain particular nature of Money Laundering-
- transnational crimes, organized crimes,
 - banking systems, practices, positions
 - extradition
 - mutual legal assistance across State boundaries
 - legal systems
 - investigation, detection and law enforcement agency type,
 - judicial professionals and
 - Myanmar nature and its stand point on M.L.
- 10.14 Concerning Money Laundering issue, it was learnt that Myanmar Legislative body, which is the highest organ of state powers, has been endeavouring to enact the law in accordance with the international norms.

11. Conclusion

- a. Judges should know everything of something and something of everything. The challenging of legal processes is going advancing day by day and thus, the academic and professional qualification of judges must also be kept abreast of current situations. This paper is a product and an achievement of the English Proficiency Course 1/2000 for Judicial Officers, the Supreme Court of Myanmar.
- 11.2 The presenters hope that it will be beneficial to judges of all levels and great thanks to the Honourable Chief Justice, the Deputy Chief Justice and the Justices of the Supreme Court, esteemed Director General and Directors, senior Judicial Officers, responsible personnel of the course and each and everyone of participants in this course.

References

- United Nations Global Programme against Money Laundering
- Section viii: Money Laundering (M.L)
- The Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993, Myanmar
- The Law of Cognizance of Ownership, Purchasing and Sale of Properties Obtained by Illegal means, 1986, Myanmar.
- Strengthening of Judicial and Prosecution Drug Control Capacity of East Asia by Myanmar Delegation.
- Model Law of Money Laundering and Confiscation in Relation to Drugs (Legal Advisory Programme)
- United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (Adopted by the Conference at its 6th plenary meeting, on 19 December 1998.)

DISCUSSION ON MONEY
LAUNDERING

- Question :** Please pardon me to make a question on the definitions of Money
- U Soe Tint:** Laundering. You have explained three dynamic process that requires to be more clear for us. Please explain them with examples.
- Answer :** I'll give you one example:
Aye Aye KyiThet: Suppose, Mr. A is a great drug smuggler. He obtained 50 million kyats from committing the crime of drug trafficking. He was so worried about his illegal money. So he tried to find the ways how to change his money into legal money. Therefore, he bought lotteries which have been won by someone to pretend as a lottery winner. And then his dirty money was deposited at bank. This stage is moving and disguising. After that he drew his money and invested in trade business. This situation is the stage of origin hidden from view.

Discussion by - U Soe Tint ,
District Judge, Yangon Western District Court.

- Question :** Can Laundered Money threaten the stability of political, economic and social situation of a country?
- U Aung Ko:** Laundered Money can make a criminal organisations stronger to operate with abundance finance.
- Answer :** So the stronger the criminal organisations, the deeper the country get into trouble. It is absolutely sure that Laundered Money can threaten the stability of political, economic and social situation of a country
- Aye Aye KyiThet:**
- Question :** If the criminal hid their dirty money (black money) in the foreign countries, How should we know ?
- Daw Khin Hla Myint**
- Answer :** There is no law against Money Laundering and the law is still drafting in our country.
- Aye Aye Kyi Thet** How can we save from hiding dirty money in the foreign countries?
- We should consider that the fact relating to mutual legal assistance countries and understanding of financial institution among countries.
- If we have the law including these factors, we can get the hand of the countries where the money was hidden.
- Discussion by:**
- * U Aung Ko - District Judge, Yangon Northern District Court.
 - * Daw Khin Hla Myint - District Judge, Sagaing District Court.
- Question :** What are the sophisticated techniques used by the Money Launderer to launder his dirty money?
- Daw Hla Yee**
- Answer :** The sophisticated techniques are used, such as moving funds not only through wire transfer but also many varieties of legal and illegal financial instruments including letter of credit, other securities and bonds, prime bank note and
- U Tin Win:**

gurances.

Question : What are the main objectives of Money Laundering?

Daw Thein

Thein Nyunt

Answer :

Aye Aye

Kyi Thet

There is three main objectives of Money Laundering

They are:

- (1) concealing the source and ownership of the money.
- (2) controlling the money through out the process.
- (3) changing the form of the money from illegal to legitmate..

Discussion

by:

- * Daw Hla Yee, Assistant Director, Logistics Department
- * Daw Thein Thein Nyunt, District Judge, Yangong Southern District Court

Question : Can deterrent punishment prevent the Money Laundering U Problems?

Thaung

Myint:

Answer :

U Tin Win:

As I have presented, Anti - Money Laundering Law in Myanmar is still at drafting stage, If the said Law is enacted, we should consider sentencing deterrent punishment on the accused or guilty. Deterrent punishment alone cannot prevent the crimes according to criminalology and jurisprudence

Discussion

Eastern by:

- * U Thaung Myint, Deputy District Judge, Yangon District Court.

Question : Is there any case sent up under section 19 (d) of the 1993 Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law?

U Aung Mon

Answer : As a Deputy District Judge of Yangon Western District Court, I'm competent to try those cases like drug-related offences. I have heard and decided the cases under section 19(a), section 20(a), section 21, section 15, and etc., of the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993. But I have never tried the cases under section 19 (d) of the said law. So, I have no experience regarding these cases.

Discussion by: U Aung Mon, Assistant Director, Inspectorate Department

Question : What is "Predicate Offence"?

U Moe Myint

Answer : Predicate Offence means the offence which the dirty money originates. For instance, Mr A obtained great amount of money from committing arm smuggling and then he disguised his money by shifting to offshore bank and pay it back him as a loan.

After that his dirty money became clean. Later the money was discovered that it is illegal money. In this situation previously committed arm smuggling crime is predicate offence. Arm smuggling from which the dirty money originates.

Discussion by : U Moe Myint - Deputy District Judge, Yangon Western District Court.

Chairperson's Closing Speech

by U Htain Win
Deputy District Judge
Yangon Southern District Court.

It is found that the presenters Daw Aye Aye Kyi Thet and U Tin Win, both presented the paper best and completely in a short time.

The presenters discussed Money Laundering under nine topics and we came to know about Money Laundering in detail. Although Money Laundering is defined in several meanings, a short but very workable definition denoted by INTERPOL is "any act or attempted act to conceal or disguise the identity of illegally obtained proceeds, so that they appear to have originated from legal Sources". It means converting of "Dirty money" into "Clean money" or changing of "illegal money" into "legal money".

We noted that Money Laundering is one of the international issues and is a matter of great urgency. There are difficulties in Counter-Acting Money Laundering, because of lack legal system, and weakness in combating against Money Laundering.

I entirely agree with the statement of the utmost importance to enact special Anti-Money Laundering legislation in each country.

In Myanmar there is some provisions relating to Money Laundering in the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law, 1993. We can see the said law also prevent Money Laundering activities in financial sector. We have pleasure to note that Myanmar Legislative body has been endeavouring to enact the law in accordance with the international norms.

I'd like to express that the paper presented by Daw Aye Aye Kyi Thet and U Tin Win is very interesting. I'm glad to see the participants discussed the paper with keen interest and enthusiasm. This shows the progress of the course.

In conclusion, I'd like to say that the symposium is successful.

Thank You.

Comparative Study on the Systems Governing Company

by U Mya Thein
Director, Supreme Court,
Myanmar

I.(A) Kinds of Companies

Companies incorporated under the Company law may be

(I) Public or

(II) Private -

- (i) with limited liability and with a share capital or
- (ii) Limited by guarantee
 - (a) with or
 - (b) without share capital or
- (iii) with unlimited liability

The members of a limited liability company are not liable to an unlimited extent. If the company be limited by guarantee the liability is limited to extent of the amount mentioned in the memorandum. In the case of an unlimited liability company the members are liable to contribute to an unlimited extent which may exceed to capital of the company.

Company means a company incorporated under the Act. (Act VII, 1913)

Private Company means a company which by its articles,

- (a) restricts the right to transfer its share, if any;
- (b) limits the number of its members to fifty not including
 - (i) persons who are in the employment of the company
 - (ii) persons who, having been formerly in the employment of the company; were members while in such employment and have continued to be members after such employment has ceased; and
- (c) prohibits any invitation to the public to subscribe for any shares in or debentures of the company.

Public company: any company which is not a private company is a public company.

Foreign company: any company with its registered office outside Myanmar, is a foreign company. This would include companies which have their registered offices in Myanmar.

A person may become a member in the following way. Where the company has no share capital:

- (a) by subscribing to the memorandum.
- (b) by applying to be made a member, but he does not become a member till his application is granted and his name is put on the register.
- (c) by allowing his name to be on the register-by holding out.

Where the company has a share capital:

- (a) by subscribing to the memorandum or,
- (b) by applying for an allotment of share
- (c) by purchasing shares or acquiring shares in some other way,
- (d) by allowing his name to be on the register by holding out.

(B) Rights of Members:

- (i) the right to receive their share certificates within the prescribed time.
- (ii) the right to transfer their shares subjects to the articles -
- (iii) the right to attend meetings, to receive notices of meetings, to vote at meetings (in person or by proxy), to inspect and to take

extracts from the books of the company.

- (iv) a right of preemption that is, the right to have a first chance to buy newly issued shares on an increase of capital (except in the case of a private company)
- (v) the right to appoint directors at the annual general meeting.
- (vi) the right to appoint auditors and to fix their remuneration.
- (vii) the right to get a copy of the annual balance sheet and profit and loss account before the annual general meeting.
- (viii) the right to approach the court in the event of oppression or mismanagement and
- (ix) the right to share the surplus assets in a winding up.

(C) Liabilities of Members:

- (i) apart from an express agreement a shareholder member is liable to pay the whole nominal amount of shares held by him in cash. This liability continues even after a transfer of shares till the transferee's name is entered on the register and, in a winding up, for one year after his name is so removed;
- (ii) in the case of a company limited by guarantee a member is liable to the extent of his guarantee and in an unlimited company a member is liable to an unlimited extent if the company goes into liquidation:
- (iii) a member is also liable to be put on the list of contributories in a winding up.

(D) Procedure for the Formation of Company:

- (i) Seven or more persons in the case of a public company, or two or more persons in the case of a private company, must get together for any lawful purpose.
- (ii) Such persons must subscribe their names to a memorandum of association.
- (iii) Every company, except a public limited company with share capital, must get signed the articles which have also to be filed with the memorandum.
- (vi) The memorandum and articles, if any, must be duly stamped at the time of registration.

- (v) In addition to the memorandum and articles, if any, the company has to file
 - (a) the agreement, if any, which the company propose to enter into with any individual, firm or body corporate, to be appointed as its managing agents or with any firm or body corporate to be appointed its secretaries and treasurers and
 - (b) a declaration by any or by a person named in the articles as a director, managing agent, secretaries and treasurers, manager or secretary of the company, that all the requirements of the law have been complied with.
- (vi) Except in the case of a private company, the following document has also to be filed at the time of registration: the consent in writing of persons who have agreed to be the directors
- (vii) It is also customary to file the notice of the registered office of the company.

(E). Memorandum of Association:

Under company law no company can be incorporated without a memorandum. The following points must be remembered in connection with memorandum:

- (i) It is the fundamental, basic and most important document of a company.
- (ii) If forms, as it were, the charter of the company the structure on which it is built up.
- (iii) It circumscribes the limits within which the company can function.
- (vi) It forms the very basis of the relationship between the company and its members and of its member interest.
- (v) Being a fundamental document, forming the basis of the company's incorporation, it can be altered only under the circumstances and in the manner laid down by the Act.

II. CAPITAL OF A COMPANY

The term "capital" is used in a variety of senses but the sense in which the term is generally used in law is, "the assets with which the undertaking is carried on."

The law defines a share as a share in the capital of a company. It means "a proportion of the capital to which a shareholder is entitled." A share is not a sum of money but is an interest measured in a sum of money and consisting of various mutual covenants. A share does not involve rights only: it also involves liabilities. A share involves

(i) The right

- (a) to share in the declared profits of the company
- (b) to share in the surplus assets in a winding up and
- (c) to attend meeting, to vote, to inspect documents and to exercise similar rights and

(ii) the liability

- (a) to pay calls when due and
- (b) to be made a contributory in a winding up.

The power of issuing shares is vested in the directors subjects to the articles. subject to the Act, its memorandum and articles, a company may issue shares of different classes.

(A) Foreign Investment

Foreign investment may be made in any of the following forms:-

- (a) investment made by a foreigner to the extent of one hundred percent foreign capital;
- (b) joint - venture made between a foreigner and a citizen. In forming an organization.
 - (i) a sole proprietorship, a partnership and a limited company may be formed:
 - (ii) if a joint-venture is formed the foreign capital shall be at least 35 percent of the total capital.

In forming as mentioned above, in carrying out the business and in liquidation on the termination of business, other existing laws of the State shall be complied with.

(B) Guarantees.

The guarantees that an economic enterprise formed under a permit shall not be nationalized during the term of the contract or during an extended term, if so extended.

On the expiry of the term of the contract, the Government guarantees an investor of foreign capital, the rights he is entitled to, in the foreign currency in which such investment was made.

(C) Foreign Capital

The commission shall evaluate the foreign capital in terms of kyat in the manner prescribed, and register it in the name of the investor. In so registering, the types of the foreign capital and the type of the foreign currency evaluated shall be stated.

In the event of termination of business, the person who has brought in foreign capital may withdraw foreign capital which he is entitled to withdraw as prescribe by the Commission within the time stipulated.

(D) Right to Transfer Foreign Currency

The following shall be transferable abroad in the relevant foreign currency through the bank prescribed by the Commission, at the prevailing official rate of exchange:-

- (a) foreign currency entitled to by the person who has brought in foreign capital;
- (b) foreign currency permitted for withdrawal by the Commission to the persons who has brought in foreign capital;
- (c) net profits after deducting from the annual profits received by the person who has brought in foreign capital, all taxes and the prescribed funds;
- (d) legitimate balance, after causing payment to be made in respect of taxes and after deducting in the manner prescribed, living expenses incurred for himself and his family, out of the salary and lawful income obtained by the foreign personnel during performance of service in the State.

III(A). Directors:

One of the advantages of the company system is that it enables a person to have a financial interest in a business in which he is unable to participate. Although the directors control the affairs of the company it must be remembered that the supreme executive authority of a company vests in the members themselves.

(B) Directors Numbers:

Under the Act it was obligatory for every public company and every subsidiary of a public company to have at least three directors.

In the case of a private company which is not a subsidiary of a public company the articles may prescribe any rule for the appointment of its directors. In such a company it is not necessary that any proportion of the directors should retire by rotation or that they should be appointed by the company in general meeting. But if the articles do not provide any specific mode of appointment, directors, even in such a private company, will be appointed by the company in general meeting.

- (i) The first directors are usually named in the articles but the persons so named will not be deemed to be validly appointed until each of them has signed and delivered to the registrar a consent to act as a director.
- (ii) Save as otherwise provided in the Act, the directors are appointed by the company in general meeting.
- (iii) Directors may also be appointed by the Board of directors in a casual vacancy
 - (a) as additional director or directors or
 - (b) as an alternate director.

(C) Liabilities of Directors:

Generally speaking directors are not liable for acts properly done by them for the company. But like agents they may become liable:

- (i) If they act beyond their authority but represent to third parties that they have the authority for a breach of such warranty of authority.

- (ii) If they make false or misleading statements in a prospectus or in a statement in lieu of prospectus, they thereby incur ~~civil~~ as well as criminal liability;
- (iii) If they cause any loss to the company by gross negligence or a breach of trust;
- (iv) If they make an irregular allotment;
- (v) If they fail to distribute declared dividends without a ~~sufficient~~ cause.
- (vi) for most of the defaults in compliance with the requirements of the Act;
- (vii) in a winding up for misfeasance.

(D) Rules relating to Board meeting.

- (i) A meeting of the Board of directors and every company ~~shall~~ be held at least once in three calendar months, and at least four such meetings shall be held in every year.

Notice of every meeting of the Board shall be given in writing to every director on pain of a penalty for every officer who is in default.

- (ii) The quorum shall be one-third of the total strength of the Board or two directors, whichever is larger, But if the interested directors are more than or equal to two-thirds of the total strength of the Board, the remaining directors present at the meeting, being not less than two shall be the quorum. (The total strength means the number of directors, after deducting there from the number of directors, if any whose place may be vacant at the time.)

(E) Provisions as to Meetings:

Meetings of companies may be of various kinds but the three most important kinds of meetings under the Act are-

- (a) The Annual General Meeting
- (b) The Statutory Meeting and
- (c) Extraordinary General Meeting.

(F) Statutory Meeting:

- (i) Every Public company, limited by shares or limited by guarantee with a share capital must hold a meeting called the statutory meeting not less one month and not more than six months after the date on which it is entitled to commence business.
- (ii) At least twentyone days before the holding of the meeting the directors must forward to every member a report which is called the statutory report.
- (iii) A list of member shall be prepared and kept at the meeting throughout its continuance open and accessible to any member.
- (vi) Members may discuss any matter arising out of the statutory report but no resolution can be passed unless the notices required for it under the Act has been given.
- (v) The meeting may be adjourned, if necessary to enable the company to give proper notice of any resolution
- (vi) The law prescribes a penalty for a default.

(G) Annual General Meeting:

Every company must hold an annual general meeting in each year in addition to any other general meeting and shall specify the meeting as such in the notice calling it.

The law lays down that the interval between two such meetings shall not exceed fifteen months.

The company may hold its first annual general meeting within eighteen months of its incorporation.

(H) Extraordinary General Meetings:

All meetings of the company other than the statutory meeting and the annual general meeting are extraordinary. They are generally convened to transact some special business the nature of which must be indicated in the notice summoning the meeting. The need for such a meeting may arise because

- (a) according to the articles some business cannot be transacted the annual general meeting or
- (b) even if the articles permit such business to be transacted at the

annual general meeting it is so urgent that it cannot be deferred till the next annual general meeting. In the first case, the company usually calls both the meetings on the same date, the extraordinary meeting a little after the annual general meeting. If the business to be transacted at such a meeting is the passing of a special resolution, the required notice for it must be given.

(I) Quorum for Meeting:

For the validity of the proceedings at any meeting, it is necessary that a certain minimum number of persons must be present. The word quorum means the fixed number of any body whose presence is necessary for the valid transaction of any business. The rules as to quorum are as follows:

- (i) Unless the articles of a company provide for a larger number, five members personally present in the case of a public company, other than a private company deemed to be a public company and two members personally present in the case of a private company shall be the quorum for a meeting of the company. Where a court directs a meeting to be called, it may direct that one member present in person or by proxy shall be deemed to constitute a meeting.
- (ii) If there is no Quorum:
 - (a) In the case of a meeting called on the requisition of members, if there is no quorum, the meeting shall stand dissolved;
 - (b) in any other case, if there is no quorum for a meeting within half an hour of its scheduled time, the meeting shall be adjourned to the same day in the next week, at the same time and place or to such other day at such other time and place as the Board may determine;
 - (c) if at such adjourned meeting also there is no quorum within half an hour of the appointed time, the members present at the adjourned meeting shall be the quorum.

BRANCHES AND SYSTEMS OF LAW

by **U Ohn Khine**
Judicial

Law is one of the most basic social institution and one of the most necessary. No society could exist if all people did just as they pleased, without regard for the rights of others. The law thus establishes the rules that define a person's rights and obligations. The law also sets penalties for people who violate the rules, and it states how government shall enforce the rules and penalties. In fact law frequently are changed to reflect changes in a society's ~~sets~~ and attitudes.

In most societies, various government bodies, especially police agencies and courts, a person can be penalized for disobeying the law, most people agree that laws should be just. Justice is a moral standard that applies to all human conduct. The Laws enforced by government have usually had a strong moral element and so justice has generally been one of the Law's guiding principles.

This article discusses the main branches of law and the world's major legal systems.

Branches of Law

Law can be divided into two main braches:

- (1) Private Law
- (2) Public Law

Private Law

Private law deals with the rights and obligations people have in their relations with one another. Public Law concerns the rights and obligations people have as members of society and as citizens. Both private law and public law can be subdivided into several branches. However the various branches of public and private law are closely related and in many cases they overlap.

Private law is also called civil law. It determines a person's legal rights and obligations in many kinds of activities that involve other people. Such activities include everything from borrowing or lending money to buying a home or signing a job contract.

Private law can be divided into six major branches according to the kinds of legal rights adn obligatins involved.

Contract and Commercial Law : Contract and commercial law deals with the rights and obligations of people who make contracts. A contract is an agreement between two or more persons that can be enforced by law. A wide variety of business activities depend on the use of contracts. A business firm makes contracts both with other firms, such as supplies and transporters, and with private persons, such as customers and employers.

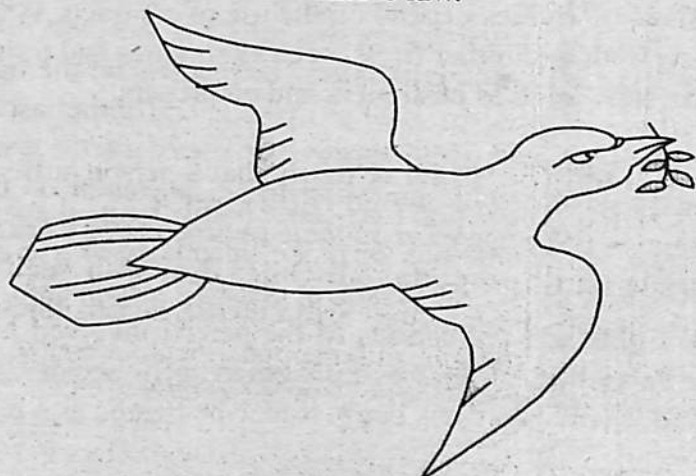
Law of Torts : A tort is a wrong or injury that a person suffers because of someone else's action. The action may cause bodily harm, damage a person's property, business, or reputations or make unauthorized use of a person's property. The victim may use the person or person's responsible. Law of Torts deals with the rights and obligations of the perons involved in such cases. Many torts are unintentional, such as damages in traffic accidents. But if a tort is deliberate and involves serious harm, it may be treated as a crime.

Property Law : Property Law governs the ownership and use of property. Property may be real, such as land and buildings, or personal, such as an automobile and clothing. The Law ensures a person's right to own property. However, the owner must use property lawfully. People also have the right to sell or lease their property and to buy or rent the property of others. Property law determines a person's rights and obligations involved in such dealings.

Inheritance Law: Inheritance law or succession law, concerns the transfer of property upon the death of the owner. Nearly every country has basic inheritance laws, which is the relatives or other persons who have first rights of inheritance. But in most Western nations, people may will their property to persons other than those specified by law. In such cases, inheritance law also sets the rules for the making of wills.

Family Law : It determines the legal rights and obligations of husbands and wives and of parents and children. It covers such matters as marriage, divorce, adoption, and child support.

Corporation Law : It governs the formation and operation of business corporations. It deals mainly with the powers and obligations of management and the rights of stockholders. Corporation Law is often classed together with contract and commercial law as business law.

Public Law

Public Law involves government directly. It defines a person's rights and obligations in relation to government. Public Law also describes the various divisions of government and their powers.

Public Law can be divided into four braches:

(1) Criminal Law

(2) Constitutional Law

(3) Administrative Law

(4) International Law. In many cases, the branches of public law, like those of private law, overlap. For example a violation of administrative law may also be a violation of criminal law.

Criminal Law : Criminal Law deals with crimes, that is , action considered hermfal to society. Crimes range in seriousness from disorderly conduct to murder. Criminal law defines these offenses and sets the rules for the correct, the possible trial, and the punishment of offenders. Some crimes are also classed as torts because the victim may sue for damages under private law.

Constitutional Law : A constitution is a set of rules and principles that define the obligations and rights of the people. The principles outlined in a constitution form the basis of constitutional law. The law also includes offical rulings on how the principles of a nation's constitution are to be interpreted and carried out.

Administrative Law : Administrative Law centers on the operations of government agencies. Administrative law ranks as one of the fastest-growing and most complicated branches of the law.

Governments set up many administrative agencies to do the work of government. Some of these agencies regulate such activities as banking, communications, trade and transportation. Other deal with such matters as education, public health and taxation. Still other agencies administer social welfare programs, such as old-age and unemployment insurance.

International Law : International Law deals with the relationships among nations both in war and in peace. It concerns trade, communications, boundary disputes, methods of warfare, the uses of the ocean and many other methods. Laws to regulate international relations have been developed over the centuries by customs and treaties. But international law, unlike other branches of law, is difficult to enforce.

System Of Law

Every independent country has its own legal system. The systems vary according to each country's social tradition and form of government. But most systems can be classed as either

- (1) A common-law system
- (2) A civil-law system

The United State, Canada, Great Britain, and other English speaking countries have a common-law system. Most other countries have a civil-law system. Many countries combine features of both system.

Common-Law system : Common-Law systems are based largely on case law, that is, on court decisions. The common-law system began in England many hundreds of years ago. The English called their system the common law because it applied throughout the land.

English common law developed from the rules and principles that judges traditionally followed in deciding court cases. Judges based their decisions on legal precedents - that is, on earlier court ruling in similar cases. But judges could expand precedent to make them suit particular cases. They could also overrule (reject) any precedents that they considered to be in error or out dated. In this way, judges changed many laws, over the years. The common law thus came to be law made by judges.

However, some common-law principles proved too precious to change. England and the other common-law countries have kept these principles almost unchanged. The United State, Canada, and other countries that were colonized by England based their national legal systems on common law.

Case Law is still important in common-law countries. However, the law-making role of legislatures in these countries has increased greatly during the 1990s. Common-Law countries have kept the basic feature of the English Legal system, which is the power of judges to make laws.

Civil Law system : Civil Law systems are based mainly on statutes (legislative acts.). The majority of civil-law countries have assembled their statutes into one or more carefully organized collections called codes.

Most modern law codes can be traced back to the famous code that was commissioned by the Roman Emperor Justinian in the AD 500's. Justinian's code updated and summarized the whole of Roman Law. It was called the Corpus Juris Civilis, meaning Body of Civil law. For this reason, legal systems that are based on the Roman system of status and code law are known as civil-law system. This use of the term civil-law should not be confused with its use as an alternate term for private law. Civil-law system include both private law and public law.

In civil-law countries, which include France and Mexico, the state, rather than the courts, provide the final answer to any question of law. Judge may refer to precedent in making their decisions. But they must base every decision on a particular statute and not on precedent alone.

Other system : Many countries have patterned their legal system in accordance with both civil law and common law. For example. Japan and most Latin-American nations have assembled all their private law into a code. But public law in these countries has been greatly influenced by common-law principles, especially those that guarantee the rights of the people.

A Short History of the Legal Practice in Myanmar

**By U Ba Han,
Legal Adviser
Supreme Court.**

During the reigns of Myanmar Kings there were no elaborate Legislation and there was no codification of law. Disputes among the people were decided by judge who applied the rules of Dhammathats in civil cases. The criminal cases were tried and punished in accordance with the provision of Yazathat which were edicts issued by the King.

The Myanmar Customary Law, main source of which is the old Dhammathats which are essentially the ancient records of manners and customs, of decisions arrived at on controversial problem and of ruling made during the reign of Myanmar Kings. The truth is that Myanmar customary of inheritance as set forth in the Dhammathats is, strictly speaking not a system of law at all, but a congeries of decisions which are merely pronouncement upon particular cases as they have arisen and which for the most part do not purport to be determined pursuant to any general or guiding principle.

The Dhammathats contain not only a record of the customs of the people but also rules of conduct, they appeared at varying intervals over a large number of years during which the customs have changed and the rules of conduct have altered some crystallizing into rules of law. It is probably true to say that each of the more important Dhammathats contain the latest revival of accepted judicial doctrine in the field of Marriage, Divorce, Inheritance, Successions

and Ownership of Properties.

When the British Imperialist came to South-East Asia, they introduced statutory laws on the basis of British Common Law System. When the imperialist expanded their sphere of influence to Myanmar, they extended the law originally promulgated in India and Hierarchy of Indian Courts were formed in Myanmar.

It would have been opened to the British Government to adopt the ancient practice of issuing a fresh and authoritative Court. But it was more in accord with the genius and practice of the extension of British rule and of the incorporation of various races and population within the British Empire to accept the native laws in their main elements in so far as they contain a working system of Jurisprudence which was in accord with the traditions and habits of the peoples concerned.

In the first decades of British rule the administrators felt free in their choice of law in the performance of their judicial functions. Scholarly and the idealistic among them dug diligently to discover what Myanmar Customary Law had to offer as guide to decision in particular cases.

In the administration of criminal justice under the Penal Code and the Criminal Procedure Code extended from India, judge and magistrates were warned that the law must be rigidly enforced but considerations must be given to "humanity as well as equity and Buddhist Law".

After the annexation of Myanmar by the British Government, Civil Courts and Criminal Courts were formed and the Code of Civil Procedure, the Code of Criminal Procedure, the Indian Penal Code and all sorts of Civil Laws were introduced and extended throughout the country.

On January 4, 1948 Myanmar broke away from the British Empire and became a sovereign and Independent State.

The Union of Myanmar, with a population of 48 millions is rich in natural resources. It has vast forests, numerous rivers with broad deltas, rolling mountain ranges, cultivable plains and highlands, rich underground resources of minerals, gems, jades, oil and many others still untapped. Myanmar has also a long coastline with rich fishing grounds. With these material heritage in hand, economic development is the natural outcome. Since 1988, therefore, following the liberalisation of its economy and adopting of a market oriented economic system, which is an open-door market economy, our country is

striving to improve productivity, increase all round production, develop efficiency in trade and increase its trade volume.

Various laws and procedures relating to such economic developments and activities such as banking, foreign investment, co-operatives, private industry, hotel and tourism, forestry, fishery, mineral extraction etc. have been enacted.

Although Myanmar broke away from the British Empire and became a sovereign and Independent State, the Indo-British Legal system which has as its basis British conception of justice, equity and good conscience had been continued. But when necessary and practical be the principles of equity are applied by our Courts. So also, old laws which are inconsistent with our present social and cultural objectives are amended and repealed.

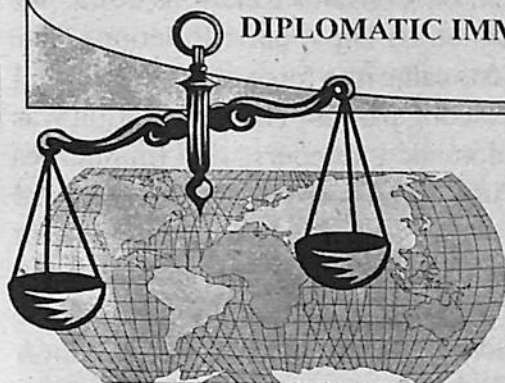
According to section 13(1) of the Myanmar Laws Act, where in any suit or other proceeding in the Union of Myanmar, it is necessary for the courts to decide any question regarding succession, inheritance, marriage or caste, or any religious usage or institution, the Buddhist Law shall operate in cases where the parties are Buddhists, the Muhammadar Law shall operate in cases where the parties are Muhammadans and the Hindu Law shall operate where parties are Hindus. In cases not provided by Section 13(1) of the said Act, the decision shall be in accordance with justice, equity and good conscience.

The State Peace and Development Council has promulgated The Judiciary Law, 2000 (The State Peace and Development Council Law No.5/2000) on 27 June, 2000. Under section 2 of the said law, the administration of justice shall be based upon the following principles-

- (a) administering justice independently according to law;
- (b) protecting and safeguarding the interests of the people and aiding in the restoration of law and order and regional peace and tranquillity;
- (c) educating the people to understand and abide by the law and cultivating in the people the habit of abiding by the law;
- (d) working within the framework of law for the settlement of cases;
- (e) dispensing justice in open court unless otherwise prohibited by law;
- (f) guaranteeing in all cases the right of defence and the right of appeal under the law;
- (g) aiming at reforming moral character in meting out punishment to offenders.

INTERNATIONAL LAW (3)

DIPLOMATIC IMMUNITIES AND ABUSES

by Tha - Byei Leigh Maung

Consideration will be given to the immunities and privileges enjoyed by official representatives of a foreign state when they are within the territory of another state. Again, we shall consider the general position under international law.

Diplomatic immunities are personal in the sense that they are enjoyed by individuals, rather than by the state itself. The purpose of these immunities is not to benefit the individual, but to enable him to carry out his designated functions on behalf of the state. Furthermore, it will become apparent that the law on diplomatic immunities is double edged. On the one hand, the individuals are given certain privileges within the legal system of the receiving state and, on the other, the receiving state is under certain obligations to protect the diplomat and his property in order that he may carry out his functions effectively. The law on diplomatic immunities encompasses both privileges for the diplomat official and obligations for the receiving state.

The importance of the diplomatic representative in world affairs cannot be emphasised too strongly. Even in the modern age of direct and instantaneous communications, nothing can rival the personal and confidential liaison between a diplomat and the government of the receiving state. Consequently, the law on diplomatic immunities is one of the most important areas of international law.

LAW ON DIPLOMATIC IMMUNITIES

The law on diplomatic and consular immunities is to be found primarily in two multilateral conventions - the Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961 and the Vienna Convention on Consular Relations 1963. We are concerned primarily with the Convention on Diplomatic Relations. The Vienna Convention on Diplomatic Relations came into force on 24 April 1964 and at January 1990, there were 152 contracting parties. The Convention was the outcome of a UN Conference on Diplomatic Intercourse and Immunities 1961 and was based on a series of Draft Articles prepared by the International Law Commission. It was, in fact, one of the most successful attempts at codification by the International Law Commission. Of course, following the normal rule for international treaties, only parties are bound by the specific obligations of the Convention and it is unclear just how much of the Convention was originally a codification of existing law, as opposed to progressive development.

The purpose of these immunities is to enable diplomatic staff to represent their home state effectively, without fear of harassment or hindrance by the authorities of the receiving state. The basis of diplomatic immunities is functional, and to this end the diplomat is given certain privileges and immunities and the receiving state is placed under certain immunities extend to those occasions on which the diplomat is not fulfilling his official duties, as where he enjoys immunity in private or personal matters. Again, this is to ensure that the diplomat is not subject to any form of pressure by the receiving state. As the Preamble to the Vienna Convention makes clear, the purpose of such privileges and immunities is not to benefit individuals but to ensure the efficient performance of the functions of diplomatic missions in representing states.

IMMUNITIES RELATING TO THE PERSON

The Vienna Convention deals with several categories of person who may enjoy some or all of the immunities specified therein (Art.1). These include the head of the mission (e.g. the ambassador or charge d'affaires), the members of the diplomatic staff (diplomats proper), 'the members of the administrative and technical staff (secretaries etc), 'members of the service staff (e.g kitchen staff, butlers) and private servants' (e.g. a personal valet). Generally, the most extensive immunities are accorded to the head of mission and his diplomatic staff, with a scaling down in respect of the other categories. Members of the families of the head of mission, diplomats and administrative and technical staff may also be entitled to those immunities enjoyed by the primary recipient. However, unless there is special agreement, if a person is a national of the receiving state, immunity will be restricted to matters arising in the performance of his official functions or, for the lower categories, lost altogether.

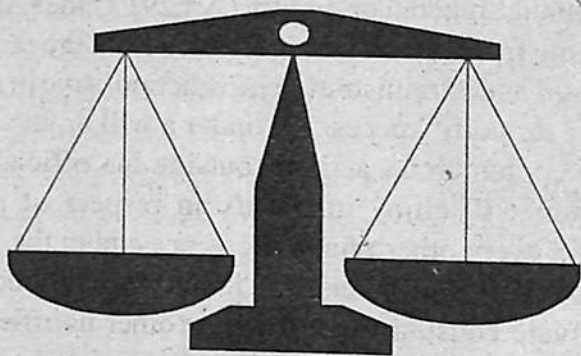
The main personal immunities are to be found in Art.29 and 31 of the Convention. The person of a diplomat (henceforth to include the head of mission) is inviolable and he may not be arrested or subjected to any other form of detention. The receiving state is under a duty to protect him and prevent any attack on his person, freedom or dignity (Art.29). Under Art.31, a diplomat is completely immune from the criminal jurisdiction of the receiving state and immune from the civil and administrative jurisdiction, save in respect of actions relating to private real property, succession under a will or an action relating to any professional or commercial activity outside his official functions. For example, a diplomat will enjoy immunity in respect of parking tickets, shoplifting, rape and every other criminal offence and in the majority of civil actions. A diplomat will not, however, have immunity in respect of civil actions arising out of a private consulting business or other unofficial commercial activity. Generally, the members of a diplomat's family enjoy the same immunities, so long as they are not nationals of the receiving state.

Administrative and technical staff and their families enjoy similar immunities to the diplomat, save that immunity from civil jurisdiction extends only to acts done in the course of their official functions. These immunities are lost, however, if they are nationals of, or permanently reside in the receiving state (Art.37). The immunities of other categories become progressively less extensive. Other immunities, again varying in degree with each category,

include exemption from taxes, customs duties and public service, such as conscription and jury service.

IMMUNITIES RELATING TO PROPERTY

The premises of the mission (the embassy) are inviolable and agents of the receiving state may not enter them without the consent of the head of mission (Art.22). These 'premises' include any building and ancillary land, irrespective of ownership, which are used for the purposes of the mission, including the residence of the head of mission (Art.1). Likewise, the property and means of transport of the mission are immune from search and seizure (Art.22) and the archives and documents of the mission are inviolable even if they are not on the premises (Art.24). Moreover, the receiving state is under a duty to protect the mission (Art.22) and it will be responsible under international law if it fails to do so. The private residence of a member of the diplomatic staff enjoys the same inviolability as the mission proper, as do his papers and correspondence, except if they relate to matters for which he is subject to civil jurisdiction (Art.30). Similar immunities are accorded to administrative and technical staff, not being nationals or permanently resident in the receiving state.

FREEDOM OF COMMUNICATION

Under Art.26, the receiving state is under an obligation to ensure freedom of movement for all members of the mission and this may be curtailed only in respect of 'zones entry into which is prohibited or regulated for reasons of national security'. Furthermore, in Art.27, there is perhaps one of the most important provisions of the Convention. The receiving state is obliged to permit

and protect free communication for all official purpose and the use of codes to communicate with the home state is expressly authorised. A wireless transmitter may be used with the consent of the receiving state. All correspondence relating to the mission and its functions are inviolable and importantly, the 'diplomatic bag' must not be opened or detained. It is clear, moreover, that the 'bag' may vary in size from a plane load of wooden crates to small pouch but, as long as these bear visible external marking, they are immune from normal entry procedures.

In recent years, this provision on the sanctity of the diplomatic bag, has been a cause of grave concern for many states. There have been several examples of the bag being used to smuggle drugs, weapons, art treasures and even individuals into or out of the receiving state. Yet, despite the provision in Art.27(4) that the bag 'may contain only diplomatic documents or articles intended for official use' the better view is that the receiving state cannot require the bag to be opened for inspection. Reservations to Art.27 permitting inspection have not generally been accepted. Moreover, while some states follow a practice of requesting permission to open the bag in the presence of an official of the mission and then refusing entry if this is denied, However, it must also be remembered that the diplomatic bag is a vital form of communication between the sending state and its representatives. Its inviolability works for the benefit of all states. In addition, there is considerable evidence to suggest that the diplomatic bag and, indeed, the luggage of diplomatic staff (protected under Art.30), are subject to deliberate delay and sometimes search at the point of entry in some countries. In other words, violations of the Convention are not limited to the sending state alone.

ABUSES OF DIPLOMATIC IMMUNITIES

Under Art.41 of the Convention, it is the duty of all persons enjoying immunities and privileges to respect the law of the receiving state. Similarly, the premises of the mission may not be used in any manner incompatible with its functions and members of the mission are under a duty not to interfere in the internal affairs of the receiving state. This provision makes it clear that immunities and privileges are granted not for the personal benefit of members of the mission, even though many apply outside official duties, but to ensure the proper functioning of the mission and the effective discharge of the diplomat's duties. However, does this mean that the scope of the immunities may be limited in cases of deliberate abuse by the diplomat for example, repeated parking offences or shoplifting? Despite arguments to the contrary.

Of course, if a diplomat or member of the mission persistently abuses his privileges or commits what would be a particular grave offence under national law the receiving state can request that his immunity be waived under Art.32 of the Convention. In the last resort, the receiving state may declare a diplomat persona non grata, so that the sending state is obliged to recall the individual or terminate his functions. This power may be used at any time and without giving reasons. It is exercised most often in the case of diplomats and other staff engaged in 'activities incompatible with their status' - spying.

တရားစီရင်ရေးခွင့်ရာ မူများ

- (၁) ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခြင်း။
- (၂) ပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခြင်း။
- (၃) ဥပဒေကို ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာ ကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးခြင်းနှင့် ပြည်သူများက ဥပဒေကို လိုက်နာသော အလေ့အကျင့် ပျိုးထောင်ပေးခြင်း။
- (၄) အမှုကိစ္စများကို ဥပဒေခွင့်ပြုချက် ဘောင်အတွင်း၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ကျေအေးပြီးပြတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၅) ဥပဒေအရ တားမြစ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားစီရင်ခြင်း။
- (၆) အမှုတွင် ခုခံချေပခွင့်နှင့် ဥပဒေအရ အယူခံပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။
- (၇) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အရေးယူ အပြစ်ပေးရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်မှုကို ဦးတည်ခြင်း။

တရားရေးဂျာနယ် စာမူများ ပေးပို့နိုင်ပါသည်

တရားရေးဂျာနယ်သည် ဥပဒေပညာပေးရန်နှင့် တရားစီရင်ရေး အထောက်အကူ ပြုရန်အတွက် ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည့် ဂျာနယ်တစ်စောင် ဖြစ်ပါသည်။

ဥပဒေပညာပေး ရသ၊ သုတ၊ ဆောင်းပါးနှင့် တရားစီရင်ရေး အထောက်အကူပြု ရသ၊ သုတ၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ၊ ကာတွန်းများအား အောက်ပါလိပ်စာသို့ ရေးသား ပေးပို့နိုင်ပါသည်။

စာတည်းအဖွဲ့

တရားရေးဂျာနယ်၊ တရားရုံးချုပ်
ရန်ကုန်မြို့

ကြော်ငြာဖိတ်ခေါ်ပါသည်

တရားရေးဂျာနယ်တွင် ကြော်ငြာထည့်သွင်းလိုသူများ အောက်ပါလိပ်စာသို့ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက် နိုင်ကြောင်း ဖိတ်ခေါ်ပါသည်။

ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး

ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဌာနခွဲ

ဌာနခွဲ (၉)

တရားရုံးချုပ်၊ ရန်ကုန်မြို့

ဖုန်း-၂၈၃၆၈၁

တရားစီရင်ရေးဆောင်ပုဒ်

ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ပါ။

မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် စီရင်ပါ။

လုပ်ထုံးညီညီ ဆောင်ရွက်ပါ။

လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ကင်းရှင်းပါ။

ဖြောင့်မတ် တည်ကြည်မှုဖြင့်
တရားရုံး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းပါ။